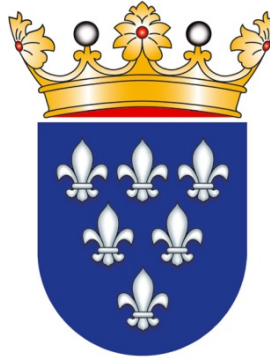

Gemeente Scherpenzeel

Programmabegroting

2016-2019

citeertitel: 'Programmabegroting 2016-2019 '
vastgesteld bij besluit van 29 oktober 2015

Opdrachtgever: gemeente Scherpenzeel
afdeling Bedrijfsvoering

Datum: 29-09-2015

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING PROGRAMMABEGROTING 2016-2019 DOOR COLLEGE	5
LEESWIJZER PROGRAMMABEGROTING	9
SCHERPENZEEL IN CIJFERS	11
PROGRAMMA 1: BOUWEN, WONEN EN RUIMTELIJKE ORDENING.....	13
PROGRAMMA 2: BEHEER OPENBARE RUIMTE EN SPORT	19
PROGRAMMA 3: ECONOMISCHE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	32
PROGRAMMA 4: KUNST, CULTUUR EN RECREATIE	37
PROGRAMMA 5: ONDERWIJS EN EDUCATIE	42
PROGRAMMA 6: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN VOLKSGEZONDHEID	48
PROGRAMMA 7: NATUUR EN MILIEU.....	60
PROGRAMMA 8: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	66
PROGRAMMA 9: DIENSTVERLENING, BESTUUR EN ORGANISATIE	72
PROGRAMMA 10: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	79
PROGRAMMA 11: RESERVES	83
RECAPITULATIE PROGRAMMA'S	85
EMU- SALDO	87
PARAGRAFEN ALGEMEEN	89
1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	90
2. PARAGRAAF RISICO'S EN WEERSTANDSVERMOGEN	92
3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	105
4. PARAGRAAF FINANCIERING	111
5. PARAGRAAF GRONDBELEID	114
6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	117
7. PARAGRAAF BELASTINGEN EN TARIEVEN	122
BIJLAGEN	127

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2016-2019 aan. De begroting is zowel beleidsmatig als financieel gebaseerd op de Kadernota 2016-2019 en de vastgestelde bezuinigingen. Het voorgestelde nieuwe beleid, de aangegeven besparingsmogelijkheden en de bezuinigingsmaatregelen zijn verwerkt in de begroting.

Alle programma's zijn beleidsmatig geactualiseerd en richten zich op de doelstellingen en activiteiten voor 2016. In de zgn. paragrafen vindt u vervolgens de thematische beschrijving van een aantal relevante onderwerpen.

Algemeen beeld Programmabegroting 2016-2019

De Programmabegroting 2016-2019 is, op basis van de nu bekende feiten, structureel sluitend. Het College heeft, op basis van voorstellen, bezuinigingsmaatregelen in de begroting verwerkt. De maatregelen worden toegelicht in de volgende paragraaf.

	2016	2017	2018	2019
Saldo Programmabegroting 2016-2019	38.816 V	61.953 V	174.828 V	217.911 V

Lokale lastendruk

Uit de voorliggende Programmabegroting 2016-2019 blijkt dat de lokale lastendruk voor de inwoners in Scherpenzeel stijgt met ongeveer € 13,00 per huishouden. Dit is, afhankelijk van de situatie, een stijging van 1,7 tot 2,1%. Deze stijging bestaat uit de volgende onderdelen;

- De OZB-stijging bedraagt 0,9 %.
- De rioolheffing voor woningen stijgt met € 9,00 naast de inflatiecorrectie.
- De afvalstoffenheffing blijft gelijk conform de kadernota. Er wordt voorgesteld om € 21.000,00 uit de Reserve afvalstoffenheffing in te zetten.

Meer informatie over de ontwikkeling van de gemeentelijke heffingen is opgenomen in de Paragraaf belastingen en tarieven.

Verschillen met Kadernota 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Saldo Kadernota 2016-2019 na amendementen	99.574 N	147.801 N	86.758 N	58.941 N
<u>Bijstellingen ten opzichte van de Kadernota:</u>				
Algemene Uitkering o.b.v. meicirculaire 2015	125.429 V	48.154 V	98.007 V	126.621 V
<u>Effecten Raadsbesluit 24-9-2015</u>	58.320 N	99.680 V	45.680 V	45.680 V
begrotingssaldo na raadsbehandeling 24 september	32.465 N	33 V	56.929 V	113.360 V
Algemene Uitkering o.b.v. septembercirculaire	73.432 V	60.971 V	131.982 V	143.525 V
<u>Bijstellingen t.o.v. Kadernota na amendementen en incl. besluit 24-9-2015</u>				
BBZ zelfstandigen (gewijzigde systematiek vrijlating)	18.000 N	18.000 N	18.000 N	18.000 N
Schuldhelpverlening	15.000 V			
Niet gerealiseerde bezuiniging SOS/ouderenwerker	8.000 N	8.000 N	8.000 N	8.000 N
renteresultaat		90.000 V	55.000 V	50.000 V
Winstwaarschuwing VNG Algemene Uitkering	50.000 N		60.000 N	60.000 N
Reserve Wegen	90.000 V	90.000 N		
Overige verschillen < € 7.500	31.151 N	26.949 V	16.917 V	2.974 N
Totaal bijstellingen	71.281 V	61.920 V	117.899 V	104.551 V
Saldo Programmabegroting 2016-2019	38.816 V	61.953 V	174.828 V	217.911 V

Toelichting op de bijstellingen t.o.v. Kadernota 2016-2019

Algemene uitkering o.b.v. meicirculaire en septembercirculaire 2015

Dit betreffende de effecten die meerjarig optreden en voortvloeien uit de meicirculaire en septembercirculaire 2015.

Effecten raadsbesluit 24-9-2015

Bij de Kadernota 2016-2019 heeft het college voorgesteld met bezuinigingen te komen, zodat de financiële situatie structureel op orde kan worden gebracht en het interen op de Algemene reserve tot het minimum wordt beperkt. Gelijktijdig is een aantal overige maatregelen voorgesteld.

Op 24 september heeft de raad een besluit genomen over deze voorstellen. De gevolgen hiervan worden cijfermatig getoond om aansluiting te houden tussen de Kadernota 2016-2019 de Programmabegroting 2016-2019. De vastgestelde amendementen zijn hier in verwerkt. Inhoudelijk wordt u doorverwezen naar dit Raadsbesluit.

Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ)

Dit betreft een wijziging in de financieringssysteem, wat betekent dat de financiële verantwoordelijkheid nu meer bij gemeenten wordt gelegd. Dat wil zeggen dat er nu wordt uitgegaan dat bij een verstrekt bedrijfskapitaal er wordt afgelost volgens een normbatensysteem (landelijk vastgesteld), ongeacht of er nou daadwerkelijk wordt afgelost door een debiteur.

Gemeenten die individueel in staat zijn om meer baten te genereren dan dit landelijk gemiddelde mogen de baten die uitstijgen boven het gemiddelde (meerbaten) behouden. Omgekeerd betalen gemeenten zogenaamde minderbaten zelf. Dit principe van normeren van baten en de rekenregels waarin dit nader is uitgewerkt zijn tussen VNG en SZW besproken en akkoord bevonden. Gezien de status van de dossiers in Scherpenzeel, houden wij rekening met het achterblijven van de werkelijke inkomsten t.o.v. de normbaten.

Schuldhelpverlening

Bij de Kadernota 2014-2017 was er besloten, als gevolg van vermeende toename van schuldhelpverleningstrajecten om het budget vanaf 2014 te verhogen en geleidelijk terug te brengen in 2017 naar € 10.000,00 structureel. Echter, vanwege het achterblijven van deze trajecten kan het budget al een jaar eerder verlaagd worden.

Deels gerealiseerde bezuiniging SOS/ouderenwerker

Bij het uitzetten van de bezuinigingsopdracht is onvoldoende rekening gehouden met het feit dat in het totale subsidiebedrag ook een gedeeltelijke bijdrage van de gemeente Renswoude (als cofinanciering) zit.

Renteresultaat

Aan de hand van de actuele leningenportefeuille, investeringenoverzicht, renteontwikkeling en de aflossing van de obligatie in RBS is een renteresultaat voor de komende jaren bepaald. Dit wordt met name verklaard door:

- verlaging van de rente op het financieringstekort.
- verschuiving van investeringen (Voor een groot deel komt dit doordat investeringen later plaatsvinden dan verwacht.)

Algemene uitkering i.c.m. winstwaarschuwing VNG

De Algemene uitkering in de kadernota was gebaseerd op de decembercirculaire. De begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2015. De financiering van de decentralisaties uit het sociaal deelfonds vindt budgetneutraal plaats.

In de memo van 23 september 2015 met als onderwerp Septembercirculaire 2015 is de raad geïnformeerd over de gevolgen van deze circulaire. Hieruit blijkt dat de Algemene uitkering positiever uitvalt dan in de Kadernota 2015-2019 is verwoord.

Na het verschijnen van de mei- en septembercirculaire is van diverse kanten, met name ook van de VNG, aangegeven dat de cijfers voor 2016 veel te rooskleurig zijn. Ook het ministerie bevestigt dit. Vanuit de VNG wordt het advies gegeven om vooruitlopend op de definitieve informatie een stelpost/winstwaarschuwing in de begroting op te nemen van rond de 40%. Dit komt voor Scherpenzeel neer op € 50.000,00.

Voor de jaren 2018 en 2019 is vanuit de septembercirculaire ook een forse toename te zien. De verklaring hiervoor ligt er enerzijds aan dat er door het Rijk uitgegaan wordt van een (waarschijnlijk niet realistische) toename van het accres als gevolg van intensiveringen ("trap op – trap af") en anderzijds zal door intensiveringen bij gemeenten ook de ingerekende ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds krimpen. Hierdoor wordt dan het accres van de Algemene uitkering lager. Voorzichtigheidshalve is daarom het accres afgetopt op het niveau van 2017. Dit leidt tot een negatieve stelpost van € 60.000,00 in de jaren 2018 en 2019.

Verschuiving onttrekking Reserve wegen.

Bij de behandeling van het raadsvoorstel op 24 september 2015 over de bezuinigingen 2016-2019 is besloten om in 2016 en in 2017 minder aan de Reserve wegen toe te voegen.

Echter, bij het samenstellen van de Begroting 2016-2019 bleek een aanpassing in het eerder voorgestelde ritme nodig om het begrotingssaldo voor de komende jaren positief te houden.

Deze verschuiving maakt het mogelijk om

- niet nog meer bezuinigingen door te voeren;
- een winstwaarschuwing/stelpost voor de Algemene Uitkering in 2016 op te nemen;
- een meer solide financiële basis voor 2016 te leggen, zodat niet meteen bij de 1ste Financiële rapportage 2016 een negatieve bijstelling op de Algemene Uitkering nodig is.

Hiermee wil het College voorkomen met een negatieve jaarrekening te komen door zaken die nu al te voorzien zijn.

In de begroting is structureel voorzien in een jaarlijkse dotatie aan de Reserve wegen voor reconstructies en herinrichtingen. Dit bedrag kan over andere jaren worden verdeeld als daarvoor aanleiding is. De situatie die in de Programmabegroting 2016-2019 wordt voorgesteld, is als volgt:

Reserve wegen

	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Basisbedrag (Programmabegroting 2015-2018)</i>	197	37	177	137	137
<i>Jaarrekening 2014</i>	160				
<i>Effect raadsbesluit 24-9-2015</i>			-50	-110	
<i>Programmabegroting 2016-2019</i>			-90	90	
Totaal	357	37	37	117	137

LEESWIJZER PROGRAMMABEGROTING

De programmabegroting is opgezet uit de volgende onderdelen:

1. Scherpenzeel in Cijfers

De begroting begint met een statistisch overzicht van enkele belangrijke kerncijfers.

2. Programma's

De begroting kent de volgende programma's:

1. Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	7. Natuur en milieu
2. Beheer openbare ruimte en sport	8. Openbare orde en veiligheid
3. Economische zaken	9. Dienstverlening, bestuur en organisatie
4. Kunst, cultuur en recreatie	10. Algemene dekkingsmiddelen
5. Onderwijs en educatie	11. Reserves
6. Maatschappelijke ondersteuning en Volksgezondheid	

De programma's hebben een vaste opzet.

- Per programma wordt weergegeven wat de missie is: de overkoepelende doelstelling voor het betreffende programma. Vervolgens zijn de programma onderdelen genoemd.
- Ieder programmaonderdeel wordt vervolgens uitgewerkt. Na een korte toelichting over de context volgt een tabel met de doelen en daarmee samenhangende activiteiten. Deze tabel bevat daarmee de twee vragen: 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaat we doen?' Bij het programmaonderdeel worden (indien van toepassing) enkele indicatoren gepresenteerd met de verwachte ontwikkeling (zie ook hieronder).
- Een termijnkalender biedt vervolgens inzicht in de beleidsproducten per jaar. Deze termijnkalender is vervolgens de basis voor de interne jaarplannen en de termijnagenda van de raad.
- Het programma wordt afgesloten met de vraag 'Wat mag het kosten?'. Hierbij wordt eerst een overzicht gegeven van de nieuwe financiële ontwikkelingen binnen het programma, waarna een volledig overzicht van de lasten, baten en reservemutaties van het programma worden gepresenteerd. Ook is er een tabel met de eventuele incidentele baten en lasten.

Programma 11 Reserves heeft een wat andere opbouw: Bij dit onderdeel worden alle reservemutaties die in de begroting zijn opgenomen weergegeven.

Toelichting op indicatoren

In de programmabegroting wordt gebruik gemaakt van de uitkomsten van Waar Staat Je Gemeente (WSJG). In 2012 besloot de raad de oude set indicatoren te vervangen door WSJG, aangevuld met enkele eigen cijfers.

In de indicatoren tabellen zijn de scores 'slecht' en 'goed' opgenomen. Deze scores zijn belangrijker dan 'neutraal'. Het is met name interessant hoe de verhouding tussen goed en slecht is. Zijn er relatief meer inwoners die iets goed vinden dan inwoners die het slecht vinden?

Hieronder wordt aan de hand van een voorbeeld toegelicht hoe we met de uitkomsten van WSJG tot de gebruikte scores komen.

Vraag 14: De mate waarin de kiezer invloed heeft op wat in de gemeente gebeurt.

	Heel slecht	Slecht	Neutraal	Goed	Heel goed	Weet niet	N.v.t.	Totaal
Uitslag WSJG	4%	18%	45%	22%	2%	9%	1%	100%
Te gebruiken	4%	18%	45%	22%	2%			91%
Herkend	$(4+18)/91 = 24\%$		$45/91 = 50\%$	$(22+2)/91 = 26\%$				100%

Deze uitkomst wordt geplaatst in de indicatortabel bij het betreffende programma-onderdeel. Vervolgens wordt met een symbool inzichtelijk gemaakt welke invloed het voorgestelde beleid zal hebben op de indicator.

- ↗ Score zal naar verwachting verbeteren
- ✓ Score zal naar verwachting gelijk blijven of stabiliseren
- ↘ Score zal naar verwachting afnemen

Hierdoor ontstaat de volgende indeling van de indicatortabel.

Indicator	Bron	Meest recent	Ontwikkeling
Mate waarin kiezer invloed heeft op wat er in de gemeente gebeurt	WSJG-14: Slecht Goed	24% 26%	↗

Er is bewust voor gekozen de verwachte ontwikkeling niet te kwantificeren. De score hangt vaak af van de samenstelling van de responsgroep. Dit kan een afwijking veroorzaken. Vanuit de beide W-vragen: 'wat willen we bereiken?' en 'wat gaat we doen?' zal wel een richting zichtbaar worden.

3. Overzicht van Baten en Lasten

Dit betreft een totaaloverzicht van de baten en lasten van alle programma's over de periode 2016-2019, gesplitst in lasten en baten.

4. Paragrafen

De paragrafen hebben als doel een *dwarsdoorsnede* te geven van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene toelichting op de paragrafen.

5. Bijlagen

De bijlagen bestaan uit diverse overzichten die gebruikt kunnen worden als nadere verdieping in de cijfers. Zo is bijvoorbeeld een overzicht van alle aanwezige reserves en voorzieningen opgenomen.

SCHERPENZEEL IN CIJFERS

	2012	2013	2014
1. Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening			
Aantal woningen totaal per 31-12	3.612	3.663	NNB
- waarvan huurwoningen	659	663	NNB
3. Economische zaken en werkgelegenheid			
Werkgelegenheid	4.110	4.460	NNB
Aantal bedrijven	730	730	NNB
Aantal winkels	100	90	NNB
Aantal agrarische bedrijven	50	50	NNB
5. Onderwijs en educatie per 1 augustus			
Gebruik leerlingenvervoer	65	60	58
Aantal leerlingen op OBS De Dorpsbeuk	140	127	112
Aantal leerlingen op CBS De Maatjes	254	228	238
Aantal leerlingen op CBS De Glashorst	230	222	225
Aantal leerlingen op CBS De Bruinhorst	150	135	118
Aantal leerlingen op Ref. basisschool De Wittenberg	373	375	390
6. Maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid			
Uitkeringsontvangers per 31-12			
- bijstand	42	51	53
- IOAW/IOAZ en BBZ	2	4	4
7. Natuur en milieu			
Aantal begravingen	42	66	49
- waarvan in een urnengraf	4	2	3
8. Openbare orde en veiligheid			
Bedrag vernielingen gemeente-eigendommen	26.000	4.700	NNB
- waarvan tijdens jaarwisseling	2.500	3.100	3.600
9. Dienstverlening, bestuur en organisatie			
Aantal inwoners per 31-12	9.354	9.498	9522
- waarvan jonger dan 18	1.225	1.250	2383
- waarvan ouder dan 65	710	725	1660
Aantal geboorten	144	126	128
Aantal huwelijken	72	61	89
Aantal overlijdens	59	73	69
FTE van de ambtelijke organisatie per 31-12	60,20	58,21	57,56

PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1: BOUWEN, WONEN EN RUIMTELIJKE ORDENING

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk / V.M. van de Fliert-Klein / T.A. van Dijk
Programmacoördinator: P.G.C.R. van Boxtel

1.1 Missie

De gemeente Scherpenzeel is een gemeente waar het goed wonen is en waar voldoende, betaalbare woningen zijn. Het aanbod sluit aan op de behoefte van ál onze inwoners; van starters tot senioren en met huur- en koopwoningen.

1.2 Programma-onderdelen

- A. Bouw (incl. monumenten)
- B. Ruimtelijke Ordening
- C. Volkshuisvesting en woonruimteverdeling

1.2.A Bouw (incl. monumenten)

Nationaal

De nieuwe Omgevingswet is in voorbereiding. Daarmee wil het kabinet het omgevingsrecht makkelijker maken. Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Daardoor duurt het bijvoorbeeld langer voordat een project kan starten. Voorlopig vervangt de Omgevingswet 15 bestaande wetten. Het is belangrijk als gemeentelijke organisatie goed voorbereid te zijn op een dergelijke omvangrijke wetswijziging.

Lokaal

In 2015 is gestart met het invoeren van de flitsvergunningprocedure. Met een gestandaardiseerde toetsingswijze kunnen omgevingsvergunningen voor bouwplannen met een geringe impact sneller en eenvoudiger worden verleend. Dit proces wordt continu gemonitord en verder geoptimaliseerd. Ook wordt gewerkt aan een betere archiverings- en digitaliseringssystematiek. Streven is, om de flitsvergunningen binnen vijf werkdagen te verlenen.

Om nog meer aanvragen op een dergelijk vlotte manier te kunnen afhandelen wordt in 2016 kruimelgevallenbeleid vastgesteld. Aanvragen die vallen onder dit beleid kunnen dan indien vallend onder de juiste categorieën ook met een flitsvergunningprocedure worden verleend. Nu is dat nog alleen mogelijk voor aanvragen die niet strijdig zijn met het bestemmingsplan.

In 2016 wordt het welstandsbeleid geëvalueerd en geactualiseerd. Belangrijk hierbij is dat wettelijke ontwikkelingen worden opgenomen en er duidelijke uniforme en transparante criteria ontstaan. Hierbij is mede een doel het aantal regels zoveel mogelijk te verminderen, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de ruimtelijke kwaliteit binnen Scherpenzeel.

Bouwontwikkelingen 2016-2019

De komende jaren wordt er in Scherpenzeel op verschillende locaties gebouwd. Onderstaand enkele locaties:

- Heijhorst: gemeentelijke gronden worden bebouwd (P1, P2, paardenwei, fase 3 en vrije kavels)
- Heijhorst: VOF Lambalgen realiseert bebouwing op Stuijvenbergterrein

- Wetro: Woningbouw
- Akkerwinde: school en woningen (vanaf 2017)
- 't Voort: woningbouw (vanaf 2019)
- Weijdelaa: woonservicezone
- Lindenlaan: bouw seniorenwoningen
- Renes: Bouw appartementen
- Holleweg: realisatie bedrijfsunits
- Vrijkomende schoollocaties Bruinhorst en de Maatjes: locaties voor woningbouwontwikkeling en/of overige invullingen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Organisatie voorbereiden op nieuwe Omgevingswet	• Volgen van ontwikkelingen en actualiteiten • Werkprocessen/protocollen indien nodig tijdig aanpassen
2. Efficiënte en klantvriendelijke flitsvergunningprocedure	• Monitoren en optimaliseren proces en klanttevredenheid • Evaluatieformulieren verstrekken aan aanvragers vergunning • Uitbreiden categorieën aanvragen die in aanmerking komen voor flitsprocedure door Kruimelgevallenbeleid te ontwikkelen

1.2.B Ruimtelijke Ordening

Nationaal

De nieuwe Omgevingswet (zie 1.3.A.)

Lokaal

Plan Zuid

De komende jaren worden in het kader van de gebiedsontwikkeling Scherpenzeel Zuid bestemmingsplannen opgesteld om de ontwikkeling mogelijk te maken. Om optimaal in te kunnen spelen op enerzijds de woningmarkt en anderzijds ook op de Scherpenzeelse marktsituatie en woningbehoefte worden net als in de Heijhorst flexibele globale bestemmingsplannen opgesteld. Door dit te combineren met een helder en duidelijk beeldkwaliteitsplan voor deze gebieden behoudt de gemeente de regie, maar is er voldoende flexibiliteit aanwezig om om te kunnen gaan met trends en ontwikkelingen en veranderende omstandigheden. Na evaluatie van de marktsituaties wordt bezien in hoeverre er meer of minder door de gemeente gestuurd moet worden.

Actualisatie bestemmingsplannen

De meeste bestemmingsplannen binnen Scherpenzeel zijn de komende jaren actueel. Op enkele plekken is echter een herziening noodzakelijk. Herziening van deze locaties is de komende jaren voorzien. Het gaat hierbij met name om het plangebied voor Scherpenzeel Zuid (wordt in de woningbouwontwikkeling meegenomen), Sportpark Breelaan en Vlieterweg 11(zorgboerderij Het Dorp). Voor deze locaties worden bestemmingsplanprocedures voorbereid.

Centrumvisie Scherpenzeel

Om het centrumgebied van Scherpenzeel vitaal te houden wordt een centrumvisie opgesteld. Eind 2015 dan wel begin 2016 wordt deze ter vaststelling aan de raad aangeboden. De visie gaat in op een breed scala aan thema's en komt op interactieve wijze tot stand.

Dorpspark Landgoed Scherpenzeel

Door Landgoed Scherpenzeel wordt gewerkt aan ontwikkeling/ uitvoering van een landschapsplan voor het landgoed van Huize Scherpenzeel tot de Lunterse Beek.

Cultuurhistorische waardenkaart

Dit proces is in 2015 gestart en afronding/vaststelling zal in 2016 plaatsvinden. De cultuurhistorische waarde van het hele Scherpenzeelse grondgebied wordt in beeld gebracht en kan daarmee uitgangspunt worden voor de ruimtelijke plannen in de toekomst.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Duidelijk en geactualiseerd RO-beleid;	• Ontwikkelen actuele bestemmingsplannen voor gebieden waar dit nodig is • Toewerken naar een minimum aantal bestemmingsplannen • Werken naar eenduidige en uniforme bestemmingsplannen (toetsingseisen) • Vaststellen Centrumvisie
2. Voorzien in woningbehoefte, benutten potentie;	• Middels projectmatig werken voortzetten actie(re) regierol grondpolitiek; • Vraaggestuurde ontwikkeling, gedoseerd en gefaseerd (o.a. input lokale makelaars) • Globale flexibele planologische regelingen
3. Bouwen voor senioren	• Bouwen/ontwikkelen volgens Woonvisie • Project Weijdelae realiseren
4. Voldoende huur/koop voor starters, sociale sector;	• In de exploitatieovereenkomst het aantal huurwoningen in de sociale sector (incl. de huurprijs) vastleggen; • Ontwikkelen volgens Woonvisie
5. Doorstroming op de woningmarkt binnen Scherpenzeel bevorderen;	• Ontwikkelen volgens Woonvisie

1.2 C Programmaonderdeel Volkshuisvesting en woonruimteverdeling

Nationaal

De nieuwe Huisvestingswet 2014 (in werking vanaf 1 januari 2015) en Woningwet (in werking vanaf 1 juli 2015)

Lokaal

De nieuwe huisvestingsverordening 2015 Scherpenzeel is op 1 juli 2015 vastgesteld door de gemeenteraad.

In het najaar 2015 dienen prestatieafspraken te worden gemaakt met de woningcorporatie welke in 2016 dienen te worden gerealiseerd.

In 2016 wordt van de gemeente een zienswijze gevraagd waar het gaat om de verkoop van sociale huurwoningen door de corporaties en de administratieve of juridische scheiding voor wat betreft de eventuele overheveling van te liberaliseren huurwoningen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Toekomstbestendig woonbeleid.	• Uitvoeren van de actiepunten uit de woonvisie 2013-2020 en de amendementen • Zienswijze verkoop sociale huurwoningen i.h.k.v. uitvoering Woningwet.
2. Meer gemeentelijke regie binnen de volkshuisvesting.	• Uitvoeren van de in 2015 gemaakte prestatieafspraken met woningcorporaties op basis van de Woningwet, huisvestingswet 2014 en Huisvestingsverordening 2015 Scherpenzeel.
3. Continue samenwerking op woongebied regionaal (RFV) en interprovinciaal.	• Uitvoering blijven geven aan het woonbeleid conform de Regionale Woonagenda FoodValley.
4. Inspraak van huurders realiseren.	• Aansluiting bij bestaande bewonersorganisatie voor de sociale huursector in aansluiting op de oprichting van de wijkplatforms;

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Mate waarin men zich thuis voelt in de buurt	WSJG-2: Slecht Goed	4% 91%	5% 89%	✓
Mate waarin men snel zal vertrekken uit de buurt	WSJG-3: Slecht Goed	9% 76%	11% 74%	✓
Mate waarin buurtbewoners prettig met elkaar omgaan	WSJG-4: Slecht Goed	8% 81%	8% 82%	✓
Mate waarin buurtbewoners altijd voor elkaar klaar staan	WSJG-5: Slecht Goed	9% 65%	9% 68%	✓

1.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Centrumvisie	Bestemmingsplan Vrijkomende schoollo- caties		
Bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan Weijdelaar	Bestemmingsplannen vervolg ontwikkeling Plan Zuid		
Bestemmingsplan Zorgboerderij het Dorp			
Bestemmingsplannen vervolg ontwikkeling Plan Zuid			
Centrumvisie vast- stellen			
Bestemmingsplan Sportpark Breelaan			
Nieuwbouw Glas- horstschool			
Plan dorpspark Land- goed Scherpenzeel			
Cultuurhistorische waardenkaart			
Actualiseren wel- standsbeleid			
Aansluiten bij be- staande bewonersor- ganisatie voor de so- ciale huursector			

1.4 Wat mag het kosten?

1.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stopzetten subsidie VAC			-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Totaal			-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Raming leges be- stemmingsplannen verhogen			-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal			-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

1.4.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
541	Monumenten	44.158	58.359	52.479	55.279	52.479	52.479
810	Ruimtelijke orde- ning	503.939	498.271	491.017	491.017	491.017	491.017
820	Bouwen	93.793	82.663	51.441	51.441	51.441	51.441
821	Stads- en dorps- vernieuwing	9.291	9.806	8.073	8.073	8.073	8.073
822.00- 822.03/823	Overige volks- huisvesting (ex. handhaving)	429.677	442.583	420.653	419.759	419.759	419.759
830	Grondzaken	1.621.713	372.491	1.462.181	- 102.033	1.855.632	1.823.166
Totaal	lasten	2.702.571	1.464.173	2.485.844	923.537	2.878.401	2.845.935
<i>Baten</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
541	Monumenten	-15.000	0	0	0	0	0
810	Ruimtelijke orde- ning	-126.102	-23.006	-33.006	-33.006	-33.006	-33.006
820	Bouwen	0	0	0	0	0	0
821	Stads- en dorps- vernieuwing	-7.354	-7.250	-7.250	-7.250	-7.250	-7.250
822.00- 822.03/823	Overige volks- huisvesting (ex. handhaving)	-331.094	-295.000	-290.000	- 290.000	-290.000	-290.000
830	Grondzaken	-2.289.939	-372.491	-1.462.181	102.033	-1.855.632	-1.823.166
Totaal	baten	2.769.489	-697.748	-1.792.437	228.223	2.185.888	2.153.422
Saldo	voor bestem- ming	-66.918	766.426	693.407	695.313	692.513	692.513
<i>Reservemutaties</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Onttr.	Alg. reserve:			0	0	0	0
	- Huisvestingswet						
	Kwal.reserve:			-27.500	-27.500	-27.500	-27.500
	- Tgv exploitatie			-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Res monumenten						
Totaal	reservemutaties			-32.500	-32.500	-32.500	-32.500
Saldo	na bestemming			660.907	662.813	660.013	660.013

PROGRAMMA 2: BEHEER OPENBARE RUIMTE EN SPORT

Portefeuillehouder: V.M. van de Fliert-Klein / T.A. van Dijk
Programmacoördinator: P.G.C.R. van Boxtel

2.1 Missie

Een goede kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de (verkeers)veiligheid en het welzijn van de inwoners. Ook een goed sportbeleid en geschikte sportvoorzieningen bevorderen het welzijn van de burgers. De gemeente Scherpenzeel draagt daarom zorg voor een deugdelijke inrichting en beheer van de openbare ruimte. Hierbij wordt gestreefd naar doelmatigheid, gekoppeld aan de behoeften van de inwoners. De gemeentelijke eigendommen in de openbare ruimte zijn belangrijke kapitaalgoederen die op een verantwoorde wijze onderhouden worden, om kapitaalvernietiging en (grote) investeringen in de toekomst te voorkomen.

2.2 Programma-onderdelen

- A. Wegen en bijbehorende voorzieningen
- B. Water en riolering
- C. Groenvoorziening en speelplaatsen
- D. Sport en sportterreinen
- E. Verkeer en vervoer

2.2.A Wegen en bijbehorende voorzieningen

Wegen

Vanaf 2016 zal worden gestart met het groot onderhoud aan diverse asfaltwegen die uit een technisch onderzoek naar voren zijn gekomen.

De wegen met elementenverharding bevinden zich in redelijk tot goede staat met uitzondering van de wegen die de komende jaren nog aangepakt gaan worden in verband met rioolrenovatie (o.a. Glashorst, Holevoetlaan gepland in 2016-2017). Dit geldt ook voor wegen waarbij er dermate veel wortelopdruk is dat alleen de kap van bomen een structurele oplossing biedt (o.a. Eikenlaan). Vooralsnog worden deze wegen alleen hersteld van schades die de verkeersveiligheid direct in gevaar brengen.

De wegen in het buitengebied met bijbehorende bermen die nog niet zijn voorzien van bermblokken worden vanaf 2016 ook grotendeels voorzien van bermblokken.

Het uitgangspunt is dat vervangingswerkzaamheden zoveel mogelijk worden gekoppeld aan de uitvoering van rioleringswerkzaamheden (AWP), waardoor de uitvoeringskosten omlaag gebracht worden.

Onkruidbestrijding

Vanaf 2016 zal onkruidbestrijding door een wetswijziging niet meer plaatsvinden met glyfosaat/ "round-up" maar met een milieuvriendelijk alternatief. De onkruidbestrijding zal plaatsvinden gecombineerd met het vegen van wegen. Om de extra kosten van deze nieuwe methode van onkruidbestrijding te beperken wordt het onderhoudsniveau buiten het centrum (winkelgebied) van beeldkwaliteitsniveau A naar B niveau verlaagd (op een schaal van A perfect onderhouden tot C niveau zeer beperkt onderhoud).

Openbare Verlichting

Gemeente Scherpenzeel heeft circa 1500 lichtmasten in beheer en onderhoud. In 2014 heeft er een grootschalige inventarisatie plaatsgevonden van alle lichtmasten. Naast leeftijd, type mast/armatuur en exacte GPS locatie is ook een inschatting gemaakt van de onderhoudstoestand op basis van visuele waarneming.

Het huidige onderhoudscontract met de Ziut wordt niet verlengd en eindigt op 31 december 2015. Voor een nieuw onderhoudscontract voor de periode vanaf 2016 is eveneens een aanbesteding gestart.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Op peil houden beheer en onderhoud van de verhardingen	• Zo veel mogelijk aansluiten bij rioleringsonderhoud om de onderhoudskosten tot een minimum te beperken. • Ter voorkoming van aansprakelijkstellingen, worden de noodzakelijke werkzaamheden opgepakt.
2. Op peil houden beheer en onderhoud van de bermen in het buitengebied.	
3. Tot een minimum beperken van klachten m.b.t. wegonderhoud.	• De klachten op het huidige lage peil te houden door heldere communicatie en snelle klachtenafhandeling.
4. Op peil houden van de staat van de openbare verlichting en daling van energieverbruik	• Onderhoud/vervanging aan de hand van uitvoeren van het beheer- en vervangingsplan • Bij de keuze van verlichting het energieverbruik mee wegen in de keuze

2.2.B Water en riolering

Water

Op het gebied van waterbeheer worden, zoals afgelopen jaren, in 2016 ook het onderhoud en beheer van de bestaande waterinfrastructuur uitgevoerd. De uitbreiding en verbetering van de bestaande watergang langs de Lambalgerkeerkade, die in 2015 gepland staat, zal medio 2016 worden afgerond. Dit ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling 'Complex Heijhorst'. De realisatie van deze watermaatregelen is grotendeels afhankelijk van de aankoop van de benodigde grond.

Riolering

Het onderhoud en beheer van de riolering infrastructuur in Scherpenzeel wordt, zoals afgelopen jaren, ook in het volgende jaar uitgevoerd. In 2016 zijn er twee rioolvervanging/renoveringsprojecten gepland om uit te voeren: (a) rioolstelsels in Holevoetlaan en omgeving en (b) in Glashorst (tussen de Industrielaan en Dorpsstraat). Het vervangen / renoveren van de riolering in Holevoetlaan en omgeving is afhankelijk van wanneer het bouw/woonrijp maken van de huidige woningbouw in Heijhorst afgerond is. Dit om mogelijke schade aan de (nieuwe) riolering en wegdek door bouwverkeer tijdens de werkzaamheden in Heijhorst te voorkomen.

Regionale samenwerking voor onderhoud en beheer van water en riolering

Hiernaast worden in 2016 ook een aantal onderhoud en beheer activiteiten uitgevoerd samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe. Deze samenwerking heeft als doel kostenbesparing en efficiëntie.

In 2016 worden o.a. twee belangrijke beleid- en beheerplannen opgesteld voor Scherpenzeel en Woudenberg: a) Grondwaterbeleid- en beheerplan (GWBBP) en b) Basis Waterketenplan (BWKP). Dit nog op te stellen BWKP is een verbrede / integraal basis rioleringsplan waarin benodigde maatregelen ook worden aangegeven.

In 2016 wordt de samenwerking tussen de partijen ook geëvalueerd.

De kosten voor het onderhoud en beheer zijn gedekt in het jaarlijks budget voor riolering, zoals genoemd in het AWP (2013-2017).

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater in de bebouwde kom.	• Uitvoeren van het vastgestelde – bij het Waterplan behorend – Uitvoeringsplan (in samenwerking met de gemeente Woudenberg en het Waterschap).
2. Een onbelemmerde afvoer van (afval)water naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie.	• Uitvoeren van het AWP 2013-2017
3. Wateroverlast voorkomen op straat, in kruipruimtes (in de bebouwde kom).	• Het doel- en planmatig onderhoud en beheer van kolken/drainage handhaven. • Opstellen grondwaterbeleid- en beheerplan.
4. Verminderen aantal klachten over riolering en (grond)wateroverlast (meldingen oppervlaktewater/ziekte met 5% ten van opzichte van 2014.	

2.2.C Groenvoorziening en speelplaatsen

Een groene omgeving versterkt de sociale cohesie en het contact tussen bewoners in een wijk. In Scherpenzeel wordt de sfeer in sterke mate bepaald door de aanwezige bomenstructuur, Park Huize Scherpenzeel en het landschap buiten de bebouwde kom. Essentieel voor de gemeente Scherpenzeel is dat deze kwaliteitsdragers behouden dienen te worden door goed onderhoud, tijdige vervanging en goede bescherming.

Plantsoen

De huidige beheerkwaliteitsniveaus van de plantsoenen blijven gehandhaafd. Naar verwachting wordt de eerste fase van woningbouwproject De Heijhorst in 2017 in beheer genomen.

Bomen

De bomenstructuur van Scherpenzeel is één van de belangrijkste kernkwaliteiten van het dorp. Een groene omgeving draagt positief bij aan de mentale en fysieke gezondheid van mensen, hogere vastgoedprijzen, ecologie en het leefklimaat. Scherpenzeel is dan ook zeer prettig wonen.

Bomenstructuurplan

Door toenemende druk op de openbare ruimte staat het “groene” karakter van Scherpenzeel onder druk. Meer verharding, minder ruimte, zwaardere verkeersbelasting, bodemverdichting, parkeerdruk, aanrij schade en vandalisme zorgen ervoor dat de groeiomstandigheden voor bestaande en toekomstige bomen onder een voldoende levensvatbaar niveau komen. Verder is een toenemende intolerante houding naar bomen toe een steeds groter wordende bedreiging voor het “Groene” karakter van Scherpenzeel. Om op deze realiteit in te spelen is momenteel een bomenstructuurplan in ontwikkeling welke het boombeleid en –beheer voor de komende decennia gaat bepalen en voorwaarden schept voor een optimale instandhouding van het bomenbestand. Het college wil dit plan in 2016 aan de Raad ter vaststelling voorleggen.

Bomenverordening

In de bomenverordening (2010) van de gemeente Scherpenzeel zijn beeldbepalende en monumentale bomen en / of boomgroepen beschermd met een Omgevingsvergunning. Tevens is hierin de bomenstructuur vastgesteld. Deze structuur dient de “groene” kernkwaliteit te waarborgen. In 2016 wordt de bomenverordening herzien.

Boomonderhoud

Het boomonderhoud in de gemeente Scherpenzeel wordt planmatig uitgevoerd. Het is gezamenlijk met gemeente Woudenberg voor vijf jaar (2012 -2016) aanbesteed. Elk jaar worden alle bomen geïnspecteerd op veiligheid en actuele snoei-behoefte. Deze jaarlijkse inspectie vormt de basis voor het jaarlijkse snoei-plan. De onderhoudstoestand is in Scherpenzeel goed.

Speelplaatsen

Binnen Scherpenzeel zijn er 22 speelplaatsen en diverse trapveldjes. In het kader van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) wordt jaarlijks door de Buitendienst één uitgebreide veiligheidsinspectie uitgevoerd op alle speeltoestellen. Jaarlijks worden noodzakelijke vervangingen van speeltoestellen gefinancierd uit het regulier budget.

Speelplaatsenbeleid

Er is, in samenwerking met buurtbewoners en het basisonderwijs, interactief hard gewerkt aan een nieuw Speelplaatsenbeleid. Het nieuwe Speelplaatsenbeleid zal de raad in oktober 2015 ter vaststelling worden aangeboden.

Vervolgens zal in 2016 aan de slag worden gegaan met de uitvoering van dit nieuwe Speelplaatsenbeleid binnen de daarvoor gereserveerde/beschikbare middelen.

Cruijff Court

Op 1 juli 2015 is het Cruijff Court geopend. Het dagelijks beheer is inmiddels geregeld en wordt vanaf heden gecombineerd met het onderhoud van de sportvelden op sportpark De Bree.

Hondenpoep

Om de fiets- en voetpaden in Scherpenzeel zoveel mogelijk hondenpoepvrij te houden is hondenpoepbeleid opgesteld. Het beheer wordt gevoerd middels het beschikbaar stellen van hondenpoepzakjes, hondenpoepafvalbakken en bebordering. Afhankelijk van de evaluatie welke in eind 2015/begin 2016 zal worden afgerond wordt het beheer of beleid mogelijk aangepast.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand.	• Het uitvoeren van planmatig boomonderhoud middels een meerjaren open posten bestek; • Het uitvoeren van de wettelijk verplichte VTA boomveiligheidscontroles. Maatregelen vinden plaats op basis van veiligheid en actuele snoei-behoefte.
2. De waardevolle bomenstructuur in Scherpenzeel waarborgen. 3. Het huidige beheerniveau van het groen handhaven.	• Het bestaande onderhoudsniveau van plantsoen en bomen handhaven middels het uitvoeringsbestek. • Jaarlijkse vervanging / renovatie van bomen en plantsoenen middels het meerjarencontract OMOP Plant- en renovatie (2013 – 2017). • Het opstellen van een Bomenstructuurplan in 2016.
4. Veilige speelomgeving voor de jeugd.	• Conform wettelijke veiligheidseisen de speelvoorzieningen op peil houden. • Integraal Speelplaatsenbeleid opstellen in samenwerking met de buurtbewoners. • Jaarlijkse veiligheidsinspectie vormt input voor structureel beheer, vervanging en reparatie.
5. De overlast van hondenpoep beperken.	• Uitvoering geven (inrichtingsmaatregelen en handhaving) aan het hondenpoepbeleid.

2.2.D Sport en sportterreinen

Sport algemeen

Sport is van algemeen belang voor jong en oud, ter bevordering van de gezondheid, integratie van doelgroepen, (karakter)vorming van de jeugd, kennismaken met spelregels (rechten en plichten) en een goede vrijetijdsbesteding. (Jeugd-)sportstimulering met activiteiten zoals Klasse(n)sport, de vakantiespeelweek en activiteiten voor jongeren staan daarbij centraal. Deze activiteiten worden verder ontwikkeld, mede in samenwerking met de JOS-coördinator en de kernpartners.

Beheer sportcomplex De Bree

Met een goed bereikbaar sportcomplex biedt de gemeente goede voorzieningen om de buitensporten voetbal, hockey, tennis en zwemmen te faciliteren. Een openbaar speelveld met een trapveld, volleybalveld en fitnessapparaten biedt de nodige in- en ontspanningsmogelijkheden voor jong en oud. Doelstelling is het huidige kwaliteitsniveau van de velden en omliggende terreinen te handhaven. Het bestaande beheerbestek van de sportvelden is in 2015 met twee jaar verlengd tot en met 2017.

Ondersteuning Binnensport

Om een levendig en goed binnensport-verenigingsklimaat te houden en te versterken, kunnen zij gebruik maken van het (bestuurs-)ondersteuningsaanbod dat via de Gelderse Sport Federatie wordt aangeboden. In dit kader is het echter ook mogelijk dat de bestuursondersteuning wordt vormgegeven via de eigen sportbond(en). Het aanbod is individueel en op maat van de des betreffende binnensportvereniging. Looptijd van september 2015-oktober 2016.

Subsidiebeleid

Met het subsidiebeleid stimuleert de gemeente initiatieven die belangrijk zijn voor haar inwoners. Eind 2016 wordt er een start gemaakt met de herijking sportsubsidies, waarin gekeken wordt of het mogelijk is de binnen- en buitensport gelijk te trekken. Tevens wordt bezien of de ondersteuning van de verenigingen in de Participatiemaatschappij-gedachte op enige wijze kan worden “beloond”.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een goede kwaliteit van de sportvelden waarborgen.	• Het bestaande beheerbestek van de sportvelden is in 2015 met twee jaar verlengd tot en met 2017. • Middels een vakkundig beheerplan wordt vorm geven aan effectief vakkundig beheer en zelfwerkzaamheid verenigingen tegen lage kosten. • Opstellen “Meerjarenonderhoudsplan groen en gebouwen” en toezicht houden op de kwaliteit van de werkzaamheden (2016-2020) • In 2015 raadsvoorstel beheer en onderhoud sportpark De Bree en geactualiseerde gebruikersovereenkomsten met een uitwerking in 2016 e.v.
2. Een toename van de deelname van onze inwoners –en dan met name de jeugd- aan sport- en recreatieve activiteiten door het bieden van een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod van sportieve en recreatieve voorzieningen.	• Inzetten van de combinatiefunctionaris om doelgroepen die sporten uit te breiden en een gevarieerd sportaanbod te bieden i.s.m. de sportorganisaties. Nadruk ligt bij interventieprogramma's voor doelgroep ouderen en ondersteuning van de verenigingen door beroepsgerelateerde stages in te zetten om kader te ondersteunen.
3. Een actueel integraal sportbeleid gericht op diversiteit in sportvoorzieningen en maatschappelijk effecten van sportdeelname (zorg/welzijn).	

4. Herijking sportsubsidies	Eind 2016 wordt er een start gemaakt met de herijking sportsubsidies

2.2.E Verkeer en vervoer

Herinrichting wegen

Bij de renovatie van de riolering zijn tegelijkertijd de wegen heringericht. Dit heeft geleid tot een verbetering van de verkeersveiligheid en een vermeerdering van het aantal parkeerplaatsen.

Uitvoering GVVP

De maatregelen zoals beschreven in het GVVP (drempels, plateaus) zijn in strijd met het coalitieprogramma. Om deze reden zal niet verder gegaan worden met de uitvoering van het GVVP in zijn huidige vorm. In 2016 zal gestart worden met het opstellen van een nieuwe GVVP.

Parkeerbeleid

Het huidige parkeerbeleid is geëvalueerd in de raadscommissie van december 2013. Hierin is de wens uitgesproken door de raadscommissie om vooralsnog het huidige parkeerbeleid niet te herzien en de mogelijkheden tot de aankoop van nieuwe parkeerterreinen als eerste te onderzoeken. De mogelijkheden tot aankoop van een parkeerterrein wordt momenteel onderzocht. Daarnaast zal in de Centrumvisie aandacht worden besteed aan het onderwerp parkeren.

Openbaar Vervoer

In 2015 heeft de provincie Utrecht als opdrachtgever van het openbaar vervoer in Scherpenzeel een nieuwe aanbesteding gehouden voor de periode vanaf december 2015 wanneer de huidige concessie afloopt. Deze concessie loopt van december 2015-december 2023. In deze aanbesteding is gevraagd om het bedieningsniveau van Scherpenzeel door de lijnen 80/83 (Amersfoort-Leusden-Woudenberg-Scherpenzeel-Renswoude-Veenendaal-Rhenen-Wageningen) op het huidige niveau te houden en de huidige route te laten rijden. Dit verzoek is door de provincie in zoverre gehonoreerd dat het niet als harde eis maar wel als wens is opgenomen in het bestek. Daarnaast heeft de provincie Utrecht een verplichting opgenomen dat de nieuwe vervoerder met gemeenten in de provincie Gelderland overleg voert over de bediening en route.

Wegenlegger

In de wegenlegger wordt de openbaarheid en de verantwoordelijke voor het beheer en onderhoud en aansprakelijk geregeld. De concept wegenlegger is gereed en wordt besproken met belanghebbenden. Naar verwachting zal eind 2015/begin 2016 de wegenlegger ter vaststelling aangeboden worden.

Boslaan

Vanuit verkeersveiligheid is het wenselijk om de Boslaan te verharderen. In de Kadernota is hiervoor budget beschikbaar gesteld. In 2016 zal gestart worden met deze werkzaamheden.

Wat willen we bereiken?	
1. Verminderen parkeerproblematiek in het centrum en de woonwijken.	Zoveel mogelijk projectmatig parkeerruimte creëren in bestaande situaties. Bij herontwikkeling of nieuwbouwlocaties sterk inzetten op extra parkeerplaatsen.
2. Verbeteren doorstroming	Verwijderen minder noodzakelijke snelheidsremmers
3. Het in stand houden van de bestaande faciliteiten op het gebied van openbaar vervoer.	Het inzetten voor een aanvaardbare verbinding van Scherpenzeel door de nieuwe vervoerder.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Mate waarin men vaak te maken heeft met onveilige verkeerssituaties in de buurt	WSJG-8: Slecht Goed	55% 45%	50% 50%	
Staat van onderhoud van perken plantsoenen en parken in de buurt	WSJG-9: Slecht Goed	21% 58%	24% 58%	✓
Begaanbaarheid van straten, paden en trottoirs in de buurt	WSJG-10: Slecht Goed	16% 67%	16% 64%	✓
Mate waarin dingen kapot zijn in de buurt	WSJG-11: Slecht Goed	7% 84%	6% 80%	✓
Mate waarin de buurt schoon is	WSJG-12: Slecht Goed	7% 76%	4% 74%	✓
Mate waarin de buurt de afgelopen jaren vooruit is gegaan, achteruit is gegaan of gelijk is gebleven	WSJG-13: Achteruit Vooruit	15% 26%	19% 14%	✓
Voldoende groen in de buurt is	WSJG-21: Slecht Goed	7% 84%	6% 85%	✓
Voldoende parkeergelegenheid in de buurt is	WSJG-22: Slecht Goed	26% 57%	25% 61%	✓
Aanbod van speelvoorzieningen (kinderen <12)	WSJG-25c: Slecht Goed	16% 61%	15% 62%	
Aanbod van sportvoorzieningen	WSJG-25d: Slecht Goed	2% 87%	5% 85%	✓
Aanbod van openbaar vervoer	WSJG-25e: Slecht Goed	12% 71%	8% 68%	✓

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Percentage jeugdsportleden tot 18jr	Sportverenigingen	44,2%	onbekend	✓

2.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Start opstellen nieuw GVVP	Vaststellen GVVP	Uitvoeren plannen uit nieuw Afvalwaterplan 2018-2022	
Verharden Boslaan	Aanbesteding onderhoud sportvelden 2018 – 2020	Aanbesteding inkoop materialen hondenpoepbeheer	
Uitvoering Speelplaatsenbeleid	Aanbesteding Plant- en renovatiebestek groen 2018 – 2020		
Herijking Subsidiebeleid.	Aanbesteding VTA 2018 – 2020		
Evaluatie en actualisatie het Afvalwaterplan 2013-2017	Aanbesteding Eikenprocessierupsbestrijding 2018 – 2020		
Opstellen grondwaterbeleid –en beheerplan			
Ontwikkeling Bomenstructuurplan			
Aanbesteding snoei bestek bomen 2017 – 2021			
Aanbesteding bestek onderhoud plantsoenen, begraafplaatsen en hondenpoepbeheer 2017 – 2021			
Uitvoering speelruimtebeleid			

2016	2017	2018	2019
Herziening bomen- verordening			

2.4 Wat mag het kosten

2.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Onkruidbestrijding, verbod glysofaat			32.000	32.000	32.000	32.000
Groot onderhoud Kolfshoten			65.000			
Wegen bouwplan Wilgenhof			120.000			
Extra infra Ringbaan			75.000			
Klinkerverharding Boslaan			85.000			
Speelplaatsenbeleid			25.000	5.000	5.000	5.000
Aanbesteding onderhoud openbare verlichting			-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Onkruidbestrijding van A naar B			-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Snoeien en onderhoud bomen beperken			-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Geen herziening monumentale bomenlijst			-5.000	0	0	0
Sport (dekking MOP)			40.000	40.000	40.000	40.000
Totaal			417.000	57.000	57.000	57.000

Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Leges voor kabels en leidingen naar VNG-max			-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Totaal			-2.000	-2.000	-2.000	-2.000

2.4.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

Lasten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
210	Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	958.828	924.752	1.280.695	915.134	816.930	824.552
211	Verkeer	0	0	0	0	0	0
212	Openbaar vervoer	1.749	977	10.244	10.244	10.244	10.244
240	Afwatering, bruggen en duikers	59.618	63.263	63.883	63.883	63.883	63.883
530	Sport	133.889	316.284	104.471	104.471	104.471	104.471
531	Sportcomplex De Bree	266.443	268.916	286.781	279.664	268.402	263.067
560.02 ev.	Openbaar groen	537.433	533.080	519.832	519.832	519.832	519.832
580.01	Speelplaatsen	54.193	85.098	92.691	72.681	72.672	72.662
722/726	Riolering	709.961	780.640	795.454	808.799	820.850	826.679
Totaal	lasten	2.722.114	2.973.008	3.154.050	2.774.709	2.677.283	2.685.389
Baten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
210	Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	-16.650	-15.767	-18.254	-18.254	-18.254	-18.254
211	Verkeer	0	0	0	0	0	0
212	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
240	Afwatering, bruggen en duikers	0	0	0	0	0	0
530	Sport	0	0	0	0	0	0
531	Sportcomplex De Bree	-44.652	-45.316	-45.316	-45.316	-45.316	-45.316
560.02 ev.	Openbaar groen	-11.250	0	0	0	0	0
580.01	Speelplaatsen	0	0	0	0	0	0
722/726	Riolering	-1.008.494	-1.110.084	-1.173.932	-1.211.147	-1.248.362	-1.285.577
Totaal	baten	1.081.046	1.171.167	1.237.502	1.274.717	1.311.932	1.349.147
Saldo	voor bestemming	1.641.068	1.801.842	1.916.549	1.499.993	1.365.352	1.336.243
Reservemutaties		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toev.	Res. wegen			37.000	117.000	137.000	137.000
	Res. riolering			177.336	201.206	226.370	257.756
	Res. GVVP						
Onttr.	Alg. reserve:						
	- Wegenlegger						
	- Vervolgonderz. GVVP						
	Reserve herinr. De Bree			-97.326	-95.329	-93.333	-89.432
	Res. GVVP			-115.000	-86.300	0	0
	Res. wegen			-345.000	0	0	0
Totaal	reservemutaties			-342.990	136.577	270.038	305.324
Saldo	na bestemming			1.573.559	1.636.569	1.635.390	1.641.567

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

<i>Incidenteel</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lasten	Speelplaatsen beleid			25.000			
Baten							
Totaal incidenteel				25.000	0	0	0

PROGRAMMA 3: ECONOMISCHE ZAKEN

Portefeuillehouder: B. Visser / V.M. van de Fliert-Klein

Programmacoördinator: P.G.C.R. van Boxtel

3.1 Missie

De gemeente Scherpenzeel is geen forensendorp of slaapgemeente. Een goed functionerende plaatselijke economie is een belangrijke factor om ons dorp leefbaar te behouden. Belangrijke kenmerken zijn een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod, actieve bedrijven en voldoende lokale werkgelegenheid. Dat geldt ook voor onze agrarische ondernemers in het buitengebied. Werken en rusten wisselen elkaar daarbij af; op zondag zijn de winkels gesloten.

3.2 Programma-onderdelen

- A. Bedrijfsterreinen
- B. Winkels en markt
- C. Agrarische bedrijven

3.2.A Bedrijfsterreinen

Structuurvisie Scherpenzeel

De gemeente blijft inzetten op zuinig ruimtegebruik, waar revitaliseren en intensiveren van bestaande terreinen de voorkeur geniet boven uitbreiding buiten de bestaande terreinen. Dit gebeurt ook door een beleid dat is gericht op het juiste bedrijf op de juiste plaats. Dit onderdeel zal worden opgenomen in de nota economisch beleid.

Scherpenzeelse ondernemers

De Scherpenzeelse ondernemers zijn hecht en betrokken. De ondernemers verenigen zich in verschillende verbanden, zoals aan de Ondernemersvereniging Scherpenzeel en de Bedrijvenkring Scherpenzeel-Woudenberg. Gelet op de betrokkenheid van deze ondernemers gaat de gemeente dan ook graag in overleg met de verenigingen. Naast regulier overleg zoeken partijen elkaar ook in verschillende ontwikkelingen, waarbij gebruik kan worden gemaakt van de aanwezige lokale kennis en deskundigheid. De ondernemers worden nadrukkelijk ook betrokken bij de totstandkoming van een nieuwe Centrumvisie, waarbij hun kennis van groot belang is.

Om de lokale ondernemers ook te ondersteunen, zeker in deze tijden, spant de gemeente zich in om, binnen de grenzen van de aanbestedingswetgeving, bij haar inkoopbeleid zoveel mogelijk gebruik te maken van plaatselijke ondernemers.

Regio FoodValley

Binnen de Regio FoodValley vindt afstemming plaats over spreiding en toedeling voor regionale bedrijven.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Voldoende ruimte blijven bieden voor ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel	• Regulier overleg voeren met de Scherpenzeelse ondernemers en betrekken in planvorming en Centrumvisie samen met ondernemers tot stand brengen • In beeld brengen van behoefte aan bedrijfsruimte en overige wensen/ideeën Scherpenzeels bedrijfsleven. • Inspanning leveren ter stimulering werkvoorraad/opdrachten Scherpenzeelse bedrijven.
2. Het faciliteren van kleinschalige bedrijvigheid	
3. Gezonde Scherpenzeelse lokale economie	

3.2.B Winkels en markt

Centrumvisie

Zie onder 1.2.B. De gemeente streeft ernaar het centrumgebied vitaal te houden met een voldoende hoog voorzieningenniveau passend bij de schaal van Scherpenzeel. Een gezond ondernemersklimaat waar men zich graag vestigt en een aanbod ontstaat dat nauw aansluit bij de vraag. De gemeente zorgt voor een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte met aandacht voor een passende parkeer- en verkeerssituatie.

Markt

De weekmarkt vindt onveranderd plaats op woensdagmorgen van 08.00 tot 13.00 uur op het Plein 1940-1945/Marktstraat. Er is geen sprake van leegstand op de markt. Wel is er enige wisseling van marktkooplieden. De marktverordening als vastgesteld in 2015 vormt de basis voor de invulling.

Bekeken wordt in hoeverre de positionering van de markt kan worden aangepast om gebieden in centrum efficiënter in te richten en onwenselijke situaties (zoals uitritsituaties en ingebruikname van parkeervoorzieningen) worden opgelost. Voorwaarde is dat positionering kan wijzigen zonder daarmee de belangen van marktkooplieden onevenredig te schaden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een structureel goed functionerend winkelbestand met een gevarieerd aanbod in Scherpenzeel.	• Gestructureerd overleg met de Ondernemersvereniging / Bedrijvenkring om elkaar te informeren over ontwikkelingen; • Opstellen Centrumvisie met daarin participatie ondernemers/winkeliers. • Efficiënte standplaatsinrichting

3.2.C Agrarische bedrijven

De agrarische sector is één van de belangrijkste gebruikers van het buitengebied en voortdurend in ontwikkeling. De agrarische bedrijven die noodgedwongen moeten stoppen, bieden ruimte voor de bedrijven die overblijven om zich toekomstbestendig te kunnen ontwikkelen.

De komende jaren staan in het teken van de omslag van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie. De gemeente Scherpenzeel wil in lijn met de koers van de provincie en de regio FoodValley de samenleving uitdagen om initiatieven te ontwikkelen en tegelijk bij te dragen aan de gezamenlijke doelen voor het buitengebied. Het leveren van maatwerk is nodig om de agrarische sector ruimte te bieden om te kunnen ontwikkelen tot een niveau waarbij de sector internationaal concurrerend is. In het agrarisch gebied van Scherpenzeel is blijvend ruimte voor sterke agrarische bedrijven passend binnen het multifunctionele cultuurlandschap.

Het college wil kijken naar nieuwe mogelijkheden om de bestaande bedrijven te versterken en daar waar mogelijk en gewenst, nieuwe initiatieven (waaronder functieverandering) ruimtelijk planologisch te faciliteren. Daarbij worden bijdragen aan de ruimtelijke inpassing, emissiebeperking, dierenwelzijn en duurzaamheid van belang geacht. Op die manier kunnen nieuwe economische dragers worden gerealiseerd die nodig zijn om het buitengebied leefbaar en aantrekkelijk te houden om er te wonen, te werken en te recreëren.

Om dit verder vorm te geven wordt binnen de regio FoodValley en samen met de provincies Utrecht en Gelderland het beleidskader Menukaart opgesteld: een werkwijze om ruimte te bieden aan ondernemers in het buitengebied voor ontwikkelingen, die niet passen binnen het bestemmingsplan voor het buitengebied maar wel binnen de provinciale omgevingsverordening, in ruil voor een maatschappelijke tegenprestatie ('License to Produce'). Deze werkwijze gaat onder andere uit van uitnodigingsplanologie en het in een vroeg stadium actief betrekken van de omgeving. Door het leveren van maatschappelijke tegenprestaties, die in overleg met de omgeving worden bepaald, ontstaat meer draagvlak voor de ruimtelijke ontwikkeling.

Het opstellen van de Menukaart hangt, als het gaat om de ontwikkelingsruimte voor agrarische bedrijven, nauw samen met het provinciale Gelders Plussenbeleid (beoordelingssystematiek voor schaalvergroting) dat in 2016 een plek moet krijgen in de omgevingsvisie en -verordening van de provincie. Dit zal samen met de Menukaart leidraad zijn voor het handelen van de gemeente Scherpenzeel. Tot die tijd zijn dat de bestaande mogelijkheden voor uitbreiding die planologisch zijn vastgelegd in het bestemmingsplan Buitengebied 2013.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Binnen de kaders van de regelgeving (RO en Milieu) agrarische bedrijven de mogelijkheid bieden om economisch gezond te kunnen blijven functioneren, waarbij in samenwerking met regio FoodValley en de provincie de mogelijkheden voor maatwerk bij schaalvergroting worden benut.	- Nauwlettend volgen en waar mogelijk faciliteren van innovatieve ontwikkelingen. - In regionaal verband een beleidskader Menukaart opstellen. - Inzetten van mogelijkheden geboden vanuit regio FoodValley en de provincie.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Winkelaanbod dagelijkse boodschappen in nabijheid	WSJG-23: Slecht Goed	2% 94%	0% 96%	✓

3.3 Termijnkalender

2015	2016	2017	2018	2019
Vaststellen nieuw standplaatsenbeleid	Vaststellen Centrumvisie			
Opstellen raadsvisie en actieprogramma voor lokaal economisch beleid	Vaststelling Menukaart			
Vaststelling Marktverordening				

3.3 Wat mag het kosten?

3.3.1 Nieuwe beleidsvoornemens

n.v.t.

3.3.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
310/311	Handel, ambacht en industrie	53.973	75.361	76.691	76.691	56.691	56.691
330	Nutsbedrijven	-215	649	941	941	941	941
Totaal	lasten	53.758	76.010	77.632	77.632	57.632	57.632
<i>Baten</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
310/311	Handel, ambacht en industrie	-26.299	-26.899	-27.141	-27.141	-27.141	-27.141
330	Nutsbedrijven	-23.390	-22.302	-21.952	-21.602	-21.252	-20.902
Totaal	baten	-49.689	-49.201	-49.093	-48.743	-48.393	-48.043
Saldo	voor bestemming	4.069	26.809	28.539	28.889	9.239	9.589
<i>Reservemutaties</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Onttr.	Alg. reserve: - projectbudget economie			-20.000	-20.000		
Totaal	reservemutaties			-20.000	-20.000	0	0
Saldo	na bestemming			8.539	8.889	9.239	9.589

PROGRAMMA 4: KUNST, CULTUUR EN RECREATIE

Portefeuillehouder: V.M. van de Fliert-Klein
Programmacoördinator: J.S.J. Bimmel

4.1 Missie

De gemeente Scherpenzeel wil een vitale samenleving zijn waarin inwoners de mogelijkheid wordt geboden actief deel te nemen aan en gebruik te maken van activiteiten en voorzieningen op het terrein van kunst, cultuur, bibliotheekwerk en recreatie & toerisme.

4.2 Programma-onderdelen

- A. Kunst, Cultuur en Bibliotheekwerk
- B. Kulturhus De Breehoek
- C. Recreatie en toerisme

4.2.A Kunst, Cultuur en Bibliotheekwerk

Bibliotheek

De gemeente wil haar inwoners versterken in de zelfredzaamheid zoals enerzijds benoemd in de door de gemeenteraad vastgesteld Nota "Maatschappelijke Ontwikkeling" en anderzijds de transitie van de drie decentralisaties (raadsbesluiten van 18 december 2014). De bibliotheek kan daar zeker aan bijdragen. De nieuwe Bibliotheekwet 2015 speelt daar op in met de vijf wettelijke basisfuncties:

1. het biedt de inwoners een schat aan kennis en informatie,
2. mogelijkheden voor ontwikkeling en educatie,
3. het stimuleert lezen en biedt mogelijkheden voor ontmoeting met literatuur,
4. het laten kennismaken met kunst en cultuur
5. en daarnaast is het de plaats voor ontmoeting en debat.

De mate waarin deze vijf functies van belang zijn voor het versterken van de zelfredzaamheid van de inwoners worden beschreven in een beleidsnotitie, de nieuwe bibliotheek 2017-2020, die in de loop van 2016 aan de gemeenteraad zal worden aangeboden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een bibliotheek die midden in de samenleving staat. Het voorziet in taalstimuleringsprojecten (o.a. uitgevoerd door het JOS) en samenwerking met de gemeente en het verenigings- en bedrijfsleven.	Nieuw beleid ontwikkelen waarbij de nadruk op de wettelijke vijf basisfuncties ligt.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Aantal jeugdleden bibliotheek	Bibliotheek	60,6 %	70,3%	✓

4.2.B. Kulturhus de Breehoek

Op 24 september 2015 heeft de gemeenteraad op basis van een collegevoorstel, waarin 4 scenario's zijn aangeboden tot structurele verbetering van de exploitatie van de Breehoek, een keuze gemaakt. Met de nieuwe interim directeur, tot 1 maart 2016, en de extra beschikbare gestelde ambtelijke ondersteuning tot 1 januari 2019 gaan we dit scenario implementeren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een structurele verbetering van de jaarlijkse exploitatie tot het voor de gemeenteraad aanvaardbaar niveau en dit in drie jaar te realiseren.	Implementatie van het door de gemeenteraad op 24 september 2015 gekozen scenario.

4.2.C Recreatie en toerisme

Vanaf 2016 wordt er op recreatie en toerisme € 7.000 bezuinigd ten laste van het budget R&T (€ 2.772), St. Vallei Horstee (€ 2.500) en de Ruiterpaden (€ 1.728).

VVV

Gemeente Scherpenzeel wil een gemeente zijn waar zowel de inwoners als recreanten het prettig vinden om te verblijven.

Een eigen VVV is daarin onontbeerlijk. Per 1 april 2015 is de zelfstandige VVV in Scherpenzeel officieel van start gegaan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een zelfstandig Stichting VVV Scherpenzeel	Samen met de Stichting VVV Scherpenzeel richten op continuering van de VVV voorziening en de recreatieve mogelijkheden van het dorp benutten.

4.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Vaststellen bibliotheekbeleid 2017-2020			
Verdere implementatie van het door de gemeenteraad op 24 september 2015 vastgestelde verbeterscenario voor de Breehoek			

4.4 Wat mag het kosten?

4.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Beperken subsidie recreatie en toerisme			-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Stopzetten subsidie sociale cohesie			-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
De Breehoek			81.000	36.000		
Totaal			72.000	27.000	-9.000	-9.000
Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal			0	0	0	0

4.4.2 Baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
510	Bibliotheek	201.730	195.988	207.412	207.412	207.412	207.412
540	Kunst en cultuur	25.193	26.163	38.828	38.828	38.828	38.828
560.00- 560.01	Recreatie	47.739	58.011	64.681	64.681	64.681	64.681
580.00	Kulturhus	134.170	129.501	196.702	151.702	115.702	115.702
Totaal	lasten	408.832	409.663	507.623	462.623	426.623	426.623
<i>Baten</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
510	Bibliotheek	0	0	0	0	0	0
540	Kunst en cultuur	0	0	0	0	0	0
560.00- 560.01	Recreatie	-5.284	-4.764	-4.764	-4.764	-4.764	-4.764
580.00	Kulturhus	0	0	0	0	0	0
Totaal	baten	-5.284	-4.764	-4.764	-4.764	-4.764	-4.764
Saldo	voor bestem- ming	403.548	404.899	502.859	457.859	421.859	421.859
<i>Reservemutaties</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Onttr.	Res. lening Bree- hoek			-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Totaal	reservemutaties			-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Saldo	na bestemming			427.859	382.859	346.859	346.859

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt door een reserve)

<i>Incidenteel</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lasten	Aanvulling exploitatietekort de Breehoek			81.000	36.000		
Baten							
Totaal	incidenteel			81.000	36.000	0	0

PROGRAMMA 5: ONDERWIJS EN EDUCATIE

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: J.S.J. Bimmel

5.1 Missie

Het faciliteren van toegankelijk en modern onderwijs en het bieden van educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling voor alle jongeren van Scherpenzeel.

5.2 Programma-onderdelen

- A. Onderwijshuisvesting
- B. Leerplicht en voortijdig schoolverlaten
- C. Leerlingenvervoer
- D. Jeugd in Ontwikkeling Scherpenzeel (JOS)

5.2.A Onderwijshuisvesting

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting. De schoolbesturen zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor het totale onderhoud. Alle andere taken zoals (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, tijdelijke huisvesting, 1^e inrichting, herstel constructiefouten, verzekering en onroerend zaakbelasting blijven bij de gemeente.

Volgens de planning is met ingang van het schooljaar 2016/2017 de vervangende nieuwbouw voor De Maatjes en De Bruinhorst aan het Korenveld (Akkerwindelaan) gereed. In aansluiting hierop start de nieuwbouw voor basisschool De Glashorst op dezelfde locatie. Het vrijkomende gebouw van De Maatjes kan als tijdelijke huisvesting dienen. In 2016 is naar verwachting tevens De Wittenberg met twee extra lokalen uitgebreid.

De Wet Passend onderwijs, waarbij scholen ook een taak hebben voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte, heeft in Scherpenzeel tot nu toe geen effect op de onderwijshuisvesting.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Basisschoolgebouwen die over voldoende ruimte beschikken om hun leerlingen te kunnen onderwijzen.	• Vaststellen ruimtebehoefte o.b.v. aantal leerlingen per 1 oktober. • Vaststellen noodzaak tot uitbreiding o.b.v. leerlingenprognose. • In gesprek blijven met de schoolbesturen over Passend Onderwijs.
2. Veilige en goed onderhouden schoolgebouwen die toegerust zijn om eigentijds basisonderwijs te geven.	• Afspraken maken met de schoolbesturen over inzage in inspectierapporten en meer jaren onderhoudsplannen. • Starten met vervangende nieuwbouw voor de Glashorst.

5.2.B Leerplicht en voortijdig schoolverlaten

Jongeren zijn vanaf hun 5e tot en met het schooljaar waarin zij 16 jaar worden volledig leerplichtig. Daarna volgt de kwalificatieplicht waarbij jongeren tot hun 18e jaar onderwijs moeten volgen, gericht op het halen van een startkwalificatie. Jongeren zonder startkwalificatie worden tot hun 23e jaar gevolgd.

Binnen de regio Vallei wordt goed samengewerkt op het gebied van leerplicht en voortijdig schoolverlaten. Per 1 augustus 2015 hebben de gemeenten Ede, Veenendaal, Renswoude, Rhenen en Scherpenzeel een centrale leerlingenaanpak en dat leidt onder meer tot een unanieme aanpak van het schoolverzuim.

In het kader van Passend onderwijs is leerplicht, waaronder ook aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt, een vast thema voor het overleg met de schoolbesturen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Alle leerplichtige jongeren volgen onderwijs op een school of instelling volgens de Leerplichtwet 1969, behalve als zij daarvan vrijgesteld zijn.	• Registreren en actief bijhouden op welke school of instelling leerplichtige jongeren staan ingeschreven. • Onderhouden contacten met scholen om schoolverzuim te voorkomen. • Afspraken maken met scholen over het vroegtijdig signaleren en melden van spijbelgedrag en het uitwisselen van informatie over zorgleerlingen. • Aanpakken schoolverzuim in samenwerking met scholen, instellingen voor (jeugd)hulpverlening, justitie, ouders en de jongeren zelf om te proberen de oorzaak van het verzuim op te sporen en de jongeren weer naar school te laten gaan.
2. Alle jongeren tot 23 jaar behalen, wanneer zij daartoe in staat zijn, een startkwalificatie. Een startkwalificatie is minimaal een diploma Havo, Vwo of Mbo (niveau 2).	• Registreren van alle niet leerplichtige jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie. • Verwijzen naar een regionaal consulent die vervolgens de jongere ertoe beweegt alsnog een startkwalificatie te behalen.

5.2.C Leerlingenvervoer

Voor kinderen die om diverse redenen afhankelijk zijn van schoolbezoek elders, regelt de gemeente het vervoer op grond van de verordening leerlingenvervoer. Het lopende vervoerscontract, uiterlijk geldig tot 1 augustus 2018, wordt uitgevoerd in combinatie met leerlingen uit Renswoude en Woudenberg.

De huidige verordening wordt naar verwachting in 2016 aangepast. Dit heeft te maken met een wetsvoorstel tot wijziging van drie onderwijswetten in relatie tot het leerlingenvervoer. Het zinsdeel 'lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap' wordt vervangen door: 'lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap'. De wet gaat mogelijk in per 1 januari 2016.

De invoering van Passend Onderwijs per augustus 2014 is nog niet van invloed op het aantal vervoerbewegingen, maar is wel een belangrijk item in het overleg met de schoolbesturen.

De kanteling, zoals die in het sociale domein wordt nagestreefd, kan ook in het leerlingenvervoer plaatsvinden. Uitgangspunt is het stimuleren van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Een "keukentafelgesprek" kan een manier zijn om met ouders en kind maatwerkafspraken te maken over verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en omgevingssteun. Onderzocht wordt welke vorm van (externe) ondersteuning ingezet kan worden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Alle leerlingen een passende vervoersvoorziening aanbieden om de school van hun keuze te bezoeken, wanneer zij daar op grond van de Verordening leerlingenvervoer recht op hebben.	• Voorlichting geven aan ouders over de vervoersmogelijkheden en de mogelijkheid bieden een vervoersvoorziening aan te vragen. • Overleggen met ouders, school en eventueel deskundigen om de meest passende en voordelige voorziening toe te kennen.
2. Het aangepaste vervoer dat de gemeente zelf regelt, moet veilig en efficiënt uitgevoerd worden en van goede kwaliteit zijn.	• Uitvoeren tevredenheidsonderzoek onder de ouders. • Organiseren informatieavond voor ouders over het leerlingenvervoer samen met vervoerder.

5.2.D Jeugd in Ontwikkeling Scherpenzeel (JOS)

Nu het Cruyff Court aan De Omloop is gerealiseerd wordt er door de buurtsportcoach en het jongerenwerk meer ingezet op de organisatie van gezamenlijke sportactiviteiten. Jongeren worden ondersteund bij het zelf organiseren van beweeg- en sportactiviteiten.

Met sportverenigingen worden samenwerkingsafspraken gemaakt.

Jonge kinderen

In de raadsvergadering van 24 september 2015 is per amendement besloten om voor het jaar 2016 incidenteel € 35.000 extra subsidie te verstrekken aan de peuterspeelzaal ten opzichte van het bezuinigingsvoorstel. Hiermee komt de subsidie voor 2016 uit op € 50.000. In 2016 wordt er, als er meer bekend is over de gewijzigde financiering van de peuteropvang, in overleg getreden met de peuterspeelzaal over de wijze waarop de peuterspeelzaal in de nieuwe situatie kan blijven voortbestaan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Met JOS een samenhang van voorzieningen creëren t.b.v. een sterke sociale infrastructuur voor de jeugd en zo kansen bieden voor een optimale ontwikkeling.	• Opstellen jaarprogramma JOS o.b.v. tien streefdoelen uit beleidsnota in samenspraak met (kern)partners. • Organiseren van activiteiten waarbij aandacht is voor o.a. educatie, sport, cultuur, natuur- en milieu, techniek, (sociale) veiligheid en gezondheid. • Bevorderen verkeersveiligheid in basisonderwijs samen met VVN en verkeersouders. • Voorlichting geven aan leerlingen en ouders basisonderwijs over middelengebruik (alcohol, roken en drugs) en het omgaan met social media;
2. Jonge kinderen zijn voldoende toegerust om naar de basisschool te gaan.	• Afspraken met consultatiebureau over het signaleren van achterstanden. • Opstellen jaarprogramma CJG gericht op ondersteuning ouders • Faciliteren Boekenstart

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Aanwezigheid basisonderwijs voldoende nabij	WSJG-24: Slecht Goed	2% 93%	0% 93%	✓

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Aantal kinderen dat deelneemt aan naschoolse activiteiten: 4 t/m 14 jaar	JOS	390	420	✓
Aantal kinderen dat deelneemt aan naschoolse activiteiten: 15 t/m 18 jaar	JOS	525	510	✓

5.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Afronding nieuwbouw school aan het Korenveld (Akkerwinde-laan)	Afsluiten nieuw vervoerscon-tract Leer-lingen-vervoer		
Afronding uit-breiding Wit-tenberg-school			
Vervangende nieuwbouw De Maatjes/De Bruinhorst			
Verordening leerlingen-vervoer			
Start nieuw-bouw Glashorst			
Opstellen Jaar-programma JOS			

5.4 Wat mag het kosten?

5.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens n.v.t.

5.4.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

Lasten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
421	Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	353.200	656.951	426.892	546.342	590.293	554.861
480	Onderwijs	528.984	437.473	447.213	438.213	439.213	438.213
482	Volwasseneneducatie	0	4.306	0	0	0	0
Totaal lasten		882.184	1.098.731	874.105	984.556	1.029.506	993.074
Baten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
421	Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)	0	0	0	0	0	0
480	Onderwijs	-9.578	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
482	Volwasseneneducatie	0	0	0	0	0	0
Totaal baten		-9.578	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
Saldo voor bestemming		872.606	1.094.231	869.605	980.056	1.025.006	988.574
Reservemutaties		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toev.	Res. Ver-/nwbouw onderwijsgebouwen (ivm Glashorst)			25.000	25.000	25.000	25.000
Onttr.	Res. Ver-/nwbouw onderwijsgebouwen			-63.100	-182.550	-226.501	-191.069
	Reserve JOS			-10.300	-10.300	0	0
Totaal reservemutaties				-48.400	-167.850	-201.501	-166.069
Saldo na bestemming				821.205	812.205	823.505	822.505

PROGRAMMA 6: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN VOLKSGEZONDHEID

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: J.S.J. Bimmel

6.1 Missie

Het voor de inwoners van Scherpenzeel bieden van maatschappelijke ondersteuning en het bevorderen van de volksgezondheid. Deze zijn gericht op het versterken van de zelfredzaamheid. Het volgende beginsel is hierbij uitgangspunt: lokaal wat lokaal kan, regionaal als dat voor Scherpenzeel voordeel biedt.

6.2 Programma-onderdelen

- A. Maatschappelijke ondersteuning in het sociale domein
  - 1. Wet maatschappelijke ondersteuning
  - 2. Jeugdhulp
  - 3. Participatie
- B. Volksgezondheid

6.2.A Maatschappelijke ondersteuning in het sociaal domein, algemeen

Vanaf 1 januari 2015 zijn de decentralisaties in het Sociaal Domein een feit (raadsbesluiten van 18 december 2014). Onder de nieuwe Jeugdwet, De Wmo 2015 en de Participatiewet heeft de gemeente een breed takenpakket op het terrein van ondersteuning en (voor wat betreft de jeugd) hulpverlening aan kwetsbare inwoners of inwoners die het op eigen kracht (even) niet redden. Nieuwe wetgeving op dit terrein is op korte termijn niet te verwachten. Wel worden er nog steeds kleine wijzigingen en 'reparaties' doorgevoerd.

Op lokaal niveau wordt enerzijds gewerkt aan het verder 'inregelen' van de overgekomen taken (inclusief inkooptrajecten) en aanpassing van huidige taken aan de nieuwe omstandigheden. Anderzijds is de beweging naar transformatie ingezet (zie ook hierna onder 6.4.A-1). Doel is, in samenspraak met andere belanghebbenden in het maatschappelijk middenveld en met inwoners, het maatschappelijk domein zo in te richten dat maximaal gebruik wordt gemaakt van 'eigen kracht', 'zelfredzaamheid' en 'samenredzaamheid'. Waar nodig biedt de gemeente altijd een vangnet. We streven naar een duurzaam en ook voor de toekomst kostendekkend systeem van maatschappelijke ondersteuning voor alle inwoners in de leeftijd van 0 tot 100 jaar.

6.2.A-1 Maatschappelijke ondersteuning

De jaren 2015/2016 zijn benoemd als 'transformatiejaren'. Deze transformatie richt zich op een nieuwe manier van werken, op het – waar nodig – opzetten van nieuwe voorzieningen en op een andere manier van 'denken en doen' (cultuuromslag) bij zowel de inwoner, het maatschappelijk middenveld als de gemeente zelf. Deze cultuuromslag zal overigens, niet alleen bij de gemeente Scherpenzeel, meer tijd gaan vragen dan de genoemde twee 'transformatiejaren'. In de uitvoering van taken richt de gemeente zich op het beter leren werken vanuit het principe van 'eigen kracht' en het stimuleren van 'samenredzaamheid'. Richting de inwoner loopt een continu traject van communicatie, onder meer via de gemeentepagina en door middel van diverse folders en voorlichting via intermediaire verbanden. De bestuurlijke aanbesteding Begeleiding Wmo

heeft geleid tot een 'innovatie-platform', dat zich richt op vernieuwing van de professionele ondersteuning.

Laagdrempelige algemene voorzieningen kunnen het gebruik van de duurdere individuele maatwerkvoorzieningen verminderen. Voor de jaren 2016/2017 richt zich deze inspanning op het oprichten c.q. verder ontwikkelen van een steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligers, diverse maatjesprojecten, een 'Boodschappendienst' en een 'Was en Strijkservice'. Uitvoeringsbesluiten hierover, waarin een relatie wordt gelegd met de Participatiewet, moeten nog worden genomen.

De overheveling van Beschermd Wonen aan gemeenten heeft een relatief korte aanloop gekend. Per 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor iets dat voorheen een regionale voorziening was. Het gaat hier om inwoners die vanwege psychiatrische problematiek niet zelfstandig kunnen wonen, dus begeleiding en 24-uurs toezicht nodig hebben. Er zijn raakvlakken met maatschappelijke opvang (dak- en thuislozen), maar ook met ambulante begeleiding en begeleid wonen. Wij werken met de gemeenten in FoodValley, met Ede als centrumgemeente, samen om te komen tot afspraken voor de toekomst. Via een pilot, te bekostigen met van de gemeente Ede te ontvangen middelen, onderzoeken we wat nodig is om de taken rondom Beschermd wonen lokaal uit te kunnen voeren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Stimuleren van een omslag in 'denken en doen' in de lokale samenleving richting zoveel mogelijk gebruik van 'eigen kracht' en ondersteuning vanuit het sociaal netwerk (transformatie).	• Doorgaan met verder toerusten van de klantmanagers van de Gemeentewinkel op het gebied van het 'gekanteld' werken en de nieuwe taakvelden, inclusief het werken met de nieuwe Wmo producten begeleiding. • Informeren van inwoners en organisaties over de veranderingen en transformatie van het sociaal domein via een communicatietraject. • Samen met de inwoners en het maatschappelijk middenveld werken aan de cultuuromslag (het omdenken).
2. Chronisch zieken, ouderen en mensen met een beperking kunnen deelnemen aan de samenleving en worden waar nodig ondersteund bij hun participatie, zelfredzaamheid en het voeren van een gestructureerd huishouden.	• Het eventueel ontwikkelen van nieuwe algemene voorzieningen die als voorliggend op maatwerkvoorzieningen kunnen worden beschouwd. • Het bieden van cliëntondersteuning aan inwoners die een aanvraag willen doen in het kader van Wmo, Jeugd of Participatiewet. • Inwoners met hoge ziektekosten en een laag inkomen (< 130% sociaal minimum) kunnen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering via de gemeente. • Inwoners met hoge ziektekosten in relatie tot hun inkomen krijgen extra financiële compensatie op grond van een in de 2^e helft van 2015 vast te stellen nadere regeling.
3. Minder inwoners uit Scherpenzeel doen een beroep op een individuele maatwerkvoorziening.	• Via de klantmanagers van de Gemeentewinkel beoordelen of in individuele gevallen lokale alternatieven voorhanden zijn (verwijzing, behandeling, inkomensvoorziening, schuldhulpverlening e.d.) als alternatief voor een duurdere maatwerkvoorziening. • Nadere invulling geven aan Preventie en vroegsignalering in het kader van de transformatie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
	• Een herindicatie van alle cliënten huishoudelijke hulp op grond van nieuw normenkader. Het doorvoeren van een verdere bezuiniging op de huishoudelijke hulp op basis van de door de gemeenteraad op 26 november 2015 te maken keuze. • Het monitoren van de uitvoering van de Begeleiding onder de nieuwe contracten gebaseerd op resultaatfinanciering en zo nodig bijstellen.
4. Ondersteuning bieden aan mantelzorgers en vrijwilligers.	• Het in het kader van het beleid Wmo 2015 / 2016 vastgestelde onderdeel "Mantelzorgers en Vrijwilligers" wordt uitgevoerd. Eerste stap is het oprichten van een lokaal Steunpunt Mantelzorgers en Vrijwilligers. • Aandacht voor mantelzorgers en mogelijke overbelasting wordt geïntegreerd in het Gesprek dat de toegang tot een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo bepaalt. • Aandacht besteden aan de mantelzorger o.a. via de Dag van de Mantelzorger.
5. Het verder vormgeven en uitvoeren van een integraal ouderenbeleid op de terreinen van wonen, zorg en welzijn, zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.	• Subsidieafspraken met de Stichting Welzijn Ouderen Scherpenzeel - Renswoude. • Inwoners worden in het kader van het project "Woonbewust" bewust gemaakt van het belang te anticiperen op mogelijke beperkingen in de toekomst en de woning hierop tijdig aan te passen.
6. Het beschikbaar houden van plaatsen voor Beschermd Wonen voor mensen die zijn aangewezen op verblijf in een instelling en waarvoor 24 uren toezicht en begeleiding noodzakelijk is.	• Het leveren van ambtelijke en bestuurlijke inbreng in samenwerking en afstemming met centrumgemeente Ede. • Met ingang van 1 januari 2016, onder de ontbindende voorwaarde dat de financiering door de centrumgemeente is gegarandeerd, starten met een lokale pilot waarin we onderzoeken wat nodig is om Beschermd Wonen lokaal uit te voeren. • Evalueren van de in 2013 ingevoerde trajectfinanciering Openbare geestelijke gezondheidszorg met alle deelnemende gemeenten.

6.2.A-2 Jeugdhulp

De verantwoordelijkheid voor en de financiering van vrijwel alle jeugdhulp ligt bij de gemeente. Voor de uitvoering van deze grote uitdaging werken we intensief samen met zes andere FoodValley-gemeenten.

Overige ontwikkelingen

Wij streven er in 2016 nog meer naar dat inwoners elkaar steunen in het opgroeien en opvoeden van kinderen. Zij voeren de regie over beslissingen die het eigen leven betreffen en iedereen doet mee in onze samenleving. De gemeente stimuleert de inwoner met een jeugdhulpvraag om eerst na te gaan wat hij zelf kan (met hulp vanuit de naaste omgeving). Als hulp in eigen kring, aangevuld met algemeen toegankelijk aanbod vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) of het Lokaal Ambulante Team (LAT) kan worden gerealiseerd, is een besluit tot ondersteuning van de gemeente niet nodig. Wanneer dit niet toereikend blijkt, wordt aanvullend aan wat de inwoner zelf met zijn netwerk bereikt, professionele jeugdhulpverlening geboden door tussenkomst van de klantmanagers Jeugd.

Via onze transformatieagenda maken we in 2016 de beweging naar voren: we gaan meer inzetten op preventie, voorlichting en informatie, het versterken van eigen kracht, het bieden van integrale hulp en we laten kinderen opgroeien in een veilige omgeving.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Inzetten op preventie en het opvoedkundig klimaat in gezinnen versterken.	• Versterken van de frontoffice van het Centrum voor Jeugd en Gezin. • Doorontwikkelen van het aanbod aan praktische gezinsondersteuning d.m.v. cursussen of trainingen voor ouders en/of kinderen.
2. Het versterken van eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van jeugdigen en ouders ("Zelf – Samen – Professional").	• Het uitvoeren van het projectplan "Samen opvoeden en opgroeien in Scherpenzeel". • Het inzetten van ervaren vrijwilligers in gezinnen, indien er sprake is van opvoedingsverlegenheid.
3. We verlenen integrale hulp door samenwerking te verbeteren ("één gezin, één plan, één regisseur").	• Evalueren van de Ondersteuningsteams Plus op basisscholen, peuterspeelplaatsen en kinderopvang ("pilot Jeugdnetwerk Scherpenzeel dichtbij de vindplaatsen"). • Doorontwikkelen van een sluitende lokale keten van Jeugdhulpverlening, waarin alle relevante partners met elkaar samenwerken in het Lokale Ambulante Team (LAT).
4. Jeugdigen groeien op in een veilige omgeving.	• Vroegtijdig onderkennen en hulp bieden bij problematische opvoedingssituaties, waardoor minder dwang- en drangmaatregelen nodig zijn. • De regie over dwang- en drangmaatregelen Jeugdhulp vindt plaats vanuit het Lokale Ambulante Team (LAT), bij voorkeur via de uitrol van een pilot Jeugdbeschermingstafel. • Optimaliseren van de samenwerking met Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en het Veiligheidshuis i.o.m. de FoodValley-gemeenten Jeugd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
5. Het bieden van gerichte ondersteuning aan gezinnen.	• Beschikbaar maken van Jeugd- en Opvoedhulp als algemene voorziening. • Optimaliseren van de aandacht van ouders en scholen voor de aanpak van dyslexie, waardoor minder hulpvragen Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) nodig zijn.
6. Samenwerken met de andere FoodValley-gemeenten op het terrein van Jeugdhulp om lokaal een efficiënte uitvoering te bereiken.	• Het voortzetten van de samenwerking in 2016 en deelnemen aan FoodValley-projecten of – werkgroepen. • Verminderen van bureaucratie en regeldruk voor zorgaanbieders en inwoners. • Evalueren van het traject bestuurlijk aanbesteden Jeugdhulp t.b.v. 2016. • Evalueren van het Regionaal Administratief Knooppunt FoodValley en een keuze maken voor 2017 e.v. • Onderzoek naar de mogelijkheid tot harmonisatie van de bestaande Utrechtse- en Gelderse jeugdbeschermingsmethodieken.

6.2.A-3 Participatie

Wettelijke ontwikkelingen

We verwachten dat in 2016 en 2017 reparatiewetgeving en herijking van budgetten zal plaatsvinden. De jaren 2016 en 2017 en verder staan in het teken van het nader vorm en inhoud geven aan de gedecentraliseerde participatietaken. De transformatie naar de participatiesamenleving krijgt in de komende jaren haar beslag.

Overige ontwikkelingen

Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) is gewijzigd per 1 januari 2015. Het budget voor volwasseneneducatie wordt aan de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio uitgekeerd (Ede). Verder wordt de verplichte inkoop bij ROC 's afgebouwd waarmee ruimte ontstaat om bij andere partijen in te kopen. Dit kan voortaan bij zowel formele aanbieders (met erkend diploma) als bij non-formele (taal- of rekenonderwijs zonder diploma). Een regionale ambtelijke werkgroep bereidt een Regionaal educatieplan 2016 voor. Er wordt in 2016 gestreefd naar een sluitende aanpak tussen onderwijs, werkgevers en gemeenten zodat jongeren met een afgeronde opleiding de arbeidsmarkt kunnen betreden.

De uitvoeringsorganisatie Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) Permar zal een andere vorm gaan krijgen. Door het afsluiten van de instroom in de Wsw en met de komst van de Participatiewet, is de rol en positie van uitvoeringsorganisatie Permar heroverwogen in uw vergadering van 24 september 2015 (presentatieavond van 3 september 2015). De uitkomsten over de positionering van Permar moeten in 2016 geïmplementeerd worden.

Op het terrein van arbeidsmarktbeleid in de FoodValley wordt in 2016 intensief samengewerkt en geïnvesteerd in werkgeversdienstverlening. Naast de lokale werkgeversdienstverlening in de vorm van een werkgeversloket wordt op regionaal niveau het werkgeverspunt FoodValley verder ontwikkeld.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een toekomstbestendige organisatie voor de inwoners van Scherpenzeel die zijn aangewezen op beschermd werken.	• Het nemen van een besluit over de positionering en vormgeving van Permar.
2. Minimale jeugdwerkloosheid in Scherpenzeel en de regio FoodValley.	• Uitvoeren van het sectorplan Jeugdwerkloosheid FoodValley in 2016.
3. Een goede organisatie van en dienstverlening aan onze werkzoekende inwoners, in het bijzonder voor degene met een arbeidsbeperking en voor verblijfsgerechtigden.	• Verder implementeren van: a. De inrichting van de arbeidsmarktregio b. De uitrol van de werkgeversdienstverlening • Het vaststellen van het Regionaal educatieplan 2016 (volwasseneneducatie). • Evalueren van de uitvoering van de tegenprestatie naar vermogen.
4. Het versterken van de werkgeversdienstverlening.	• De werkgevers zoveel mogelijk te ontzorgen door middel van informatie, advies en praktische ondersteuning (aanbieden ondersteunende instrumenten zoals loonkostensubsidie, jobcoaches, risicoverzekering) zowel lokaal als in FoodValley-verband.
5. Inkomensondersteuning waar nodig.	• Voortzetten van de samenwerking op het terrein van schuldhulpverlening met de gemeente Barneveld. • Evalueren van het project "Schuldhulpmaatje".

6.2.B Volksgezondheid

In 2016 willen we de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 19 jarigen binnen één publieke organisatie hebben ondergebracht.

Ten aanzien van volwassenen wordt in 2015 door het Rijk de nieuwe nota volksgezondheid uitgebracht. Het onderdeel volksgezondheid gericht op volwassenen zal, gezien de overlap en samenhang met de Wmo 2015, beleidsmatig nader worden uitgewerkt in de nieuwe beleidsnota Wmo voor de jaren 2017 e.v.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Bevordering en bescherming van de gezondheid van inwoners.	• Integreren van gezondheid bevorderende activiteiten in het programma van JOS. • Voortzetten van de samenwerking binnen Veilig Thuis en het uitvoeren van het jaarlijks activiteitenplan. • Uitvoeren van wettelijke taken Wet preventie gezondheidszorg (Wpg), waaronder het bieden van jeugdgezondheidszorg. • Bewaken van de aanrijtijden van ambulances.
2. Terugdringen van alcoholgebruik van jongeren onder de 24 jaar.	• Het in samenwerking uitvoeren van de regionaal gemaakte borgingsafspraken i.v.m. het beëindigen van het regionale project FrisValley 2.0.

	Realiseren van een sluitende toezicht op de nakoming van de nieuwe Drank- en Horecaverordening.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Aanbod van gezondheidsvoorzieningen	WSJG-25a: Slecht Goed	2% 91%	0% 91%	✓
Aanbod van welzijnsvoorzieningen	WSJG-25b: Slecht Goed	7% 69%	5% 67%	✓

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Beperking deelname maatschappelijk leven door lichamelijke gezondheid	WSJG-50a: Slecht Goed	11% 65%	15% 67%	✓
Beperking deelname maatschappelijk leven door fysiek functioneren (bewegen)	WSJG-50b: Slecht Goed	9% 64%	11% 70%	✓
Beperking deelname maatschappelijk leven door geestelijke gezondheid	WSJG-50c: Slecht Goed	4% 69%	3% 77%	↗
Beperking deelname maatschappelijk leven door taal/cultuur	WSJG-50d: Slecht Goed	2% 68%	2% 80%	✓
Beperking deelname maatschappelijk leven door financieel	WSJG-50e: Slecht Goed	6% 67%	5% 77%	✓
Beperking deelname maatschappelijk leven door gevoel er niet bij te horen/niet thuis te voelen	WSJG-50f: Slecht Goed	6% 66%	3% 74%	✓

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Waardering eigen gezondheid	WSJG-51:	7,7	7,4	✓
Voldoende contacten met ander mensen	WSJG-52: Slecht Goed	4% 82%	8% 78%	↗
Mate waarin men zich wel eens eenzaam voelt	WSJG-54: Slecht Goed	1% 90%	2% 84%	✓
Bereidheid om vrijwilligerswerk te doen in nabije toekomst	WSJG-56: Slecht Goed	27% 73%	32% 68%	✓
Mate van belemmering in dagelijkse activiteiten door zorg aan hulpbehoevende (mantelzorger)	WSJG-58: Slecht Goed	12% 69%	9% 63%	✓
Mate waarin men bij hulp of zorgbehoefte kan terugvallen op familie of vrienden	WSJG-59a: Slecht Goed	6% 94%	14% 86%	✓
Mate waarin men bij hulp of zorgbehoefte kan terugvallen op mensen in de buurt	WSJG-59b: Slecht Goed	18% 82%	21% 79%	↗
Waardering inspanningen gemeente om burgers te laten participeren	WSJG-61:	6,5	6,4	✓

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Overschrijdingspercentage A-1-ritten	VGGM	18,6%	10,7%	↗

6.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Systeemwijziging huishoudelijke hulp	Opstellen beleidsplan Jeugdhulp vanaf 2018 e.v.		
Versterken algemene voorzieningen	Uitvoering beleidsplan Wmo 2017 e.v.		
Systeemwijziging één publieke aanbieder jeugdgezondheidszorg	Evalueren pilot Beschermde wonen		
Opstellen beleidsplan Wmo voor de jaren 2017 e.v.			
Starten met de pilot Beschermde wonen			

6.4 Wat mag het kosten?

6.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rolstoelen			15.000	15.000	15.000	15.000
Woonvoorzieningen			25.000	25.000	25.000	25.000
Verlagen subsidie peuterspeelzaalwerk			-12.000	-47.000	-47.000	-47.000
Beëindiging VVE- ondersteuning			-16.500	-16.500	-16.500	-16.500
Cliëntondersteuning, budget wordt niet gebruikt			-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Wmo-hulpmiddelen, goedkoopste voorz, 2e-hands			-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Jeugdpreventieteam beëindigen, taken naar CJG			-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Lokaal team sociaal domein			50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal			33.500	-1.500	-1.500	-1.500

6.4.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

	Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	32.532	40.418	32.355	37.506	32.355	37.506
610	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies	912.615	964.417	937.154	937.154	937.154	937.154
611	Sociale werkvoorziening	305.613	309.904	264.721	244.075	224.905	210.775
614	Armoede- en schuldbeleid	123.346	163.398	123.111	115.611	115.611	115.611
620	Maatschappelijke begeleiding	263.320	0	0	0	0	0
622	WMO	902.390	0		0	0	0
623	Participatiewet	171.524	142.536	235.047	223.899	222.678	221.553
630	Jeugd- en jongerenwerk	131.261	0	0	0	0	0
650	Kinderdagopvang	100.537	104.712	72.388	37.388	37.388	37.388
652	Voorzieningen gehandicapten	306.525	0	0	0	0	0
661	Maatwerkvoorziening materieel WMO	0	606.616	745.922	754.871	754.871	754.871
662	Maatwerkvoorziening immaterieel WMO	0	842.696	691.654	655.827	655.827	655.827
667	Eigen bijdrage WMO	0	0	0	0	0	0
670	Algemene voorzieningen WMO en Jeugd	0	442.572	302.148	302.148	291.848	291.848
671	Eerstelijnsloket WMO&Jeugd	0	283.237	647.614	647.614	647.614	647.614
672	PGB WMO&Jeugd	0	915.808	831.044	831.044	831.044	831.044
682	Individuele voorzieningen Jeugd	0	488.639	514.597	514.597	514.597	514.597
683	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	0	732.140	555.545	510.545	485.545	495.545
687	Ouderbijdragen individuele voorzieningen en opvang Jeugd	0	0	851	851	851	851
714	Openbare gezondheidszorg	108.067	121.939	130.267	130.267	130.267	130.267
715	Centra voor Jeugd en Gezin (JGZ)	165.161	161.608	136.142	136.142	136.142	136.142
716	Centra voor Jeugd en Gezin (WMO)	213.791	0	0	0	0	0
Totaal lasten		3.736.682	6.320.641	6.220.561	6.079.540	6.018.698	6.018.594

	Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0	0	0	0
610	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies	-694.804	-702.403	-790.000	-790.000	-790.000	-790.000
611	Sociale werkvoorziening	-273.434	0	0	0	0	0
614	Armoede- en schuldbeleid	-15.408	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
620	Maatschappelijke begeleiding	-27.224	0	0	0	0	0
622	WMO	-170.555	0	0	0	0	0
623	Participatiewet	-69.080	0	0	0	0	0
630	Jeugd- en jongerenwerk	0	0	0	0	0	0
650	Kinderdagopvang	0	0	0	0	0	0
652	Voorzieningen gehandicapten	-17.640	0	0	0	0	0
661	Maatwerkvoorziening materieel WMO	0	0	0	0	0	0
662	Maatwerkvoorziening immaterieel WMO	0	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
667	Eigen bijdrage WMO	0	-155.000	-155.000	-155.000	-155.000	-155.000
670	Algemene voorzieningen WMO en Jeugd	0	-26.546	-26.546	-26.546	-26.546	-26.546
671	Eerstelijnsloket WMO&Jeugd	0	-4.500	0	0	0	0
672	PGB WMO&Jeugd	0	0	0	0	0	0
682	Individuele voorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0
683	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	0	0	0	0	0	0
687	Ouderbijdragen individuele voorzieningen en opvang Jeugd	0	0	0	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	0	0	0	0	0	0
715	Centra voor Jeugd en Gezin (JGZ)	0	0	0	0	0	0
716	Centra voor Jeugd en Gezin (WMO)	-12.516	0	0	0	0	0
Totaal baten		-1.280.661	-909.449	-992.546	-992.546	-992.546	-992.546
Saldo voor bestemming		2.456.021	5.411.193	5.228.015	5.086.994	5.026.152	5.026.048
Reservemutaties		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ontrr.	Reserve WMO			0	0	0	0
Totaal reservemutaties				0	0	0	0
Saldo na bestemming				5.228.015	5.086.994	5.026.152	5.026.048

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

<i>Incidenteel</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lasten	Transformatie Sociaal Domein			70.950			
Baten							
Totaal	incidenteel			70.950	0	0	0

PROGRAMMA 7: NATUUR EN MILIEU

Portefeuillehouder: V.M. van de Fliert-Klein/T.A. van Dijk/ H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: P.G.C.R. van Boxtel

7.1 Missie

De gemeente wil in belangrijke mate bijdragen aan een gezond en prettig leefmilieu voor haar inwoners. De gemeente draagt zorg voor het verzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënische verantwoorde wijze. Handhaving van milieuwetgeving met betrekking tot andere partijen hoort daar ook bij. Daar waar mogelijk en/of wenselijk draagt de gemeente zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, het stimuleren van milieuvriendelijk beheer en het versterken van het landschap. Tevens draagt de gemeente zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

7.2 Ontwikkelingen

Het programma Natuur en Milieu bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Natuur
- B. Afvalinzameling
- C. Milieu
- D. Begraven

7.2.A Natuur

Voor natuurontwikkeling, -beheer en -educatie is beperkt budget beschikbaar. In het regulier groenbeheer wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de ecologische verantwoordelijkheid van de gemeente Scherpenzeel. Wij willen uit ecologisch oogpunt meer verschillende soorten bomen toepassen in Scherpenzeel. Hierbij worden de soorten afgestemd op de groeiplaatsomstandigheden en hun ecologische waarde voor insecten en vogels. Tevens wordt het bomenbestand door variatie minder gevoelig voor ziekten en plagen. Verder wordt de nadruk gelegd op het creëren van bosschages die aantrekkelijk zijn voor vogels en insecten. De gemeente Scherpenzeel werkt binnen haar groenbeheer samen met de lokale Imkervereniging.

Natuurwerkdag

Om de inwoners van Scherpenzeel te betrekken bij de natuur organiseert de gemeente jaarlijks een natuurwerkdag.

Laanboomherstelplan

Met behulp van cofinanciering van het FoodValley project natuur en landschap wordt in 2015 de laatste fase van het laanbomenherstelplan buitengebied uitgevoerd. Nazorg en begeleiding hiervan vindt plaats in 2016. Vervolgens worden deze bomen opgenomen in het reguliere beheer.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een grotere betrokkenheid van de jeugd bij het groen in de gemeente Scherpenzeel.	• Jaarlijks organiseren van een natuurwerkdag. Een moment om jong en oud in contact te brengen met de natuur.
2. Beheer van de visstand en verbetering van de water- en oeverkwaliteit.	• Uitvoeren van het visbeleid.
3. Een soortenrijker bomenbestand.	• Het continueren van het soortenbeleid uit 2007 waarbij een geleidelijke overgang plaatsvindt naar een gevarieerder bomenbestand. Dit wordt in 2016 vastgelegd in het te ontwikkelen Bomenstructuurplan. • Een grootschalige impuls door aanplant van bomen in het Buitengebied.
4. Instandhouding van de kwaliteit van de huidige bomenstructuur.	
5. Een hogere ecologische waarde creëren door het toepassen van vogel- en insectenvriendelijke beplantingen.	• Het mede toepassen van vogel- en bijvriendelijke boom- en heestersoorten.

7.2.B Afvalinzameling

Op grond van de Wet milieubeheer hebben de gemeenten de zorgplicht om huishoudelijk afval in te zamelen. Daarnaast moet het afvalbeleid een bijdrage leveren aan de ambities op het gebied van duurzaamheid. In het LAP2 (Landelijk Afvalstoffen Plan) is daarom ingezet op grondstoffenbeleid. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in januari 2014 en december 2014 de ambities uit het LAP2 aangescherpt in het programma "Van Afval Naar Grondstof". Daarin is nu opgenomen dat 75% van het huishoudelijk afval in 2020 geschikt moet zijn voor hergebruik en de hoeveelheid restafval mag op jaarbasis maximaal 100 kg per inwoner bedragen. Voor 2025 is tot doel gesteld maximaal 30 kg per inwoner. In Scherpenzeel bedroeg het scheidingspercentage 57% in 2014 en voldoet daarmee nog niet aan de doelstelling uit het LAP2 van 65% voor 2015.

Verbetering van de gescheiden inzameling is nog mogelijk voor de meeste grondstoffen. 83 % van het fijn huishoudelijk restafval (inhoud grijze container) bestaat uit herbruikbare grondstoffen. In september 2015 wordt gestart met de gescheiden inzameling van Plastic, Metalen en Drankkartons (PMD) om het scheidingspercentage te verhogen. In 2016 zal worden geëvalueerd wat voor invloed dit heeft gehad op het totale scheidingspercentage voor de gemeente en hoe dit zich verhoudt tot de landelijke doelstellingen. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie zullen in 2016 eventueel nadere voorstellen en besluitvorming moeten plaatsvinden voor verder scheiding van de afval-/grondstoffen. Hiervoor wordt een Grondstoffenbeleidsplan ter vaststelling voorgelegd over de te nemen maatregelen/voorzieningen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Verhogen van het scheidingspercentage voor hergebruik van restafval naar 65% in 2015/2016	• Deelname aan het project Meerwaarde uit afval regio FoodValley. Binnen dit project zal een pilot worden uitgevoerd om tot afvalreductie te komen en betere afvalscheiding te realiseren. Uitgangspunt is dat afval moet worden gezien als grondstof.
2. Als gemeente streven we er zoveel mogelijk naar te voldoen aan de doelstellingen uit het LAP2 en het programma "Van Afval Naar Grondstof" .	• Door juiste voorlichting informatie worden geven over het scheiden van afval binnen de gemeente. • Evalueren in 2016 wat de inzameling van PMD voor gevolgen heeft op het scheidingspercentage van de gemeente. • Binnen het in 2016 vast te stellen Grondstoffenbeleidsplan te bekijken of en hoe de doelstelling uit het programma "Van Afval Naar Grondstof" kan worden gerealiseerd.

7.2.C Milieu

Omgevingsdienst de Vallei (OddV) voert de gemeentelijke milieutaken (WABO gerelateerd) namens de gemeente Scherpenzeel uit. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Binnen de OddV zijn kennis en capaciteit van 5 gemeenten gebundeld o.a. op het gebied van milieuvergunningverlening, -handhaving en -toezicht (VTH). De OddV staat voor de opdracht om door middel van efficiencylagen een taakstelling van 10% over de periode 2014-2017 te realiseren. Hiervoor zijn de werkprocessen en het VTH beleid van de 5 gemeenten geüniformeerd/geharmoniseerd.

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is per 1 juli 2015 in werking getreden en dit zal nauwlettend worden gevolgd. Doel van de PAS is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Belangrijk is te bezien welke consequenties dit heeft voor het nog mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied van Scherpenzeel.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een veilig en gezond woon- en leefmilieu.	• Continueren van een goede onderlinge dienstverlening en samenwerking tussen gemeente en OddV, waarbij de OddV de afgesproken milieutaken uitvoert.
2. Energiebesparing en opwekken duurzame energie voor de gemeentelijke gebouwen	• De haalbaarheid onderzoeken van het isoleren van de Villa (spouw, vloer, dak). Voor 4 gemeentelijke gebouwen de haalbaarheid van het plaatsen van zonnepanelen onderzoeken. • Realiseren van genoemde voorzieningen

7.2.D Begraven

De gemeenteraad heeft in 2015 ingestemd met het vergroten van de aula Lambalgen en de uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen aldaar. Eind 2015 en 2016 zal dit raadsbesluit verder uitgevoerd worden en kan worden begonnen met de bedoelde uitbreiding.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Het handhaven van het huidige beheerniveau van de begraafplaatsen.	Het beheer van de begraafplaatsen uitvoeren conform de bestaande beheerrichtlijnen.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Aantal milieucontroles	OddV	69	68	✓
Aantal aanschrijvingen	OddV	6	Niet bekend	✓

7.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Natuurwerkdag 2016	Natuurwerkdag 2017	Natuurwerkdag 2018	
Evaluatie scheidingspercentages huishoudelijk afval	Vaststellen Uitvoeringsprogramma 2017	Vaststellen Uitvoeringsprogramma 2018	
Vaststellen Grondstofbeleidsplan	Uitvoering Grondstofbeleidsplan		
Vaststellen Uitvoeringsprogramma Scherpenzeel 2016			
Uitbreiding aula en parkeerplaatsen begraafplaats Lambalgen			

7.4 Wat mag het kosten?

7.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ondergrondse vuil-containers			525	3.050	2.980	2.910
Extra inzet OddV Gooswilligen			28.000	28.000		
Onderhoud be-graafplaats			7.500	0		
Totaal			36.025	31.050	2.980	2.910

7.4.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

	Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
550	Bevordering na-tuur	17.062	15.070	24.031	24.031	24.031	24.031
721/725	Huishoudelijk afval	677.932	739.714	741.403	741.428	741.358	741.288
723	Milieu	218.270	38.957	54.745	54.745	26.745	26.745
724/732	Algemene be-graafplaats	236.398	230.481	203.341	195.598	195.149	193.246
Totaal	lasten	1.149.662	1.024.223	1.023.521	1.015.802	987.283	985.310
	Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
550	Bevordering na-tuur	0	0	0	0	0	0
721/725	Huishoudelijk afval	-795.960	-816.228	-840.929	-861.664	-861.664	-861.664
723	Milieu	-851	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
724/732	Algemene be-graafplaats	-110.186	-129.269	-134.269	-139.269	-139.269	-139.269
Totaal	baten	-906.997	-946.997	-976.698	-1.002.433	-1.002.433	-1.002.433
Saldo	voor bestem-ming	242.665	77.227	46.823	13.369	-15.150	-17.124
	Reservemutaties	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Onttr.	Alg. reserve: - Ondersteuning milieukwesties Res. Af-valst.heffing: - Tariefmatiging			-20.735	0	0	0
Totaal	reservemutaties			-20.735	0	0	0
Saldo	na bestemming			26.087	13.369	-15.150	-17.124

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

<i>Incidenteel</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lasten	Begraafplaatsen beleid			7.500			
	Extra inzet OddV Gooswilligen			28.000	28.000		
Baten							
Totaal incidenteel				35.500	28.000	0	0

PROGRAMMA 8: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: B. Visser

Programmacoördinator: V.J.M. van Arkel

8.1 Missie

Het programma Openbare Orde en Veiligheid richt zich op een veilig Scherpenzeel voor inwoners, ondernemers en toeristen. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid, maar doet dat niet alleen. Inwoners, ondernemers en toeristen weten zich beschermd door de overheid, maar spreken elkaar ook aan op veiligheid. Respect voor elkaar is en blijft de norm van waaruit wordt gehandeld. Regels worden door de overheid gehandhaafd. Iedereen is (goed) voorbereid op calamiteiten.

8.2 Programma-onderdelen

A. Openbare orde en veiligheid

B. Brandweer en rampen-/crisisbestrijding

8.2.A Openbare orde en veiligheid

De gemeenteraad van Scherpenzeel stelde op 30 april 2015 het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 vast. De ambities van dit veiligheidsprogramma zijn *enerzijds* het verminderen van overlast, geweld en criminaliteit (de zogenoemde *objectieve veiligheid*) en *anderzijds* het vergroten van het veiligheidsgevoel (de zogenoemde *subjectieve veiligheid*). De drie prioriteiten die hieruit voortkomen, zijn:

- 1) Aanpak van de zogenoemde high impact crimes, zoals woninginbraken;
- 2) Aanpak van overlast en vandalisme in de woon- en leefomgeving;
- 3) Aanpak van drank- en drugsgebruik (met name onder jongeren).

Voor het bepalen van deze prioriteiten is samengewerkt met de gemeenten Barneveld en Nijkerk; de prioriteiten houden daarnaast verband met die van de Veiligheidsstrategie Oost-Nederland, opgesteld door de Politie Oost-Nederland en het Openbaar Ministerie. Daarnaast is ook gekeken naar de uitkomsten van de door de gemeente Scherpenzeel uitgevoerde Veiligheidsmonitor 2013-2014. Het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 bevat, naast de hierboven genoemde beleidsambities, ook een uitvoeringsprogramma; daarin staat wat we gaan doen om de bovenstaande prioriteiten uit te voeren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Aanpak van high impact crimes	• Projecten - Witte voetjes (anti-woninginbrakencampagne) - Boef in de wijk (anti-woninginbrakenspel waarbij inwoners op een actieve manier worden betrokken) - Zomervakantie- en Donkere dagen offensief - Babbeltrucs (gericht op senioren) - Aanpak van inbraken in en diefstal van auto's - Aanpak van diefstal van fietsen - Uitbreiding van "WhatsApp-groepen" • Communicatie over - Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) - Selecta DNA - Week en Dag van de Veiligheid - Veiligheidstips (via de gemeentelijke informatiepagina)
2. Aanpak van overlast en vandalisme in de woon- en leefomgeving	• Het voorkomen en het bestrijden van overlast en vernielingen door jongeren en het verhalen van de kosten daarvan op de daders
3. Aanpak van drank- en drugsgebruik en -overlast	• Het terugdringen van alcoholgebruik door jongeren (samen met anderen gemeenten in voortgezette FrisValley-aanpak) • Het controleren op en het handhaven van openingstijden in horeca en sportkantines • Het terugdringen van drugsgebruik door jongeren in samenwerking met onder andere het Centrum voor Jeugd en Gezin Scherpenzeel
4. Aanpak objectieve veiligheid	• Het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verbeteren van het verkeersgedrag, in het bijzonder ten aanzien van de verkeerssnelheid en het fout parkeren • Het monitoren van deze objectieve veiligheid, onder andere door deelname aan Veiligheidsmonitoren
5. Aanpak subjectieve veiligheid	• Het voortzetten van en uitbouwen van de wijkplatforms in Scherpenzeel • Het uitbouwen van het aantal "WhatsApp-groepen" in onze gemeente
6. Overig	• Het voortzetten van de regelmatige overleggen met politie en andere veiligheidspartners, waaronder ook

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
	de jongerenraad • Het voortzetten van het jeugdveiligheidsoverleg • Het organiseren van een jaarlijkse ontmoeting tussen de politie en het gemeentebestuur van Scherpenzeel • Het communiceren over veiligheid, in het bijzonder over wat inwoners en ondernemers zelf kunnen bijdragen aan het verbeteren van hun veiligheid • Het opleiden, trainen en oefenen van bestuurders en medewerkers op het gebied van crisis- en rampenbestrijding • Het blijven inzetten op het verbeteren van de aanrijtijden van ambulances van de GGD Gelderland-Midden

8.2.B Brandweer en rampen- / crisisbestrijding

Op 1 januari 2015 is de Brandweer Scherpenzeel opgegaan in de Brandweer Gelderland-Midden van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het Algemeen Bestuur van de VGGM wordt gevormd door de portefeuillehouders van de bij de VGGM aangesloten gemeenten. De gemeenteraad van Scherpenzeel wordt gevraagd om eenmaal per jaar wel of geen wensen en bedenkingen in te brengen met betrekking tot de financiële stukken van de VGGM.

Na de regionalisering heeft de Brandweer Gelderland-Midden afgelopen jaar geïnvesteerd in de zogeheten Doorontwikkeling Repressieve Organisatie (DRO), waarbij onder andere is gekeken naar een efficiëntere verdeling van het brandweermaterieel. Voor wat betreft de brandweerpost in Scherpenzeel is de afspraak gemaakt dat post én materieel in de huidige omvang blijven bestaan en dat niet eerder dan ter gelegenheid van het vervangen van materieel wordt overlegd of en in welke vorm materieel wordt vervangen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Brandweezorg - Voldoen aan kwaliteitsnormen, zoals uitruktijden - Voldoende zorg voor vrijwilligers - Financieel passend binnen de huidige budgetten	• Het leveren van een actieve bijdrage aan het functioneren van de regionale brandweer • Het monitoren van de kwaliteit van de brandweezorg in het kader van de overgang naar de regionale organisatie • Het deelnemen aan het bestuur en de overlegorganen binnen de VGGM.

2. Basis nieuwe brandweerorganisatie op orde 3. Brandveilige samenleving 4. Doorontwikkeling Repressieve Organisatie	• Het investeren van de brandweer in de relatie met het lokaal bestuur • Het inzetten op preventie om onder andere risicoreductie te bewerkstelligen en de veiligheidsbeleving van inwoners en instellingen • Het inzetten op de verbetering van repressie, zoals snellere opkomsttijden, het terugdringen van loze meldingen, voldoende inzet van vrijwilligers en het doelmatig inzetten van financiële middelen

Rampen- en crisisbestrijding

De gemeente Scherpenzeel heeft een verantwoordelijke taak als zich onverhoopt een incident, ramp of crisis voordoet. Hoewel de gemeente geen eigen rampenplan meer heeft, daarvoor is een Regionaal Crisisplan in de plaats gekomen, heeft de gemeente wel eigen verantwoordelijkheden. Om optimaal voorbereid te zijn op een incident, ramp of crisis heeft de gemeente met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden een opleidings- en oefenprogramma afgesproken. Wij zetten dit ook de komende jaren voort.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. De gemeente Scherpenzeel is goed voorbereid op rampen en incidenten	• Het zorg dragen voor het actueel blijven, in stand houden en waar nodig verbeteren van de gemeentelijke deelprocessen, die onderdeel uitmaken van het regionale crisisplan deel 2. • Het jaarlijks beoefenen van de gemeentelijke deelprocessen. In 2016 wordt, in nauwe samenwerking met de veiligheidsregio, een gecombineerde oefening gehouden. • Opleiden en oefenen van de medewerkers in de crisisorganisatie, die op gemeentelijk niveau een taak houden in de rampenbestrijding. • Het ondersteunen van de burgemeester in het Gemeentelijk Beleids Team (GMT) wat in geval van een ramp of incident vanuit de gemeente blijft opereren. Tot deze ondersteunende taken behoren met name communicatie en LCMS 1.4, het nieuwe informatieprogramma van de VGGM. • Het (in districtelijk verband) leveren van piketfunctionarissen voor de inzet in de rol van OVD bevolkingszorg en piketfunctionarissen voor de inzet in het Regionaal Operationeel Team (ROT) in Arnhem. • Het actueel houden van het gemeentelijk alarmerings- en oproepsysteem Communicator en dit ook periodiek beoefenen.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Gevoel van veiligheid in de buurt	WSJG-6: Slecht Goed	1% 88%	1% 86%	✓
Mate waarin men overlast van buurtbewoners ervaart	WSJG-7: Slecht Goed	9% 72%	7% 70%	✓
Inspanning op het gebied van leefbaarheid en veiligheid	WSJG-15: Slecht Goed	11% 51%	11% 41%	✓
Gemeente betreft de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid	WSJG-16: Slecht Goed	27% 33%	26% 27%	↗
Gemeente doet een beroep op inwoners om zelf bij te dragen aan leefbaarheid en veiligheid in de buurt	WSJG-17: Slecht Goed	27% 30%	28% 30%	↗
Gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid	WSJG-18: Slecht Goed	22% 26%	21% 24%	✓
Inzet leefbaarheid en veiligheid in buurt afgelopen jaar	WSJG-19: Slecht Goed	74% 26%	75% 25%	✓
Bereidheid actieve inzet voor buurt	WSJG-20: Slecht Goed		34% 66%	✓

8.3 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Keurmerk veilig ondernemen			
Aanpak drank- en drugsgebruik			

8.4. Wat mag het kosten?

8.4.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
CJIB-vergoeding afgeschaft			4.500	4.500	4.500	4.500
Totaal			4.500	4.500	4.500	4.500
Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vergoeding vragen voor reclameborden (APV)			-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Totaal			-3.000	-3.000	-3.000	-3.000

8.4.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

	Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
120	Brandweer	489.156	511.512	503.064	502.571	502.077	501.583
140	Openbare orde en veiligheid	122.066	183.509	216.130	216.053	215.977	215.900
822.04	Handhaving	16.906	10.765	18.724	18.724	18.724	18.724
Totaal lasten		628.128	705.786	737.918	737.348	736.777	736.207
	Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
120	Brandweer	-2.600	0	0	0	0	0
140	Openbare orde en veiligheid	-9.982	-15.640	-14.140	-14.140	-14.140	-14.140
822.04	Handhaving	0	0	0	0	0	0
Totaal baten		-12.582	-15.640	-14.140	-14.140	-14.140	-14.140
Saldo voor bestemming		615.546	690.146	723.778	723.208	722.637	722.067
	Reservemutaties	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Geen						
Totaal reservemutaties				0	0	0	0
Saldo na bestemming				723.778	723.208	722.637	722.067

PROGRAMMA 9: DIENSTVERLENING, BESTUUR EN ORGANISATIE

Portefeuillehouder: B. Visser / H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: V.J.M. van Arkel

9.1 Missie

Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een toegankelijke houding is hierbij ons uitgangspunt. Onze inwoners en bedrijven worden tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, op een moment dat er nog sprake kan zijn van een wezenlijke inbreng. Wij communiceren op een directe en actieve wijze. Het bestuur is krachtig en zichtbaar aanwezig in de gemeente en de regio. Wij willen een dienstverlenende gemeente zijn. Dit komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het uit de weg ruimen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument.

9.2 Programma-onderdelen

- A. Dienstverlening
- B. Bestuur en organisatie

9.2.A Dienstverlening

Gemeentewinkel

Het uitbouwen van 'de winkel' vergt een doorontwikkeling waarin deze een steeds centralere rol zal spelen binnen onze dienstverlening. Dit geldt voor contacten door middel van bezoeken aan het gemeentehuis, telefoon, schriftelijk en digitaal. Voor het functioneren van de gemeentewinkel zijn de volgende uitgangspunten benoemd:

- Inwoners kunnen de gemeente makkelijk bereiken en worden vriendelijk en duidelijk te woord gestaan.
- Inwoners krijgen binnen de afgesproken termijnen antwoord op hun vragen.
- Toezeggingen worden nagekomen.
- Er is snelle en adequate klachtenafhandeling.
- Inwoners worden goed en actief geïnformeerd over de stand van zaken van hun aanvraag.
- Bij de Gemeentewinkel werken professionele medewerkers.

Voor 2016 worden geen nieuwe ambities ontplooid op het gebied van dienstverlening: we gaan door waar we mee bezig zijn en blijven kijken waar verbeteringen in onze dienstverlening nodig zijn.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Inrichten van de Gemeentewinkel volgens de logica van de klant.	• Verder gaan om op basis van de in 2014 gehouden klantvraaganalyse onderbrengen en samenvoegen van de klantcontactkanalen.

9.2.B Bestuur en organisatie

Bestuurlijke toekomst

Scherpenzeel is en blijft een zelfstandige gemeente. Er zullen binnen deze collegeperiode geen initiatieven worden ontplooid op het gebied van ambtelijke dan wel bestuurlijke samenvoeging. Om ons takenpakket op voldoende kwaliteitsniveau uit te kunnen voeren tegen een reëel kostenniveau, is het noodzakelijk om meer en breder regionaal samen te werken dan wel bepaalde taken uit te besteden.

Ambtelijke toekomst

In 2015 heeft er een extern onderzoek plaatsgevonden naar de toekomst van onze ambtelijke organisatie. De centrale strategische vraag hierbij was: 'hoe kan de ambtelijke organisatie in de komende circa acht jaar op een zelfstandige, solide en toekomstbestendige manier functioneren, rekening houdend met technologische ontwikkelingen en aansluitend op de veranderende samenleving?'. Dit onderzoek heeft verschillende mogelijke toekomstscenario's opgeleverd. Het rapport vereist nadere doordinking en bespreking met college, MT en gemeenteraad. De uitkomsten van deze strategiebepaling zijn op dit moment nog ongewis. Dat geldt uiteraard ook voor de consequenties. De scenariokeuze is bepalend voor de impact ervan op behoeften en ambities op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening. Daarnaast voor wijze van samenwerking met buurgemeenten en de totale kosten van de ambtelijke ondersteuning. In 2016 wordt de bestuurlijke keuze geëffectueerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Scherpenzeel voor de lange termijn in staat stellen om op een kwalitatief goede wijze de gemeentelijke taken aan te kunnen.	• Samenwerking binnen de Regio FoodValley dan wel buurgemeenten zoeken op het gebied van bedrijfsvoering en beleidsinhoudelijke terreinen, binnen de bestuurlijke randvoorwaarden. • Inzetten op een vormgeving van samenwerking die niet nadelig is voor relatief kleine deelnemers.
2. Bij wettelijk verplichte regionale samenwerking onze belangen als kleine gemeente zoveel mogelijk veiligstellen.	
3. Wat betreft de activiteiten op zondag; houden zoals het nu is.	• De status quo handhaven t.a.v. zondagsrust.
4. Wij willen duidelijk en helder communiceren met onze inwoners.	• We gaan in gesprek met 'bezwaarden' om formele trajecten te voorkomen. • Organiseren van 'excursies' voor raadsleden. • Investeren in communicatie met ondernemers en brancheorganisaties
5. Implementatie scenariokeuze toekomst ambtelijke organisatie	• Niet bekend. Afhankelijk van scenariokeuze.

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Contact met gemeente: gemakkelijk om aan te vragen of voor te leggen	WSJG-40: Slecht Goed	7% 78%	6% 77%	✓
Cijfer waardering dienstverlening digitale faciliteiten	WSJG-41:	6,6	7,1	✓
Ontvangen informatie was juist en volledig	WSJG-42: Slecht Goed	10% 74%	12% 75%	✓
Tijdigheid afhandeling	WSJG-43: Slecht Goed	14% 75%	17% 74%	✓
Informatie over verloop van afhandeling	WSJG-44: Slecht Goed	20% 61%	23% 62%	↗
Mate waarin burger kreeg wat hij wilde	WSJG-45: Slecht Goed	17% 71%	20% 68%	✓
Mate waarin men makkelijk aan informatie kan komen	WSJG-46: Slecht Goed	8% 78%	8% 77%	✓
Gemeente gebruikt heldere taal	WSJG-47: Slecht Goed	7% 71%	7% 57%	↗
Cijfer waardering dienstverlening van gemeente	WSJG-36:	7,0	6,9	↗
Cijfer waardering communicatie en voorlichting van gemeente	WSJG-48:	6,6	6,5	↗

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Cijfer waardering leefbaarheid in de buurt	WSJG-1:	7,6	7,8	✓
Cijfer waardering zorg van gemeente voor woon- en leefomgeving	WSJG-26:	6,8	6,7	✓
Vertrouwen in manier van besturen gemeente	WSJG-27: Slecht Goed	19% 33%	19% 35%	↗
Gemeente doet wat ze zegt	WSJG-28: Slecht Goed	17% 32%	20% 35%	↗
Gemeente houdt voldoende toezicht op naleven van regels	WSJG-29: Slecht Goed	23% 39%	26% 33%	✓
Gemeente stelt zich flexibel op indien nodig	WSJG-30: Slecht Goed	25% 29%	29% 29%	↗
Gemeente luistert naar de mening van burgers	WSJG-31: Slecht Goed	22% 37%	20% 35%	↗
Gemeente betreft voldoende burgers bij plannen, activiteiten en voorzieningen	WSJG-32: Slecht Goed	20% 42%	20% 34%	↗
Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren	WSJG-33 Slecht Goed	18% 35%	17% 33%	↗

Indicator	Bron	Meting 2014	Meting 2015	Ontwikkeling
Percentage gegronde bezwaarschriften	Bezwarencommissie	5% (1 van 21)	33%	↗

9.4 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Opstellen Informatiebeleidsplan 2017-2020			
Inwonerparticipatie: uitgewerkte instrumenten en kaders			
Raadsvoorstel onderzoek organisatie			

9.5 Wat mag het kosten?

9.5.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gevolgen organisatieonderzoek			P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Beëindiging samenwerking P&O Woudenberg			26.000	26.000	26.000	26.000
Incidentele uitbreiding Samenleving			32.000	16.000		
Individueel keuzebudget				10.000	10.000	10.000
Gevolgen HR21			20.000	20.000	20.000	20.000
ICT-samenwerking			20.000	20.000	20.000	20.000
Informatiebeveiliging			15.000	15.000	15.000	15.000
Informatiebeleidsplan			10.000			
Beheer BRP			7.500	7.500	7.500	7.500
Correctie kapitaallasten ondergrond Villa en BP			24.000	24.000	24.000	24.000
Verlagen formatie organisatie			0	-30.000	-60.000	-60.000
Mailings en enquêtes alleen nog digitaal			-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
Organisatiebrede opleidingen, interne trainers			-13.930	-13.930	-13.930	-13.930
Personeelsregelingen versoberen			-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Vervallen relatiegeschenken			-3.000	-3.000	-3.000	-3.000

Afvalpas koppelen aan adres		1.000	-2.000	-2.000	-2.000
Beperken kostenloze huwelijken		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
ICT en informatievoorziening		50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal		163.570	114.570	68.570	68.570

9.5.2 Tabel baten lasten onderliggende producten

Lasten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
001	Bestuursorganen	773.194	551.837	548.433	548.366	557.799	548.231
002	Bestuursondersteuning B&W	1.094.878	1.154.804	1.183.217	1.163.217	1.163.217	1.163.217
003/004	Burgerzaken	353.251	314.335	328.622	317.622	332.622	350.622
005	Bestuurlijke samenwerking	349.696	92.132	94.086	94.086	94.086	94.086
006	Bestuursondersteuning gemeenteraad	263.183	286.451	315.952	324.952	315.952	324.952
Totaal	lasten	2.834.202	2.399.559	2.470.311	2.448.244	2.463.677	2.481.109
Baten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
001	Bestuursorganen	-8.400	-10.025	-4.200	0	0	0
002	Bestuursondersteuning B&W	0	0	0	0	0	0
003/004	Burgerzaken	-158.879	-153.574	-176.425	-176.425	-176.425	-176.425
005	Bestuurlijke samenwerking	-275.473	0	0	0	0	0
006	Bestuursondersteuning gemeenteraad	0	0	0	0	0	0
Totaal	baten	-442.752	-163.599	-180.625	-176.425	-176.425	-176.425
Saldo	voor bestemming	2.391.450	2.235.960	2.289.687	2.271.819	2.287.252	2.304.685
Reservemutaties		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toev.	Res. Automatisering			108.500	108.500	108.500	108.500
Onttr.	Alg. reserve: - org.ontwikkeling			-20.000	0		
	Res. huisvesting			-82.380	-80.965	-79.549	-78.133
	Res. Automatisering			-130.537	-158.538	-129.671	-120.243
Totaal	reservemutaties			-124.418	-131.003	-100.720	-89.876
Saldo	na bestemming			2.165.269	2.140.816	2.186.532	2.214.809

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

<i>Incidenteel</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Lasten	Incidentele uitbreiding Samenleving			32.000	16.000		
Baten							
Totaal incidenteel				32.000	16.000	0	0

9.5.3 Raadsbegroting

	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
001.00 Raad en commissies						
Personeelslasten raadsleden	61.202	61.746	59.339	59.339	59.339	59.339
Presentiegelden en onkostenvergoedingen	59.123	50.004	49.742	49.742	49.742	49.742
Verzekeringen	601	810	810	810	810	810
Thema-avond en opleidingen	840	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Excursies	3.567	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Notuleren Raad en Cie.	0	0	0	0	0	0
Onderzoek indicatoren programmabegroting	5.887	0	0	0	9.500	0
Kapitaallasten geluidsinstallatie	2.363	2.296	2.228	2.161	2.093	2.026
Totaal	133.583	121.855	119.120	119.052	128.485	118.917
	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
006.00 Raadsondersteuning						
Ambtelijke ondersteuning (uren)	199.016	208.434	249.935	249.935	249.935	249.935
Rekenkamer	0	0	0	0	0	0
Fractie-ondersteuning	1.628	5.760	5.760	5.760	5.760	5.760
Kosten accountant	20.500	19.618	19.618	19.618	19.618	19.618
Onderzoek indicatoren programmabegroting	-528	9.000	0	9.000	0	9.000
Huur De Breehoek	6.023	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Vergaderkosten en notuleren	23.131	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Digitaal vergaderen	3.915	9.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Totaal	253.685	276.812	306.313	315.313	306.313	315.313
Totaal raadsbegroting	387.268	398.667	425.433	434.366	434.798	434.231

PROGRAMMA 10: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

10.1 Financieel beleid en belastingen

Dit programma omvat de algemene dekkingsmiddelen: de algemene uitkering uit het gemeentefonds, de belastingen, etc. Daarmee wordt het grootste deel van de opbrengsten van de gemeente verantwoord in programma 10.

In de eerste plaats gaat het om de Algemene uitkering uit het gemeentefonds en de integratie-uitkering voor het sociaal domein. De begroting is gebaseerd op de **septembercirculaire** 2015.

De gemeentelijke belastingen maken eveneens onderdeel uit van dit programma. Belasting betalen vindt niemand leuk. Daarom is dit niet een onderwerp waarmee de gemeente zich populair maakt, terwijl de woonlasten in Scherpenzeel relatief laag zijn. Belastingverordeningen zijn er om het gelijkheidsbeginsel inhoud te geven. Hiermee krijgt de burger duidelijkheid en zekerheid, maar niet altijd zijn zin. De regelgeving wordt rechtlijnig toegepast, waarbij de burgers recht hebben op een goede communicatie en een eerlijke behandeling.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een gezond en sluitend meerjarenperspectief	• Incidentele uitgaven uit de Algemene reserve beperken. • Uitgaven en inkomsten van het sociaal domein monitoren. • Vastgestelde bezuinigingsmaatregelen monitoren.
2. Een evenwichtige jaarbegroting	
3. Financieel beleid volgens vastgestelde randvoorwaarden	• Huidige niveau AO/IC handhaven. • Actualiseren financiële verordening, controleverordening, onderzoeksverordening • Actualiseren Nota grondbeleid. • Invoering van de vennootschapsbelasting voor lagere overheden zorgvuldig vormgeven. • Wijzigingen in het BBV implementeren.
4. Goede uitvoering van de gemeentelijke belastingen	• Communicatie over de belangrijkste items van de belastingverordeningen • Efficiënte afhandeling bezwaarschriften
5. Actuele tarieven voor gemeentelijke heffingen	• Actualiseren leges • leges omgevingsvergunningen • Toeristenbelasting

10.2 Termijnkalender

2016	2017	2018	2019
Invoering Vpb-plicht			
Actualiseren financiële verordening, controleverordening, onderzoeksverordening			
Nota grondbeleid			

10.3 Wat mag het kosten

10.3.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Technische aanpassing renteomslag			14.000	4.000	-9.000	-24.000
Budgettaire kader om reserve op peil te houden				200.000	200.000	200.000
Totaal			14.000	204.000	191.000	176.000
Baten	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toeristenbelasting verhogen			-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Hondenbelasting verhogen			-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Totaal			-22.000	-22.000	-22.000	-22.000

10.3.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

Lasten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
911	Uitzettingen < 1 jaar	4.013	3.945	3.053	3.053	3.053	3.053
913	Beleggingen	23.018	43.757	16.572	16.572	16.572	16.572
914	Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	1.691	1.722	2.553	2.553	2.553	2.553
921	Uitkeringen gemeentefonds	23.432	42.179	92.735	42.735	102.735	102.735
922	Onvoorziene uitgaven	0	25.155	-26.500	143.500	113.500	113.500
923	Uitkeringen deel-fonds SD	0	0	0	0	0	0
930	Waardering onroerende zaken	150.304	142.362	132.927	132.927	132.927	132.927
931-940	Belastingen	8.150	8.353	10.753	7.553	10.753	7.553
960	Saldi Kostenplaatsen	360.978	463.171	0	40.822	14.652	7.188
Totaal lasten		571.586	730.645	232.095	389.716	396.747	386.082
Baten		2014	2015	2016	2017	2018	2019
911	Uitzettingen < 1 jaar	-1.540	0	0	0	0	0
913	Beleggingen	-126.794	-68.639	-63.639	-63.639	-63.639	-63.639
914	Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	-349.737	-385.134	-436.718	-436.030	-449.666	-465.204
921	Uitkeringen gemeentefonds	-7.135.170	-6.429.976	-6.719.321	-6.674.661	-6.789.424	-6.894.211
922	Onvoorziene uitgaven	-277	-1.744	0	0	0	0
923	Uitkeringen deel-fonds SD	0	-3.232.950	-2.957.010	-2.905.204	-2.868.638	-2.855.960
930	Waardering onroerende zaken	3.677	-15.873	-15.873	-15.873	-15.873	-15.873
931-940	Belastingen	-1.444.370	-1.563.408	-1.577.453	-1.587.453	-1.587.453	-1.587.453
960	Saldi Kostenplaatsen	-418.192	-477.320	-492.682	-597.919	-563.622	-531.252
Totaal baten		-9.472.403	-12.175.044	-12.262.696	-12.280.780	-12.338.315	-12.413.592
Saldo	voor bestemming	-8.900.817	-11.444.399	-12.030.602	-11.891.064	-11.941.568	-12.027.509

<i>Reservemutaties</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Onttr.	Alg. reserve - ingroei systeem toeristenbelasting			-6.000	0		
Totaal	reservemutaties			-6.000	0	0	0
Saldo	na bestemming			-12.036.602	-11.891.064	-11.941.568	-12.027.509

PROGRAMMA 11: RESERVES

Het programma omvat de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In overeenstemming met de voorschriften worden onttrekkingen en toevoegingen aan reserves binnen de begroting expliciet zichtbaar gemaakt. De stand van de reserves is te vinden in het overzicht 'specificatie van het eigen vermogen' (zie bijlagen).

	<i>Toevoegingen</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
980	Toegerekende rente	319.904	317.473	362.566	361.387	371.562	383.265
	Algem. reserve	5.000	0	0	0	0	0
	Reserve GVVP	70.000	0	0	0	0	0
	Reserve onderhoud wegen	197.000	37.000	37.000	117.000	137.000	137.000
	Reserve lichtmasten	32.300	0	0	0	0	0
	Reserve leerlingenvervoer	0	0	0	0	0	0
	Reserve grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
	Reserve onderwijsgebouwen	31.792	571.514	25.000	25.000	25.000	25.000
	Reserve WMO	0	0	0	0	0	0
	Reserve FoodValley	0	0	0	0	0	0
	Reserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0
	Reserve Monumenten	15.000	0	0	0	0	0
	Reserve JOS	0	0	0	0	0	0
	Reserve riolering	105.236	134.080	177.336	201.206	226.370	257.756
	Reserve automatisering	108.500	108.500	108.500	108.500	108.500	108.500
Totaal toevoegingen		884.732	1.168.567	710.402	813.093	868.432	911.521

<i>Onttrekkingen</i>		<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
980	Algemene reserve	-140.009	-1.016.599	-46.000	-20.000	0	0
	Reserve onderwijs- gebouwen	-5.915	-310.081	-63.100	-182.550	-226.501	-191.069
	Kwaliteitsreserve soc. Woningbouw	-71.800	-27.500	-27.500	-27.500	-27.500	-27.500
	Reserve monumen- ten	0	-10.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Reserve GVVP	-97.717	-80.000	-115.000	-86.300	0	0
	Reserve WMO	-32.565	-32.565	0	0	0	0
	Reserve huisves- ting	-95.204	-83.796	-82.380	-80.965	-79.549	-78.133
	Reserve lening Breehoek	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
	Afvalstoffenheffing	-5.049	-39.734	-20.735	0	0	0
	Reserve herin- richting sportpark De Bree	-101.319	-99.322	-97.326	-95.329	-93.333	-89.432
	Reserve automati- sering	-158.429	-152.127	-130.537	-158.538	-129.671	-120.243
	Reserve grondex- ploitatie	-40.792	0	0	0	0	0
	Reserve JOS	-10.300	-10.300	-10.300	-10.300	0	0
	Reserve lichtmas- ten	-47.638	0	0	0	0	0
	Reserve riolering	-36.459	0	0	0	0	0
	Reserve bodemsa- nering	-154.462	0	0	0	0	0
	Reserve onderhoud wegen	-4.480	0	-345.000	0	0	0
	Reserve WWnV en Participatie	0	0	0	0	0	0
Totaal	onttrekkingen	-1.077.138	-1.937.023	-1.017.879	-741.483	-636.553	-586.378
Saldo	reservemutaties	-192.406	-768.457	-307.477	71.610	231.879	325.144

RECAPITULATIE PROGRAMMA'S

<i>Pr.</i>	<i>Lasten</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
1	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	2.702.571	1.464.173	2.485.844	923.537	2.878.401	2.845.935
2	Beheer openbare ruimte en sport	2.722.114	2.973.008	3.154.050	2.774.709	2.677.283	2.685.389
3	Economische zaken en werkgelegenheid	53.758	76.010	77.632	77.632	57.632	57.632
4	Kunst, cultuur en recreatie	408.832	409.663	507.623	462.623	426.623	426.623
5	Onderwijs en educatie	882.184	1.098.731	874.105	984.556	1.029.506	993.074
6	Zorg en Welzijn	3.736.682	6.320.641	6.220.561	6.079.540	6.018.698	6.018.594
7	Natuur en milieu	1.149.662	1.024.223	1.023.521	1.015.802	987.283	985.310
8	Openbare Orde en Veiligheid	628.128	705.786	737.918	737.348	736.777	736.207
9	Dienstverlening, bestuur en organisatie	2.834.202	2.399.559	2.470.311	2.448.244	2.463.677	2.481.109
10	Algemene dekkingsmiddelen	571.586	730.645	232.095	389.716	396.747	386.082
Totale lasten		15.689.719	17.202.441	17.783.661	15.893.708	17.672.628	17.615.957
<i>Pr.</i>	<i>Baten</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
1	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	-2.769.489	-697.748	-1.792.437	-228.223	-2.185.888	-2.153.422
2	Beheer openbare ruimte en sport	-1.081.046	-1.171.167	-1.237.502	-1.274.717	-1.311.932	-1.349.147
3	Economische zaken en werkgelegenheid	-49.689	-49.201	-49.093	-48.743	-48.393	-48.043
4	Kunst, cultuur en recreatie	-5.284	-4.764	-4.764	-4.764	-4.764	-4.764
5	Onderwijs en educatie	-9.578	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
6	Zorg en Welzijn	-1.280.661	-909.449	-992.546	-992.546	-992.546	-992.546
7	Natuur en milieu	-906.997	-946.997	-976.698	-1.002.433	-1.002.433	-1.002.433
8	Openbare Orde en Veiligheid	-12.582	-15.640	-14.140	-14.140	-14.140	-14.140
9	Dienstverlening, bestuur en organisatie	-442.752	-163.599	-180.625	-176.425	-176.425	-176.425
10	Algemene dekkingsmiddelen	-9.472.403	-12.175.044	-12.262.696	-12.280.780	-12.338.315	-12.413.592
Totaal baten		-16.030.481	-16.138.107	-17.515.000	-16.027.271	-18.079.335	-18.159.011
Saldo begroting voor bestemming		-340.762	1.064.334	268.661	-133.563	-406.707	-543.054

Pr.	Toev. Reserves	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Rentetoevoeging			362.566	361.387	371.562	383.265
2	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening						
3	Beheer openbare ruimte en sport			214.336	318.206	363.370	394.756
4	Economische zaken en werkgelegenheid						
5	Kunst, cultuur en recreatie						
6	Onderwijs en educatie			25.000	25.000	25.000	25.000
7	Zorg en Welzijn						
8	Natuur en milieu						
9	Openbare Orde en Veiligheid						
10	Dienstverlening, bestuur en organisatie			108.500	108.500	108.500	108.500
11	Algemene dekkingsmiddelen						
11	Toevoegingen	884.732	1.168.567	710.402	813.093	868.432	911.521
Pr.	Onttr. Reserves	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening			-32.500	-32.500	-32.500	-32.500
2	Beheer openbare ruimte en sport			-557.326	-181.629	-93.333	-89.432
3	Economische zaken en werkgelegenheid			-20.000	-20.000	0	
4	Kunst, cultuur en recreatie			-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
5	Onderwijs en educatie			-73.400	-192.850	-226.501	-191.069
6	Zorg en Welzijn			0	0	0	0
7	Natuur en milieu			-20.735			
8	Openbare Orde en Veiligheid						
9	Dienstverlening, bestuur en organisatie			-232.918	-239.503	-209.220	-198.376
10	Algemene dekkingsmiddelen			-6.000	0		
11	Onttrekkingen	-1.077.138	-1.937.023	-1.017.879	-741.483	-636.553	-586.378
	Saldo begroting	-533.168	295.877	-38.816	-61.953	-174.828	-217.911
			Nadelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig

EMU- SALDO

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Op basis van het BBV dient in de programmabegroting een berekening opgenomen te worden van het gemeentelijk aandeel in het EMU-saldo. Gemeenten hebben ook invloed op de omvang van het EMU-saldo. Het zal duidelijk zijn dat de bijdrage van Scherpenzeel hierin marginaal is.

		2015	2016	2017
	1 Exploitatiesaldo voor toevoeging cq ont- trekking uit reserves	375.007	268.661	-133.563
+	2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	977.853	1.049.496	796.097
	3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	150.303	190.303	190.303
+	4 Uitgaven aan investeringen in (im)materiele vaste activa die op de ba- lans worden geactiveerd	-4.083.117	-3.419.705	-1.121.869
-	5 De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bij- dragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen			
+	6a Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiele vaste activa			
+	6b Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiele vaste activa			
-	7 Uitgaven aan aankoop van gronden en de uitgaven aan bouw- en woonrijp maken e.d.	-1.246.970	-1.811.858	-2.071.897
-	8a Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	1.229.587	1.174.316	3.248.385
+	8b Boekwinst op grondverkoop			
-	9 Betalingen ten laste van voorzieningen	-110.467	-163.770	-78.925
-	10 Betalingen die niet via de exploitatie lo- pen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere ge- noemde posten			
-	11b Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
	Totale Emu-saldo	-2.707.804	-2.712.556	828.531

PARAGRAFEN

PARAGRAFEN ALGEMEEN

De voor de programmabegroting voorgeschreven paragrafen hebben als doel een *dwarsdoorsnede* te geven van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. Hiermee wordt de informatie die in de programma's en overige financiële stukken versnipperd is weergegeven gebundeld. De raad krijgt hierdoor een beter zicht op verschillende onderdelen die van belang zijn voor het financieel beheer van de gemeente. Met de paragrafen heeft de raad een instrument in handen dat kan bijdragen aan de kaderstellende en controlerende functie.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de volgende verplichte paragrafen voor.

1. Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken rond de bedrijfsvoering van de gemeente. Het gaat hierbij om onderwerpen als personeel, automatisering en planning & control.

2. Weerstandsvermogen

In deze paragraaf draait het om de vraag in welke mate onze gemeente in staat is middelen vrij te maken om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het huidige beleid en dienstverleningsniveau.

3. Onderhoud van kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het onderhoud van de infrastructuur en de gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gerelateerd aan de relevante beheersplannen.

4. Financiering

Inzicht wordt gegeven in de financieringswijze van het gemeentelijk takenpakket en over hoe wordt omgegaan met gelden die tijdelijk overtollig zijn.

5. Grondbeleid

Bij dit onderdeel is weergegeven wat het gemeentelijk grondbeleid is, hoe dit wordt uitgevoerd en wat de actuele (financiële) stand is van de grondcomplexen.

6. Verbonden partijen

Scherpenzeel heeft zich bestuurlijk en financieel gebonden aan diverse organisaties. Dit worden verbonden partijen genoemd. In deze paragraaf worden deze partijen in beeld gebracht waarbij ook het financiële belang wordt benoemd.

7. Belastingen en tarieven

In deze paragraaf vindt u het beleid van Scherpenzeel met betrekking op lokale heffingen. Opgenomen is onder andere een overzicht van de belastingtarieven en opbrengsten. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de lokale belastingdruk.

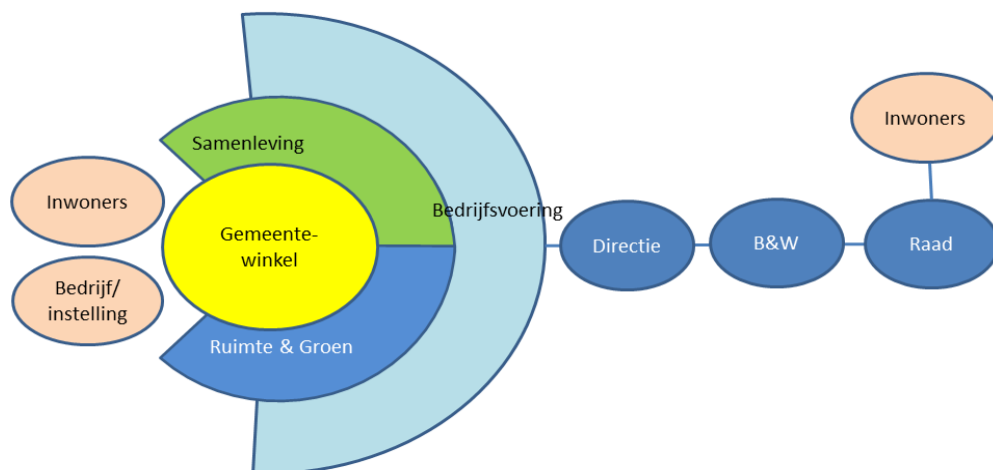
1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Organisatie

Om onze dienstverlening goed vorm te kunnen geven, hebben wij onze kern-dienstverlening in één gezamenlijke afdeling ondergebracht: de “Gemeentewinkel”. De gemeentewinkel is het FrontOffice. De organisatiestructuur per 1 januari 2015 is als volgt:

- *Gemeentewinkel*: Frontoffice / klantcontactcentrum;
- *Samenleving*: maatschappelijk en sociaal beleid, sport en veiligheid;
- *Ruimte en Groen*: RO, woningbouw en beheer openbare ruimte;
- *Bedrijfsvoering*: Financiën, ICT, facilitaire zaken en P&O).

Schematisch weergegeven:

Formatie

Scherpenzeel heeft een compacte ambtelijke organisatie. De formatie is per 1-1-2016 60,56 fte. De organisatie is plat georganiseerd: naast de directeur/ secretaris één managementlaag van 3,6 fte. Als gevolg van efficiency- maatregelen zal de formatie voor het management vanaf medio 2017 teruggaan naar 3 fte.

Bedrijfsvoeringsprioriteiten voor 2016

De prioriteiten voor 2016 hangen samen met de besluitvorming op basis van het extern onderzoek naar de toekomst van onze gemeentelijke organisatie. Het onderzoek richtte zich op de vraag: 'Hoe kan de gemeentelijke organisatie van Scherpenzeel in de komende circa acht jaar op een zelfstandige, solide en toekomstbestendige manier functioneren, rekening houdend met technologische ontwikkelingen en aansluitend op de veranderende samenleving?'. De uitkomsten van het onderzoek – in de vorm van een 5-tal scenario's- zijn inmiddels opgeleverd. In het najaar van 2015 zal via een interactief traject met de organisatie, college en raad tot een koersbepaling gekomen worden. De keuze van deze koers zal in 2016 worden ingezet en nader worden geëffectueerd.

Huisvesting

In verband met het organisatieonderzoek (zie hierboven) zijn alle initiatieven rond huisvesting stilgezet. Alleen worden er in 2015 aanpassingen aan spreekkamers gedaan vanwege veiligheidsvereisten voor onze medewerkers en inwoners. Eventuele maatregelen op het gebied van huisvesting hangen in belangrijke mate af van de toekomstige keuzes voor onze ambtelijke organisatie.

Samenwerking

In 2016 zal een intensieve samenwerking op het gebied van ICT met Barneveld en Woudenberg tot stand komen. Het college heeft reeds besloten om deze samenwerking aan te gaan. Nadere uitwerking en voorbereiding vinden nu en in de komende maanden van 2015 plaats. In de begroting zijn extra middelen hiervoor opgenomen (paragraaf 9). Het kwaliteitsniveau van Barneveld ligt beduidend hoger. Dit vertaalt zich terug in onze ICT-voorzieningen maar genereert aan de andere kant geen besparingen.

Eveneens zal in 2016 ook een samenwerking op het gebied van Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) starten. Naast de hierboven genoemde gemeenten zal mogelijk Leusden daaraan deelnemen.

Taakstellingen

Voor de ambtelijke organisatie zijn in de begroting de volgende taakstellingen opgenomen:

- Bij de bezuinigingsronde 2016 zijn besparingsmaatregelen genomen op formatie en de secundaire arbeidsvoorwaarden. Deze zijn in onderstaande tabel verwerkt.
- Bij de bezuinigingsronde 2016 is een taakreductie opgenomen die voortvloeit uit de bezuinigingen. Uitwerking hiervan volgt in de kadernota 2017.
- Voor het onderdeel decentralisaties is in een prognose van de uitkering op het sociaal domein een afname aangegeven. Echter op het moment van opstellen van de begroting zijn lastenontwikkelingen nog niet bekend. Hierdoor is het bedrag van de taakstelling als p.m. opgenomen.

	2015	2016	2017	2018	2019
Taakstelling organisatie					
Vermindering formatie management			30.000	60.000	60.000
Taakreductie op bezuiniging		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Besparing op secundaire arbeidsvoorwaarden		6.000	6.000	6.000	6.000
Taakstelling decentralisaties		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

2. PARAGRAAF RISICO'S EN WEERSTANDSVERMOGEN

Doel paragraaf weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in de mogelijkheden die de gemeente heeft tegenvallers op te vangen zonder dat de uitvoering van het beleid in gevaar komt. Daarbij is een wezenlijk onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen het in beeld brengen van de (financiële) risico's die de gemeente loopt. Het weerstandsvermogen wordt namelijk concreet gemaakt door de weerstandscapaciteit van de gemeente te vergelijken met een financiële vertaling van de risico's. Niet alle risico's zijn financieel te kwantificeren. Een tweede doel van de Paragraaf weerstandsvermogen is het inzicht geven in de risico's, ook al worden ze niet direct betrokken in de rekenkundige benadering voor het weerstandsvermogen. Daarmee is deze paragraaf tevens de basis voor de risicobeheersing.

Weerstandscapaciteit

Wat is weerstandscapaciteit?

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die ingezet kunnen worden om tegenvallers op te vangen. Daarbij is een onderscheid te maken in een incidentele en een structurele weerstandscapaciteit.

1. De *structurele* component bestaat met name uit onbenutte belastingcapaciteit en capaciteit van de overige heffingen. Het verhogen van de inkomsten door belastingverhogingen kan worden benut als er geen andere mogelijkheden meer voorhanden zijn om deze tegenvallers op te vangen. Daarnaast bevat de begroting een structurele raming voor onvoorziene uitgaven.
2. De *incidentele* component bevat vrij aanwendbare reserves binnen het eigen vermogen van de gemeente en stille reserves in bezittingen. Deze middelen kunnen slechts eenmalig worden ingezet.

De genoemde onderdelen worden hieronder uitgewerkt.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt alleen uitgegaan van de onbenutte belastingcapaciteit op de OZB. De opbrengsten voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges zijn namelijk in beginsel kostendekkend. Voor de berekening wordt het tarief gehanteerd dat van toepassing is bij een aanvraag op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Voor 2016 is dit 0,1889% (percentage van de WOZ-waarde) volgens de meicirculaire 2015, voor zowel woningen als niet-woningen.

Onvoorziene uitgaven

In onze begroting is een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Dit bedrag is voor 2016 € 23.500,00. Hiervoor is € 2,50 per inwoner gehanteerd. Deze post is bedoeld om incidentele (kleinere) uitgaven op te vangen die zich lopende het jaar voordoen en die bij de opstelling van de begroting nog niet bekend waren.

Algemene reserve

In de Nota reserves en voorzieningen heeft de raad een minimale norm voor de vrij aanwendbare algemene reserve vastgesteld. Een minimale streefwaarde is 20% maar het absolute minimum is vastgesteld op 15% van de omzet¹. Per 1 januari 2016 is de geraamde stand van de algemene reserve € 5,7 miljoen. Het berekende minimum van de Algemene reserve bedraagt op basis van de begroting 2016 € 2,3 miljoen.

Stille reserves

Stille reserves maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Dit zijn zaken waarvoor geen (of slechts beperkte) boekwaarde aanwezig is maar die toch een zekere waarde in het economisch verkeer vertegenwoordigen. Hierbij zijn de WOZ-waardes 2015 gebruikt voor de Burg. Royaardslaan 2 en Willaerlaan 34. De WOZ-waarde van zwembad 't Willaer is buiten beschouwing gelaten, omdat verkoop geen reële optie is.

Tabel 1 Overzicht weerstandscapaciteit

Per 1-1-2016			
Structureel	Onbenutte belastingcapaciteit:		
	- OZB woningen eigenaar	€	881.900
	- OZB niet-woningen eigenaar	€	71.600
	- OZB niet-woningen gebruiker	€	107.000
	Totaal onbenutte belastingcapaciteit	€	1.060.500
	Onvoorziene uitgaven	€	23.500
Totale structurele weerstandscapaciteit:		€	1.084.000
Incidenteel	Algemene reserve		
	Raming saldo per 1-1-2016	€	5.769.084
	Minus minimale omvang -/-	€	2.349.000
		€	3.420.084
	Stille reserves:		
	- Ambtswoning (Burg. Royaardslaan 2)	€	508.000
	- Willaerlaan 34	€	248.000
		€	756.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit:		€	4.176.084

¹ Als omzet is gedefinieerd: de totale opbrengsten van de gemeente, gecorrigeerd voor mutaties op reserves en grondexploitaties.

Risico-inventarisatie

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is naast de weerstandscapaciteit ook inzicht nodig in de omvang van risico's waarmee in de begroting geen rekening is gehouden en waarvoor geen verzekering is afgesloten.

Wat is een risico?

Een risico is het gevaar van het ontstaan van schade of verlies door interne of externe omstandigheden. Het betreft risicoposten waarvan de financiële omvang (nog) niet, of slechts bij benadering bepaald kan worden en waarvoor het niet zeker is of, en zo ja, wanneer het risico zich voor doet. Indien het risico wel concreet getaxeerd kan worden, is het beleid dat er een voorziening gevormd wordt ter dekking van de kosten.

Risico's in Scherpenzeel

In het onderstaande overzicht is inzicht gegeven in de risico's die in onze gemeente spelen. De risico's zijn ingedeeld in een zestal categorieën, (A t/m F) waarbij per geval is ingeschat welke kans er is dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen. Daarnaast is, waar mogelijk, een indicatie van de mogelijke financiële implicaties weergegeven. Dit wordt gedaan door de financiële grondslag van het risico, te vermenigvuldigen met één van de onderstaande kans factoren.

Kans dat risico zich voor- doet:	Wegingsfactor
Minimaal	0,10
Beperkt	0,25
Reëel	0,50
Zeër reëel	0,75

Tabel 2 Risico-inventarisatie

Omschrijving	Kans	Grondslag	Bedrag inci- denteel	Bedrag structureel
<i>A. Risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid</i>				
- Aansprakelijkheidsstellingen	Reëel	Onbekend		
- Juridische procedures	Reëel	€ 15.000	€ 7.500	
- Aanbestedingen	Minimaal	€ 186.000	€ 18.600	
<i>B. Risico's uit borgstellingen en gemeentegaranties</i>				
- Garantie geldlening Woonstede (achtervang waarborgfonds)	Minimaal	€ 646.737	€ 64.674	
- Borgstelling Patrimonium (achtervang waarborgfonds)	Minimaal	€ 3.616.816	€ 361.682	
- Borgstelling Woonstede i.v.m. aankoop woningbedrijf	Minimaal	€ 3.528.747	€ 352.875	
<i>C. Exploitatierisico's</i>				
- Regio Food Valley	Minimaal	€ 0	€ 0	
- VGGM	Minimaal	Onbekend	Onbekend	
- ODDV	Minimaal	Onbekend	Onbekend	
- Bouwgronden		€ 122.663	€ 122.663	
- Planschades bestemmingsplannen	Reëel	€ 50.000	€ 25.000	
- Bouwleges	Reëel	€ 40.000		€ 20.000
- Exploitatie De Breehoek	Reëel	€ 50.000		€ 25.000
- Zwembad 't Willaer	Minimaal	Onbekend		Onbekend
- Inkomensvoorzieningen Participatiewet	Reëel	€ 300.000		€ 150.000
- Wet Vennootschapsbelasting	Onbekend	Onbekend		Onbekend
- Algemene Uitkering	Reëel	€ 192.000		€ 96.000
- Tegenvallers binnen de begroting	Reëel	€ 372.000		€ 186.000
<i>- Sociaal Domein</i>				
- Participatiewet re-integratie	Reëel	€ 40.000		€ 20.000
- Sociale werkvoorziening/Permar	Zeër reëel	€ 20.000		€ 15.000
- Wmo	Reëel	€ 45.000		€ 22.500
- Jeugdzorg	Reëel	€ 100.000		€ 50.000
- Sociaal Domein Uitkering	Reëel	€ 59.000		€ 29.500
<i>D. Risico's op eigendommen</i>				
- Diefstal, fraude, etc...	Minimaal	Eigen risico		
- Schade door brand, storm, etc...	Minimaal	Eigen risico		
<i>E. Risico's in samenhang met de bedrijfsvoering</i>				
- Personeel	Reëel	€ 50.000		€ 25.000
- Informatiebeveiliging	Onbekend	Onbekend		Onbekend
Totale financiële inschatting risico's			€ 952.993	€ 639.000

Toelichting op de risico-inventarisatie

A. Risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid

- **Overheidsaansprakelijkheidsrecht: nadeelcompensatie bij rechtmatige besluiten.** In 2013 is de wet `Nadeelcompensatie en Schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten` gepubliceerd (Stb. 2013, 50). Deze wet is echter slechts gedeeltelijk in werking getreden, voor zover de bepalingen betrekking hebben op onrechtmatig overheidshandelen. Het deel van de wet dat ziet op schadevergoeding bij rechtmatig overheidshandelen (nadeelcompensatie) is nog niet in werking getreden. Art. 4:126 Awb zal een uniforme wettelijke grondslag bieden voor de toekenning van schadevergoeding bij rechtmatige overheidsdaad, maar deze bepaling is nog niet in werking getreden. De wetgever ziet zich voor enkele lastige vraagstukken geplaatst, die in de aanpassingswetgeving moeten worden opgelost, zoals de ruime reikwijdte van art. 4:126 Awb, de afstemmingsproblemen met bijzondere wettelijke schaderegelingen zoals de planschaderegeling in de Wro, alsmede de vaagheid van de materiële normen zoals "het normale maatschappelijke risico". De regering streeft er naar dat de nadeelcompensatieregeling in de Awb in 2016 in werking zal treden.
- **Overheidsaansprakelijkheidsrecht:** schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten. Het ligt anders bij het onderdeel van de Wet Nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten. Als er sprake is van onrechtmatig overheidshandelen dient deze schade in beginsel in zijn geheel vergoed te worden. Dit onderdeel van de wet is 1 juli 2013 in werking getreden.
- **Schadevergoeding bij overschrijding redelijke termijn.** Hieronder valt het uitkeren van dwangsommen en eventuele schadevergoedingen op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. Door goed te sturen op de afhandeltermijnen kan deze schadevergoeding zoveel mogelijk voorkomen worden.
- **Juridische procedures.** Bij juridische procedures op publiek- of privaatrechtelijk gebied kan externe ondersteuning nodig zijn bovenop de in de begroting geraamde basisbedragen. Gezien de ervaringen in het verleden is hiervoor is € 15.000 opgenomen in deze risico-inventarisatie.
- **Risicoaansprakelijkheid van de gemeente als beheerder van de openbare ruimte.** Te denken valt hierbij aan schadeclaims als gevolg van vorstschade aan wegen, schade door bomen, speeltoestellen etc. Ook hiervoor geldt de afgesloten verzekering en het eigen risico van € 2.500,00 per schadegeval.
- **Aanbestedingen.** Bij aanbestedingstrajecten is vaak complexe regelgeving van toepassing. Het niet correct volgen van richtlijnen en procedures kan leiden tot juridische geschillen. Om de expertise op dit onderdeel te vergroten is de gemeente toegetreden tot stichting Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN). Hiermee is meer kennis in huis gehaald om een kwaliteitsimpuls te geven aan het inkoop-en aanbestedingsproces. Mede gelet hierop wordt het risico op procedures op minimaal ingeschat. Als grondslag voor de kwantificering wordt 1% van het begrotingstotaal gehanteerd.

B. Risico's die uit voortvloeien uit borgstellingen en gemeentegaranties

- **Borg- en garantstellingen.** De gemeente heeft de achtervangpositie ingenomen van door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw gegarandeerde geldleningen van ruim € 4,3 miljoen aan Woonstede te Ede. De risico's van borgstellingen aan Woonstede zijn minimaal aangezien het woningbezit van de woningcorporatie als onderpand dient. Een vergelijkbare positie is van toepassing voor de borgstelling van afgerond € 3,6 miljoen aan woningcorporatie Patrimonium te Veenendaal ten behoeve van de sociale woningbouw in het plan Gelderse Roos. De gemeente staat borg voor een bedrag van € 1,2 miljoen in verband met de door Woonstede aangegane geldleningen voor de aankoop van het gemeentelijk Woningbedrijf. Wat betreft deze borgstelling worden geen problemen verwacht.

C. Exploitatierisico's

- **Regio FoodValley.** Bij samenwerken is het van belang dat samenwerkingspartners afspraken nakomen en zich voldoende inzetten om de samenwerking tot een succes te maken. Hier wordt soms een beroep gedaan op solidariteit. Het leveren van de gevraagde ambtelijke capaciteit kan leiden tot het bijstellen van onze 'binnen gemeentelijke' prioriteiten dan wel tot het betalen van een financiële compensatie zodat capaciteit elders kan worden betrokken. Tot op heden hebben zich nog geen knelpunten voorgedaan. In 2015 zal de nieuwe Strategische Agenda door de raden van de RFV- gemeenten worden vastgesteld. Daaraan zal een uitvoeringsprogramma gekoppeld zijn: Scherpenzeel zal moeten kiezen met welke projecten ze wil participeren. De effecten daarvan zullen moeten worden vertaald in inzet van capaciteit en middelen. Op het moment van opstellen van deze begroting zijn de gevolgen nog niet in te schatten.
- **VGGM.** Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden is een gemeenschappelijke regeling van een 16-tal gemeenten. Dat betekent dat deze gemeenten tezamen verantwoordelijk zijn voor de financiële positie. De financiële situatie van VGGM is nog steeds stabiel.
- **OddV.** De gemeentelijke bijdrage aan de OddV is gebaseerd op basis van inputfinanciering en staat daarmee vast. De doelstelling is dat vanaf 2017 de systematiek verandert. In plaats van ingebrachte budgetten wordt de 'productie' van de OddV leidend (outputfinanciering). Daarbij krijgt Scherpenzeel in rekening gebracht wat de OddV voor Scherpenzeel doet. Het risico is dat hierdoor de gemeentelijke bijdrage kan stijgen (of dalen). Het is op dit moment nog onbekend hoe dit financieel zal uitpakken voor Scherpenzeel. Een tweede risico voor zowel de OddV als de gemeente Scherpenzeel is de veranderde regelgeving waardoor er meer vergunningvrij gebouwd kan worden en een beperkte bouwproductie. Hierdoor kunnen de leges inkomsten voor de gemeente dalen en nemen de werkzaamheden voor de OddV af. Het risico hierbij is op korte termijn dat de kosten gelijk blijven of stijgen (bijvoorbeeld door frictiekosten) en de inkomsten dalen (lagere legesopbrengsten). Op langere termijn kunnen de kosten en de opbrengsten weer op elkaar afgestemd worden.
- **Bouwgronden.** In 2013 zijn de grondexploitatieberekeningen opgesteld per deelcomplex ten behoeve van planning en haalbaarheid. De vastgestelde structuurvisie en woonvisie vormen hiervoor een belangrijke basis. In 2014 zijn de grondexploitatieberekeningen geactualiseerd en zijn per complex risico's gedefinieerd en berekend. In de grondexploitatie is de wegingsfactor met de kans dat het risico zich voordoet al opgenomen. Het gekwantificeerde risico bedraagt € 1.143.250,00. De reserve grondexploitatie kan dit risico opvangen voor een bedrag van € 1.020.587,00. Het verschil is opgenomen in deze paragraaf omdat de reserve grondexploitatie onvoldoende ruimte biedt.

- **Planschades bestemmingsplannen.** Het wijzigen van een bestemmingsplan kan leiden tot planschadeclaims. Anders dan bij bouwprojecten is geen verhaal bij derden mogelijk. Om inzichtelijk te maken in hoeverre planschadeclaims zouden kunnen leiden tot concrete claims zijn planschaderisicoanalyses opgesteld. Voor wat betreft de nieuwbouwplannen in Zuid is in de grondexploitatie geen rekening gehouden met planschade. Dit risico is toegevoegd naarmate de planvorming wordt geconcretiseerd in Zuid. Voor planschades wordt een bedrag van € 50.000,00 opgenomen.
- **Bouwleges.** De inkomsten uit bouwleges zijn gebaseerd op de woningbouwplanning van 50 woningen per jaar. Uit lokaal onderzoek is in 2013 naar voren gekomen dat er behoefte bestaat aan 35-50 woningen per jaar. Het risico bestaat dat de afzet van nieuwbouw stagneert waardoor er minder woningen gebouwd gaan worden. Als risico wordt hiervoor € 40.000 opgenomen.
- **Exploitatie De Breehoek.** Het huidige structurele subsidieniveau van Kulturhus De Breehoek staat op € 39.000,00. In de praktijk blijkt dat er al jaren extra geld naar de Breehoek moet om het financiële tekort te dichten. Op 24 september 2015 heeft de gemeenteraad een keuze gemaakt voor een bepaald scenario met het toekomstperspectief voor de Breehoek. Het risico bestaat dat de doelstellingen uit het gekozen scenario niet (tijdig) gerealiseerd worden. Het gevolg hiervan kan zijn dat er een nieuw financieel tekort ontstaat bij de Breehoek die mogelijk voor rekening van de gemeente komt.
- **Exploitatie zwembad 't Willaer.** Conclusie van het onderzoek, dat in 2015 gehouden is naar de exploitatie van het zwembad, is dat het goed mogelijk en verantwoord is het zwembad te blijven exploiteren voor de komende 10 jaar.
- **Inkomensvoorzieningen (uitgaven Participatiewet).** De gemeente is risicodragend voor het verstrekken van de bijstandsuitkeringen. Tot 2015 had de gemeente een eigen risico van 10% van de gebundelde uitkering, onder de voorwaarde dat er rechtmatig uitkeringen zijn verstrekt. Voor de uitgaven boven de 10% kon jaarlijks een incidenteel aanvullende uitkering worden verkregen. Vanaf 2015 is deze regeling vervangen door de vangnetregeling: het risico wordt van 10% teruggebracht naar 7,5% maar de voorwaarden om een aanvullende uitkering te ontvangen worden gewijzigd; de eisen worden zwaarder en de kans op toekenning kleiner. Daarnaast zien we een ontwikkeling dat het aantal uitgenodigde statushouders die een beroep moeten doen op een uitkering en niet meteen kan participeren op de arbeidsmarkt, toeneemt. We berekenen het risico op € 300.000,00.
- **Wet vennootschapsbelasting.** Naar verwachting heeft invoering van deze wet met ingang van 2016 in ieder geval gevolgen voor de grondexploitatie. In 2015 worden de gevolgen in kaart gebracht. De eventuele belastingdruk voor de gemeente wordt berekend. Ook wordt inzichtelijk welke maatregelen mogelijk zijn om de belastingplicht te beperken. Op dit moment is een realistische raming nog niet mogelijk, maar de kans moet wel als reëel worden ingeschat. In ieder geval brengt deze wetwijziging administratieve lasten met zich mee.

- **Inkomsten Gemeentefonds**

De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt voor bijna 50% onze inkomstenbron. De algemene uitkering is gekoppeld aan de rijksbegroting ('Samen de trap op en af'). Daarmee draagt de gemeente ook weer het risico van onderbesteding door de rijksoverheid en de effecten van de loon- en prijsstijgingen op de rijksbegroting. In verband met de decentralisaties is het de sociaal domein uitkering toegevoegd met circa € 3 miljoen. Gemeenten mogen middelen uit het deelfonds alleen besteden binnen het sociaal domein. Gezien de bezuinigingen op het sociaal domein is het een risico of het sociaal deelfonds voldoende zal zijn om alle bijbehorende uitgaven te dekken. Op dit moment worden geen nieuwe rijksbezuinigingen verwacht. Als risico houden wij daarom voorlopig 2% van de totale Algemene uitkering aan.

- **Beleid andere overheden.** Het is reëel dat bezuinigingen door de landelijke overheid of de provincie leiden tot kostenstijgingen bij de gemeente. Een voorbeeld is de afname van de Brede doeluitkering wegen, waardoor de subsidiemogelijkheden beperkt worden. Ook rijksbezuinigingen op het gebied van de gezondheidszorg kunnen leiden tot een toenemend beroep op de gemeenten. Tot op heden is dit effect in Scherpenzeel nog niet in grote omvang waargenomen.
- **Tegenvallers binnen de begroting.** Hoewel er reëel geraamd wordt, kunnen zich naast de reeds in deze paragraaf genoemde zaken, ontwikkelingen voordoen die een nadelige invloed hebben op het begrotingsresultaat. De afgelopen jaren is de lucht uit de begroting gehaald. Daardoor is de kans op overschrijdingen vele malen hoger dan de kans op onderschrijdingen. Bij de financiële rapportages over de afgelopen jaren blijkt dit. Het in deze paragraaf opgenomen risicobedrag moet daarom vooraf als een reëel risicospectief voor de komende jaren gezien worden. Als grondslag voor de risico-inschatting wordt gehanteerd 2% van het begrotingstotaal. Hierbij kan het gaan om:
  - o Hogere, niet of moeilijk beïnvloedbare kosten. Incidentele uitgaven die onontkoombaar zijn.
  - o Tegenvallende inkomsten: zoals voor bouwleges en andere rechten.
  - o Bijdragen in open einde regelingen, zoals inkomensvoorzieningenleerlingenvervoer.
  - o Uitgaven op het gebied van het sociaal domein. De historische uitgavenpatronen zijn niet bekend en daardoor niet bruikbaar voor een realistische begroting. Er is sprake van overgangsbepalingen, bestaande rechten en het begin van een transformatieproces. Dit geeft een reëel risico op hogere uitgaven dan inkomsten.

Risico's Sociaal domein

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel re-integratie.** Er bestaat het risico van instroom van de "nieuwe" doelgroep mensen die een beroep kunnen doen op Participatiewet (de voormalig Wajongers en Wsw'ers met arbeidspotentieel). Hoewel er aannames en inschattingen zijn gemaakt van de instroom is dit een onzekere factor die niet is te kwantificeren. We berekenen het risico op € 40.000,00.
- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel WSW.** De realiteit is dat in de komende jaren het aantal deelnemers elk jaar zal afnemen en de subsidie verder zal dalen. Het beeld is nu dat het tekort bij Permar met ongewijzigd beleid jaarlijks met € 400.000,- zal oplopen. Om de tekorten te minimaliseren vindt een duidelijke verschuiving plaats: Permar transformeert van productiebedrijf naar een 'mensontwikkelbedrijf' waar diagnosticeren, ontwikkelen en plaatsen van de deelnemers op passende werkplekken vooral buiten de organisatie zal plaatsvinden. De nodige acties worden daartoe ingezet; productielijnen worden afgebouwd en uitplaatsing van groepsdetachering wordt vorm gegeven.

Voor 2016 bedraagt het geraamde tekort € 2.347.000,-. Hierdoor bedraagt het totale risico € 20.000,00.

- **Uitgaven Wmo onderdeel hulp in de huishouding.** Naast de verschillende andere prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning is de gemeente verantwoordelijk voor de bekostiging van hulp in de huishouding. Het kabinet heeft in april 2013 een zogenaamd zorgakkoord gesloten met belanghebbende partijen als werkgevers en werknemers (uitgezonderd Abvakabo). Dit akkoord voorziet in:
  - een korting op het budget voor huishoudelijke zorg van 40% in plaats van de beoogde 75%;
  - de maatregel om in 2014 nieuwe aanvragers geen huishoudelijke zorg meer te verstrekken wordt ingetrokken;
  - verzachting van de extramuraliseringsoperatie (hoeveel mensen thuis zouden kunnen blijven wonen) door een complex aan maatregelen anders te gaan regelen. Duidelijk is dat ondanks de verzachting van de maatregelen door het zorgakkoord de taken voor de gemeenten aanzienlijk toenemen en daarmee de financiële risico's. Vooralsnog dient de reserve Wmo om deze risico's op te vangen.

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel Wmo.**

De middelen die voor de begeleidingstaken zijn overgekomen naar de Wmo waren gebaseerd op de uitgaven voor deze vormen van zorg in het jaar 2012 en 2013 waar een korting van 15% op toe werd gepast. Vanaf 2016 wordt overgegaan op een objectief verdeelmodel in tranches. Dit verdeelmodel is gunstig voor de gemeente Scherpenzeel. Voor het begroten van de uitgaven loopt de gemeente echter meerdere financiële risico's:

Stabiel cliëntenbestand

Het zal enige jaren duren voordat zicht is op een redelijk stabiel cliëntenbestand. Het werken en goed inregelen van de nieuwe resultaatgerichte producten van de aanbesteding 2015 kost tijd evenals natuurlijk de transformatie op zich. Voor 2015 lijken de zorgaanspraken op grond van het overgangsrecht niet hoger uit te vallen dan het beschikbare budget. Maar de ontwikkelingen zijn niet geheel te voorspellen. Het is mogelijk dat cliënten, door alle onrust die de landelijke decentralisaties met zich mee brachten, vooralsnog hebben afgezien van het verzilveren van hun indicatie dan wel de aanvraag voor noodzakelijke ondersteuning hebben uitgesteld.

WLZ

Er is een groep cliënten die voor 1.1.2017 moet kiezen of men onder de Wlz gaat vallen (en intramuraal gaat wonen) of onder de Wmo wil vallen. Het is nog onduidelijk hoe dit verrekend zal worden met het budget. Ook is vooralsnog onduidelijk wanneer de hulpmiddelen van Wlz cliënten daadwerkelijk onder de Wlz zullen gaan vallen. Op dit moment worden deze nog gefinancierd onder de Wmo.

Schaalgrootte

Een kleine gemeente als Scherpenzeel blijft in die zin kwetsbaar dat, in verhouding, geringe verschuivingen in cliëntaantallen en/of een nieuwe cliënt met een zware zorgvraag, kunnen leiden een relatief grote toename van de uitgaven. De noodzakelijk ondersteuning van een meervoudig beperkte cliënt kan rond de € 75.000 per jaar kosten. Het aanleggen van een buffer om deze ontwikkelingen op te kunnen vangen is daarom noodzakelijk.

Voor bovengenoemde risico's wordt het risico berekend op € 45.000,00.

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel Jeugd.**

Zorggebruik GGZ

De vraag naar Jeugd-GGZ (Geestelijke gezondheidszorg) is in Scherpenzeel verhoudingsgewijs hoog.

Vastgesteld is dat er in Scherpenzeel twee keer zoveel als landelijk gemiddeld gebruik wordt gemaakt van J-GGZ voor o.a. de behandeling van autisme en ernstige dyslexie. Een groot deel van deze aanvragen loopt rechtstreeks via de huisartsen. Het gevaar bestaat dat we dit budget gaan overschrijden. We hebben voor de beoordeling van aanvragen dyslexie een specialist inge-

huurd om te voorkomen dat aanvragen dyslexie te snel bij de gemeente worden neergelegd. Met de huisartsen zoeken we de samenwerking om de instroom in de GGZ verder te beperken.

De transformatie komt onvoldoende uit de verf

We krijgen in de toekomst minder geld voor de uitvoering van de Jeugdwet. Daarom moeten we inzetten op de inhoudelijke vernieuwing van de zorg. Om het beroep op specialistische ondersteuning te verminderen, zetten we meer in op preventie en het versterken van eigen kracht. Dat doen we o.a. via de doorontwikkeling van ons Lokale Ambulante Team en door aan te sluiten bij de Ondersteuningsteams van de basisscholen. De kunst is om samen met onze netwerkpartners snel in te spelen op zorgvragen, voordat ze veel groter worden.

Incidenten

De Jeugdwet is nog maar net in werking. Het kan gebeuren dat we geconfronteerd worden met schrijnende gevallen van hulpbehoevenden of dramatisch afgelopen onveilige situaties. We laten niemand tussen wal en schip vallen. Dat kan gepaard gaan met extra uitgaven. Als we ons budget overschrijden, dan doen we een beroep op onze Wmo-reserve.

Zorgaanbieders gaan failliet

De FoodValley-gemeenten hebben in dat geval het recht om de overeenkomst zonder aanmaning of ingebrekestelling te ontbinden. Als zorg niet door andere gecontracteerde zorgaanbieders kan worden overgenomen, dan kan dat kostenverhogend werken.

Onvoldoende deskundigheid in het lokale team of te weinig personeel

Dat proberen we op te vangen door de eis te stellen dat medewerkers geregistreerd zijn als jeugdzorgprofessional. We zijn bezig om een sluitend netwerk voor jeugdhulp in te richten via ons Lokale ambulante Team, waar ook intervisie en casuïstiek bespreking plaatsvindt.

Voor bovengenoemde risico's wordt het risico berekend op € 100.000,00.

- **Inkomsten uitkering Sociaal domein.** In verband met de decentralisaties is de sociaal domein uitkering toegevoegd met circa € 3 miljoen. Gemeenten mogen middelen uit het deelfonds alleen besteden binnen het sociaal domein. Gezien de bezuinigingen op het sociaal domein is het een risico of het sociaal deelfonds voldoende zal zijn om alle bijbehorende uitgaven te dekken. Op dit moment worden geen nieuwe rijkbezuinigingen verwacht. Als risico houden wij daarom voorlopig 2% aan van de uitkering Sociaal domein.

D. Risico's op eigendommen

De waarde van gemeentelijke eigendommen wordt beschermd tegen risico's door middel van verzekeringen. De polissen van de diverse verzekeringen worden regelmatig geactualiseerd om het risico van onderverzekering te voorkomen. In 2015 zullen de gemeentelijke gebouwen weer getaxeerd worden.

Alle gemeentelijke gebouwen inclusief de scholen zijn verzekerd met een uitgebreide gevarendekking. Dit betreft dekking voor o.a. brand, storm, wateroverlast, lekkage. Diefstal (zonder braakschade) en vandalisme zijn hierop niet verzekerd. Het gaat hierbij om zowel de opstallen als de inboedel. De kunstvoorwerpen zijn allrisk verzekerd alsmede de kunstgrasvelden welke in gebruik zijn bij de voetbal- en hockeyverenigingen. De motorrijtuigen en het werkmaterieel zijn verzekerd tegen WA+Casco. Hiernaast is er een aparte electronicaverzekering. Wat beroving en fraude betreft, is de gemeente verzekerd tegen fraude, diefstal van geld en andere waardedocumenten met een maximumbedrag van € 500.000,00 per gebeurtenis.

E. Risico's in samenhang met de bedrijfsvoering

- **Personeel.** Wij zijn een kleine gemeente met een, gerelateerd aan de grootte en bestuurlijke opgaven, krap bemeten personeelsbestand. Daarom kan de voortgang van de werkzaamheden grote hinder ondervinden bij ziekte en vacatures. Om dit in eerste instantie op te vangen is er in de begroting structureel een budget opgenomen van € 20.000. Dit budget blijkt in de praktijk onvoldoende te zijn om de genoemde zaken op te kunnen vangen. De werkzaamheden dienen echter wel uitgevoerd te worden. Het gevolg is dat er jaarlijks extra gelden worden aangevraagd via tussentijdse rapportages.
- **Informatiebeveiligingsbeleid.** De bedrijfsvoering van de gemeente is voor een groot deel afhankelijk van de automatisering. Bovendien worden binnen de gemeente veel vertrouwelijke gegevens bijgehouden en verwerkt. Met de decentralisaties neemt dit alleen maar toe. Het is niet de bedoeling dat kwaadwillende bezoekers onze systemen kunnen inzien, wijzigen of vertrouwelijke gegevens naar buiten brengen. In 2014 heeft het college het informatiebeveiligingsbeleid en –beveiligingsplan vastgesteld. De uitvoering is ter hand genomen. Naast technische maatregelen gaat het ook om bewustwording bij medewerkers. Inbraak in de informatievoorziening leidt tot imago-schade en mogelijke claims.

Weerstandscapaciteit en risico's: conclusie

De gemeente wordt geconfronteerd met verschillende risico's. Deze risico's zijn geïnventariseerd in bovenstaand overzicht waarbij zoveel mogelijk een inschatting is gemaakt van de financiële implicaties. Door de wegingssystematiek is het mogelijk om de kwantificering van de risico's te vergelijken met het beschikbare weerstandsvermogen. De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- Een groot deel van de geïnventariseerde risico's heeft incidentele gevolgen. De *incidentele risico's* worden becijferd op een normbedrag van bijna € 1 miljoen. Onze incidentele weerstandscapaciteit is berekend op circa € 4 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat onze incidentele weerstandscapaciteit op voldoende niveau ligt.
- Het normbedrag voor de *structurele risico's* is berekend op circa € 600.000,00. De structurele weerstandscapaciteit is circa 1 miljoen. Ook hiervoor geldt dat er voldoende structureel weerstandsvermogen aanwezig is.

F. Kengetallen

In juli 2015 is in het BBV opgenomen dat het vanaf de begroting 2016 verplicht is een aantal kengetallen op te nemen in deze paragraaf. In de volgende tabel worden de kengetallen genoemd en toegelicht hoe deze bepaald worden.

<i>Toelichting kengetallen</i>	
Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij leningen kan er onzekerheid bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsratio	Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Structurele exploitatieruimte	De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten uitgedrukt in een percentage.
Kengetal grondexploitatie	Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De doelstelling van het opnemen van deze kengetallen is dat de gemeenteraad gemakkelijker inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeente en hiermee rekening houdt bij besluiten met financiële consequenties. Naast de begroting/exploitatie is namelijk ook de financiële (vermogens)positie van belang.

Naast het opnemen van de uitkomst van de kengetallen vindt er ook een *beoordeling* plaats van deze kengetallen. Er is geen landelijke norm. Vooralsnog is er voor gekozen om deze kengetallen te beoordelen aan de normering zoals de Provincie Gelderland deze hanteert en voor zover deze bekend zijn. Op een later moment kan worden gesproken over een normering voor de specifieke Scherpenzeelse situatie.

Normering Provincie Gelderland			
	Voldoende	matig	Onvoldoende
Netto schuldquote	Geen norm bekend*		
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100%	100% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	30%-50%	<30%
Structurele exploitatieruimte	> 0,6 %	0,0% -0,6%	< 0,0%
Kengetal grondexploitatie	Geen norm bekend*		
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	Geen norm bekend*		

* Bij de provincie is op basis van de ontvangen begrotingsbrief 2015 (nog) geen norm bekend die aansluit op de vastgestelde berekeningswijze vanuit het BBV.

De uitkomst en de beoordeling van de kengetallen is als volgt:

Kengetallen gemeente Scherpenzeel			
	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Netto schuldquote	2%	22%	40%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-30%	-7%	12%
Solvabiliteitsratio	79%	73%	66%
Structurele exploitatieruimte	3,5%	-0,4%	0,9%
Kengetal grondexploitatie	35%	29%	38%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	100%	102%	102%

* Voor de begrotingscijfers is waar mogelijk gebruik gemaakt van ramingscijfers. Indien deze niet aanwezig zijn is er conform de voorschriften gekozen om uit te gaan van een gemiddelde van de afgelopen drie jaar.

Conclusie kengetallen

Zowel de netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) en de solvabiliteitsratio nemen in waarde af, maar blijven ruim voldoende. De verschillen worden vooral veroorzaakt door investeringen in onderwijs en riolering. Deels wordt dit gecompenseerd door een hoger begrotingsvolume vanwege de decentralisaties en een aantal incidentele posten in de jaarrekening 2014.

De investeringen worden eerst met liquiditeiten en daarna met vreemd vermogen gefinancierd. Het eigen vermogen blijft stabiel. Door de investeringen verandert hierdoor de verhouding tussen eigen vermogen (stabiel) en het balanstotaal (toenemend).

Het kengetal van de structurele exploitatieruimte laat in 2015 een negatief percentage zien wegens het bij de 1^e Firap 2015 geraamde begrotingstekort. In 2016 wordt dit weer een voldoende.

De overige kengetallen zijn op dit moment nog niet beoordeeld wegens het ontbreken van een normering. Wel kan worden opgemerkt dat het kengetal van de grondexploitaties in 2015 afneemt door de grondverkopen van project Heijhorst en in 2016 weer toeneemt door geplande investeringen voor Project Akkerwinde-laan. De woonlasten zijn op landelijk gemiddeld niveau. Het tarief voor de OZB is laag, het tarief voor de rioolheffing is hoog ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

3.1 Wettelijk kader

In deze paragraaf wordt voor de kapitaalgoederen wegen, verlichting, openbaar groen, water, riolering en gebouwen het volgende aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een groot deel van de begroting gemeoid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij het beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. Volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) mag een dergelijke voorziening niet negatief staan.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties, inclusief de vertaling daarvan in de begroting. Elk beheerplan bevat het uitgewerkte beleidskader en de bijbehorende financiering. In het vervolg van deze paragraaf worden de hoofdlijnen daarvan samengevat.

Het uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn in de diverse voorzieningen, zodat er op termijn geen achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging ontstaat. Bij het ramen van de benodigde middelen wordt rekening gehouden met het beoogde kwaliteitsniveau.

3.3 Beheersplannen per categorie

3.3.1 Wegen en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Ten behoeve van een efficiënt onderhoud van de wegen heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de staat van de wegen. Voor elementenverharding is dit visueel uitgevoerd. Voor asfaltwegen is dit naast visueel ook onderzocht door boringen, deflectiometingen (draagkracht) en een onderzoek naar het gebruik van teer in de bestaande wegen. De eindrapportage zal eind 2015 gereed zijn.

Aan de hand van de eerste onderzoeksresultaten van de asfaltwegen is de verwachting dat er een aantal wegen alleen door groot onderhoud nog te herstellen zijn, waarvoor er te weinig budget zal zijn. Zolang deze rapportage nog niet gereed is kan het bedrag nog niet worden berekend, maar het is zaak om dit in gedachte te houden. Om de kosten van dit grootschalig onderhoud van asfaltwegen te dekken zal worden voorgesteld om de reserve wegen hiervoor aan te spreken. De stand per 1-1-2015 van deze reserve is € 436.407,-.

Vanaf 2014 wordt jaarlijks € 137.000,- toegevoegd aan de reserve wegen voor reconstructies en herinrichting van wegen.

Het uitgangspunt is dat vervangingswerkzaamheden zoveel mogelijk worden gekoppeld aan de uitvoering van rioleringswerkzaamheden (AWP), waardoor de uitvoeringskosten omlaag gebracht worden.

Openbare Verlichting

Gemeente Scherpenzeel heeft circa 1.500 lichtmasten in beheer en onderhoud. In 2014 heeft er een grootschalige inventarisatie plaatsgevonden van alle lichtmasten. Naast leeftijd, type mast/armatuur en exacte GPS locatie is ook een inschatting gemaakt van de onderhoudstoestand op basis van visuele waarneming.

Aan de hand hiervan is een vervangingsplan opgesteld dat door de raad op 5 maart 2015 is vastgesteld. Uit dit vervangingsplan is gebleken dat een groot deel van het areaal in zeer slechte staat verkeerd en dat er op basis van leeftijd de verwachting is dat er binnen enkele jaren nog veel masten en armaturen vervangen dienen te worden.

Om dit te realiseren is er in 2015 eenmalig een krediet van € 591.800,- beschikbaar gesteld voor vervanging van de openbare verlichting. Daarnaast is er in de begroting vanaf 2016 een structureel bedrag opgenomen van € 47.500,- voor de vervanging van de openbare verlichting.

3.3.2 Groen

Plantsoenen

Het onderhoud van de plantsoenen is voor drie jaar (2012–2014) aanbesteed. Dit contract met Permar is met twee jaar verlengd tot en met 2016. Het beschikbare budget voor onderhoud en periodieke vervanging is voor 2016 € 207.047,-. Overigens wordt het vervangen van plantsoenen gecombineerd met de aanplant van bomen. Afhankelijk van de jaarlijkse renovatieplannen wordt aanplant van plantsoenen medegefinancierd uit het budget voor boomonderhoud.

Beheerniveau

Het plantsoen wordt beheerd volgens de RAW-systematiek. Referentie hierbij is de landelijke standaard voor onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte gebundeld in de "Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte" van het CROW. In tabel 3.1 "kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype" staat omschreven welke kwaliteitsniveaus er in 2016 gelden.

Tabel 3.1 kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Kwetsbare groentypen zoals Bodembedekkers en vaste planten, Sierheesters, Rozen en Hagen worden ten aanzien van onkruidbeheer op A-niveau gehouden om kapitaalvernietiging te vermijden. Bij andere groentypen en maatregelen kunnen lagere beheerniveaus zonder grote investeringen gemakkelijk teruggedraaid worden.

Begraafplaatsen

Het beheer van de begraafplaatsen wordt uitgevoerd in coproductie door de gemeentelijke Buitendienst en Permar. Voor het maaien van de begraafplaatsen, jaarlijkse renovaties en vervangingsinvesteringen van groen, elementverhardingen, afrastering en beschoeiing op de begraafplaatsen is in 2016 € 58.773,- beschikbaar.

In tabel 3.2 “kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype begraafplaatsen” staat omschreven welke kwaliteitsniveaus er in 2016 gelden. Een klein deel van het budget wordt gebruikt voor renovatiewerkzaamheden aan de baar huisjes. Voor renovatie van de asfaltverhardingen op de begraafplaats is door de beperkte omvang geen aparte voorziening gecreëerd. Deze kosten moeten uit het reguliere onderhoudsbudget worden betaald. Mocht dit budget ontoereikend zijn, wordt op dat moment hiervoor een budgetaanvraag gedaan.

Tabel 3.2 kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype begraafplaatsen

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Boomonderhoud

De bomenstructuur van Scherpenzeel is één van de belangrijkste kernkwaliteiten van het dorp. Op middellange termijn (5 tot 20 jaar) dienen afhankelijk van de groeiontwikkeling diverse oude lanen verjongd te worden. Hierbij is eventuele vervanging van riolering leidend. In 2016 wordt een Bomenstructuurplan opgesteld. Hierin wordt het bestaande bomenbestand geanalyseerd en wordt onder andere op basis van toekomstverwachting inzicht verkregen in de toekomstige investeringen voor de komende 25 jaar.

Het boomonderhoud in de gemeente Scherpenzeel wordt planmatig uitgevoerd. Het is gezamenlijk met gemeente Woudenberg voor vijf jaar (2012 -2016) aanbesteed. Elk jaar worden alle bomen geïnspecteerd op veiligheid en actuele snoei-behoefte. Deze jaarlijkse inspectie vormt de basis voor het jaarlijkse snoei-plan. Voor jaarlijkse inspectie, onderhoud, vervanging en afschrijving is in 2016 € 101.135,- beschikbaar.

Sportvelden De Bree

Voor dagelijks onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden, lichtmasten en de beregeningsinstallatie is in totaal € 55.379,- beschikbaar in de gemeentelijke begroting. Voor groot onderhoud wordt er jaarlijks € 13.000,- naar de voorziening voor de sportgebouwen gestort en € 40.000,- naar de voorziening voor de sportvelden. In 2014 is er een nieuw Meerjaren Onderhoudsplan opgesteld. Hieruit is gebleken dat de voorziening op termijn onvoldoende is. Hierdoor zijn de stortingen in de voorzieningen vanaf 2016 verhoogd naar € 74.000 (velden) en € 28.000 (gebouwen) per jaar. Deels wordt dit betaald uit de gebruikersvergoeding door de sportverenigingen.

3.3.3 Water

Onderhoud en beheer watergangen en vijvers

Het te onderhouden watergang areaal in Scherpenzeel is ca. 80 km. Het door het waterschap opgestelde ‘Beheer- en onderhoudsplan stedelijk water Scherpenzeel (2010-2015)’ geeft de nulmetingen van alle watergangen in de bebouwde kom aan en uit te voeren maatregelen/aanbevelingen. Op basis van dit plan en de schouwkaart van het waterschap voor Scherpenzeel wordt het onderhoud van watergangen, vijvers en duikers in Scherpenzeel jaarlijks uitgevoerd. Het contract voor het onderhoud van de watergangen, vijvers en duikers (en bermen) geldt tot 31 december 2016.

Jaarlijks is er een budget van € 45.000,- beschikbaar gesteld voor het onderhoud van de watergangen, vijvers en duikers. Dit budget is inclusief het jaarlijkse budget voor het uitvoeren van de baggercyclus.

Baggerplan

In 2014 is samen met het waterschap een nieuw baggerplan (2014 -2020) Scherpenzeel, inclusief raming van de baggerkosten, opgesteld. Dit plan wordt de leidraad voor het uitvoeren van de baggercyclus. De baggerkosten zijn structureel opgenomen in het Afvalwaterplan (AWP) 2013-2017. In 2016 worden een aantal kleine watergangen gebaggerd en baggerwerken op grote schaal worden na 2020 opgestart.

Grondwater en grondwatermeetnet

De dorpskern van Scherpenzeel heeft relatief hoge grondwaterstanden. Gedurende natte perioden komt op diverse plaatsen in de kern grondwateroverlast voor. In het AWP (2013-2017) komt de aanpak van grondwateroverlast in bebouwd gebied daarom terug als belangrijk zorgpunt.

Medio 2016 wordt een nieuw grondwaterbeleid- en beheerplan (GWBBP) opgesteld gezamenlijk met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De kosten voor het opstellen van dit nieuwe GWBBP worden gedekt uit het budget voor onderzoek en beleid AWP (2013-2017). De maatregelen genoemd in het grondwaterbeheerplan zullen in de komende periode (na 2016) worden uitgevoerd.

Grondwatermeetnet

Om de gemeentelijke grondwaterzorgtaak adequaat te kunnen invullen is inzicht in de grondwatersituatie nodig. Hiervoor is er binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel een uitgebreid grondwatermeetnet met 27 meetpunten opgericht; 20 locaties met dataloggers voor periodieke meting en 7 locaties met telemetrie voor real-time meting. Het onderhoud van dit grondwatermeetnet was voor tien jaar (2013-2023) aanbesteed, gezamenlijk met buurgemeenten via het Platform Water Vallei en Eem. In het AWP (2013-2017) zijn de kosten voor jaarlijks onderhoud / beheer van dit grondwatermeetnet opgenomen.

Waterstructuurplan Scherpenzeel Zuid

Gelet op de grondwateroverlast, de te verbeteren waterkwaliteit rondom 'Huize Scherpenzeel' en de diverse ruimtelijke ontwikkelingen is in januari 2015 het Waterstructuurplan Scherpenzeel Zuid vastgesteld voor het zuidelijk gebied (ten zuiden van de Stationsweg / Dorpsstraat) van Scherpenzeel. De uitvoering van dit plan is gefaseerd - van 2015 tot 2020 - op basis van de ruimtelijke ontwikkelingen in Scherpenzeel-zuid. De uitvoeringskosten worden gedekt uit het budget voor watermaatregelen, AWP (2013-2017) en de grondexploitatie.

3.3.4 Riolering

Afvalwaterplan (AWP) 2013-2017

Het Afvalwaterplan (AWP) 2013-2017, door de raad vastgesteld d.d. 28 maart 2013, bevat uit te voeren onderhouds- en investeringsprojecten met betrekking tot riolering water in Scherpenzeel. Het plan legt ook de relatie tussen de riolering en de zuivering vast, biedt gezamenlijke uitgangspunten en geeft inzicht in de mogelijkheden en voordelen van verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen.

Onderhoud en beheer rioleringsstelsel

Het te onderhouden en beheren rioolareaal in onze gemeente bestaat globaal uit:

- ca. 50 km vrij verval riolering in het stedelijk gebied
- ca. 17 km persleiding voor het drukriool in het buitengebied
- 109 st drukrioolgemalen

- 15 st rioolgemalen
- 13 st rioolwater overstortputten
- 3 st bergbezinkvoorziening
- ca. 3250 straat- en trottoirkolken
- ca. 11 km drainagebuis

Het goed functioneren van deze infrastructuur is van essentieel belang voor de onbelemmerde afvoer van (afval)water. De jaarlijkse onderhouds- en beheerkosten voor het rioleringsysteem zijn structureel opgenomen in het AWP (2013-2017).

Samenwerken met de buurgemeenten en in het Platform Water

Gemeente Scherpenzeel werkt al jaren samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een goed functionerende (afval)waterketen. Meer doelmatigheid in het beheer en het voorkomen van onnodige exploitatiekosten en/of het delen van de investeringskosten – dus kosten effectieve en efficiënte uitvoering - zijn het doel van de samenwerking.

Op zuiveringskringniveau gebeurt de samenwerking tussen de drie partijen onder het Afvalwaterteam (AWT) “Zuiveringskring Woudenberg”. Het AWT werkt plan- en doelmatig op basis van een vastgesteld jaarplan voor elk jaar op het vlak van riolering en water in de gemeentegebieden. De activiteiten zijn gebaseerd op de investerings- en onderhoudsprojecten en maatregelen genoemd in het AWP (2013-2017). De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten van het AWT voor 2016 worden gedekt uit het AWP (2013-2017).

Op regionaal niveau werkt onze gemeente via het ‘Platform Water Vallei en Eem’ samen met andere gemeenten in de regio. Op Platform niveau neemt de gemeente Scherpenzeel deel in onderzoek en beleidsactiviteiten op het gebied van afvalwaterketen. Hiermee wordt deze taak professioneler ingevuld, wat leidt tot kwaliteitsverbetering in dienstverlening aan de bewoners. De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten in 2016 via het Platform Water worden gedekt uit het budget voor onderzoek en beleid AWP (2013-2017).

3.3.5 Gebouwen

Gemeentelijke gebouwen

De doelstelling van de beheerplannen is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De gebouwen waarvoor beheerplannen zijn opgesteld omvatten:

- toren NH-kerk
- brandweerkazerne/gemeentewerkplaats
- Buitenplaats
- de Villa.

In 2013 zijn de beheerplannen opnieuw opgesteld (behoudens die van de ambtswoning en de toren NH-kerk). De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de begroting 2016-2019. Naast het beheerplan voor de toren (NH-kerk) houdt de Monumentenwacht jaarlijks een inspectie omdat het een Rijksmonument betreft. Het opstellen van het Meerjarenonderhoudsplan voor de toren is in verband hiermee doorgeschoven.

De stand van deze voorzieningen is per 1-1-2015: € 407.057,-. Aan de onderhoudsvoorzieningen worden in 2016 de volgende bedragen toegevoegd:

- Ambtswoning	€	0,-
- Brandweergarage/werkplaats	€	30.000,-
- Toren NH-kerk	€	6.337,-
- Buitenplaats	€	18.000,-
- Villa	€	22.000,-
	€	<u>76.337,-</u>

Voor het onderhoud worden in de meerjarenperiode 2016-2019 de volgende onderhoudskosten geraamd:

		2016	2017	2018	2019
- Ambtswoning burgemeester	€	1.500	1.500	1.500	1.500
- Brandweergarage/werkplaats	€	35.500	31.100	21.100	17.400
- Toren NH-kerk	€	1.100	1.100	1.150	1.200
- Villa	€	74.500	24.200	64.500	3.100
- Buitenplaats	€	52.800	22.500	4.600	6.000
Totaal	€	165.400	80.400	92.850	29.200

Deze bedragen worden rechtstreeks ten laste van de onderhoudsvoorzieningen gebracht.

In 2016 staat op basis van het onderhoudsplan voor de brandweergarage/werkplaats als voornaamste het (binnen)schilderwerk van de staalconstructie gepland.

Het voornaamste onderhoud voor de Buitenplaats in 2016 betreft het vervangen van de vloerbedekking.

De grootste onderhoudspost voor 2016 voor de Villa bestaat uit het schilderwerk van de volledige binnenkant van het gebouw. Voor de Toren staan geen grote onderhoudswerkzaamheden in 2016 op de planning.

De verwachting is dat de ambtswoning in 2016 in de verkoop gaat.

Onderwijsgebouwen

Per 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het totale onderhoud van de gebouwen en stellen daarvoor zelf meer jaren onderhoudsplannen op. Alle andere taken zoals (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, tijdelijke huisvesting, 1^e inrichting, herstel constructiefouten, verzekering en onroerend zaakbelasting blijven bij de gemeente. Met de schoolbesturen is afgesproken dat de gemeente inzage krijgt in de periodieke onderhoudsrapportages.

De voorziening onderhoud gebouwen basisscholen is vervallen.

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Jaar herziening	Financiering
Wegen	Wegen	2016-2025 (nog niet vastgesteld)	2016 (vaststelling)	Reserve onderhoud wegen
	Openbare verlichting	2015-2024	2024	Reserve lichtmasten
	GVVP	2012-2016	2016	Reserve GVVP
Groen	Notitie beheer plantsoenen	2008	-	Exploitatie
	Bomenbeleidsplan	2007	-	Exploitatie
	Sportcomplex De Bree	2016-2020	2020	- Exploitatie - Voorziening sportaccommodaties De Bree
Water	Baggerplan	2014-2020	2019	Exploitatie
	Grondwaterbeleid en beheerplan	2013-2017	2016	Reserve riolering
Riolering	Riolering (AWP)	2013-2017	2017	Reserve riolering
Gebouwen	Gebouwen	2014-2023	2017	Onderhoudsvoorz.
	Onderwijsgebouwen	2008-2017	2015/2016	Reserve Ver-/nieuwbouw onderwijsgebouwen

4. PARAGRAAF FINANCIERING

Wat is financiering?

Voor alles wat de gemeente doet is geld nodig. De treasuryfunctie houdt zich bezig met het financieren van de gemeentelijke activiteiten. Hierbij kan het nodig zijn dat (soms tijdelijk) geld geleend moet worden. Maar anders dan de term financiering suggereert, kan het ook zo zijn dat er geld aanwezig is dat niet direct nodig is. Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn de mogelijkheden hiervoor zeer beperkt. Om de risico's rond vermogenstransacties te beheersen is er treasurybeleid. Dit beleid is verwoord in een zogenaamd treasurystatuut.

Treasurystatuut

Op basis van de Wet Fido¹ moet elk decentraal overheidslichaam een treasurystatuut hebben. Het Treasurystatuut is in 2014 geactualiseerd, waarbij tevens de wetswijzigingen rond het schatkistbankieren en de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) zijn betrokken.

In het statuut is vastgelegd dat de treasuryfunctie van de gemeente dient tot:

- a. het zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities (beschikbaarheid);
- b. het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de gemeente zijn verbonden (risicominimalisatie);
- c. het minimaliseren van de kosten van het beheer van de geldstromen en financiële posities (kostenminimalisatie);
- d. het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquide middelen binnen de kaders van de in dit statuut opgenomen limieten en richtlijnen (rendementmaximalisatie).

Verder wordt uitgewerkt:

- Onder welke voorwaarden het college ter uitoefening van de publieke taak leningen kan aangaan, middelen uitzetten en garanties verstrekken.
- Hoe de diverse risico's beheerst worden.
- Hoe de geldstromen op elkaar worden afgestemd om kosten te beperken en opbrengsten te optimaliseren.
- Hoe de verantwoordelijkheden liggen tussen college en raad en welke bevoegdheden en functiescheidingen in de ambtelijke organisatie worden vastgelegd.

Uiteraard wordt daarbij aangesloten bij de wettelijke regelingen.

Beleggingen

De gemeente heeft geen obligaties meer in portefeuille.

In- en externe ontwikkelingen / rentevisie

Externe invloeden - rentevisie²

Factoren van 'buiten en van binnen' zijn van invloed op de treasuryfunctie. Bij invloeden van buiten gaat het vooral om de rentestand. Iets waar de gemeente geen invloed op heeft. In dit kader schetsen we kort de economische context.

De Nederlandse economie groeit dit en volgend jaar met respectievelijk 2,0% en 2,1%. Dit positieve beeld is in lijn met ontwikkelingen elders in Europa, waarbij de groeicijfers van Nederland aan de bovenkant van de bandbreedte zitten.

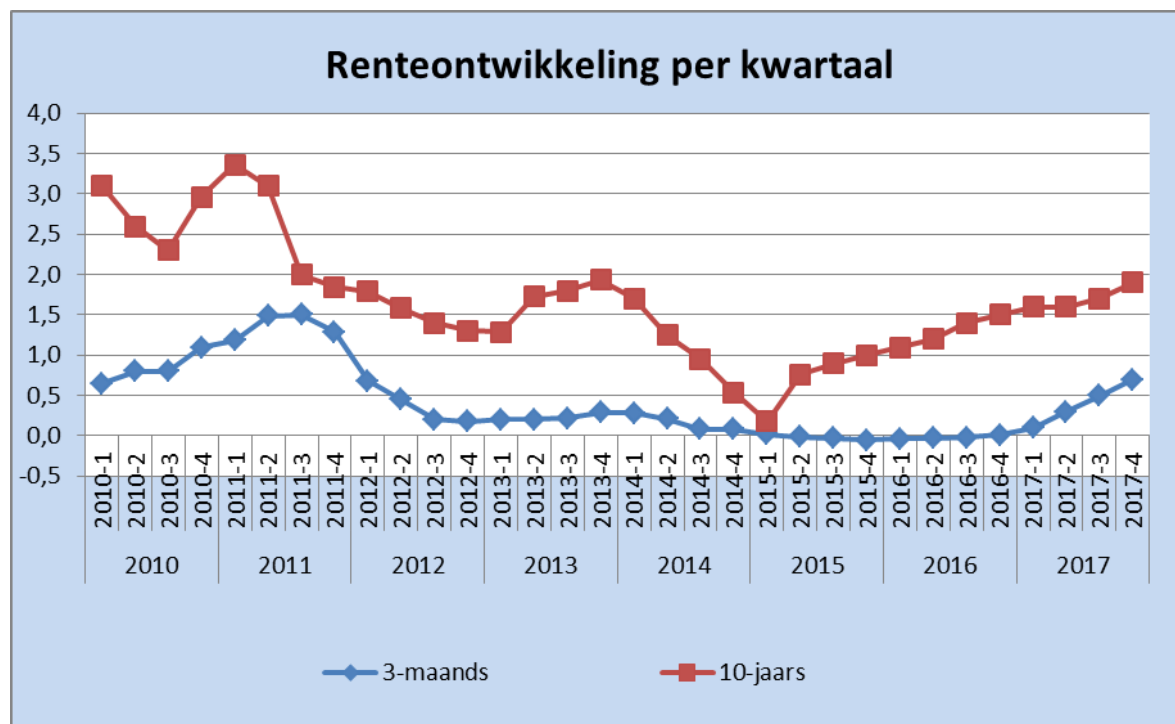
---

¹ Wet Financiering Decentrale Overheden

² Voor deze paragraaf is gebruik gemaakt van: Economisch beeld (BNG Bank), Economische Ontwikkelingen en Vooruitzichten (DNB, juni 2015), Juniraming 2015 (CPB).

Ook de werkgelegenheid neemt toe in het kielzog van de aantrekkende economie.
Ook het overheidstekort neemt af.

De ECB probeert zowel de kredietverlening als de inflatie te stimuleren. De officiële rente¹ bedraagt nog steeds 0,05% en de verwachting is dat deze op korte termijn niet zal stijgen. De ECB zal een ruim monetair beleid blijven voeren. De lange rentetarieven zullen onder invloed van het gematigde economisch herstel naar verwachting wat gaan oplopen. Hieronder is het verloop van de korte en de lange rente weergegeven op basis van de prognoses van de ING2.

De huidige rentesituatie is niet erg gunstig voor de renteopbrengsten. De renteopbrengsten voor korte uitzettingen blijven laag. De vergoeding die voor het schatkistbankieren wordt ontvangen is nihil.

Door de lage rente is het tegelijk mogelijk relatief goedkoop middelen aan te trekken. In 2016 komt de vraag over het aantrekken van aanvullende financiering aan de orde.

Interne invloeden – liquiditeitenprognose

Bij interne invloeden gaat het om zaken die invloed hebben op de behoefte aan geldmiddelen, op korte en lange termijn. Hierbij kan het gaan om bijvoorbeeld nieuwe beleidsvoornemens, grote vervangingsinvesteringen en grondexploitaties. Er is een aantal variabelen dat een rol speelt bij de daadwerkelijke liquiditeitsbehoefte. In de eerste plaats is de fasering van investeringen van belang. Indien langlopende financiering wordt aantrokken voor nog uit te voeren investeringswerken, houdt dit een risico in zich. Wanneer de projecten of niet worden uitgevoerd, of later worden gerealiseerd, betaalt de gemeente onnodige rentekosten. Daarnaast kan worden gedacht aan positieve kasstromen uit de grondexploitaties. In september 2015 is een aangegane geldlening van € 1.500.000 conform afspraak afgelost. Mede door de latere start van de nieuwbouw van de school aan de Akkerwindelaan en de ontvangsten vanuit grondverkoop beschikt de gemeente nog over voldoende financiële middelen en hoeft er voortsnog geen herfinanciering plaats te vinden.

¹ De ECB-rente (ook wel refirente genoemd) is het tarief dat banken moeten betalen wanneer ze geld van de ECB lenen. Banken maken gebruik van deze regeling op momenten van liquiditeitskrapte.

² ING Monthly Economic Update, augustus 2015.

Op basis van de huidige inzichten komt financiering vanaf de eerste helft van 2016 aan de orde. Dan zal naar verwachting voor € 3 miljoen aan geldleningen moeten worden aangetrokken. De gemeente heeft daarnaast de mogelijkheid voor kortere periodes tegen een relatief gunstig tarief 'rood' te staan op de rekening-courant bij de BNG Bank tot maximaal € 1,5 miljoen.

Financiering

Algemeen

Zoals hierboven beschreven, hangt de daadwerkelijke financieringsbehoefte af van de besluitvorming over en de fasering van investeringswerken en grondexploitatie. Het aantrekken van gelden wordt daarop afgestemd. Hierbij spelen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm een rol.

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2016
Begrotingstotaal	€ 17,5 mln.
Percentage ministeriële beschikking	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 1,5 mln.

De kasgeldlimiet staat de gemeente toe een bedrag van ruim € 1,5 miljoen door kortlopende leningen in financieringsbehoefte te voorzien. Bij overschrijding van deze limiet in twee opeenvolgende kwartalen, geldt de verplichting tot het nemen van maatregelen (i.c. lang financieren).

Renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	Begroting 2016
Verwachte stand van de vaste schuld per 1 januari 2016	€ 0
Percentage ministeriële beschikking	20%
Renterisiconorm	€ 0 Wettelijk minimum € 2.500.000

Eén van de doelstellingen van de Wet Fido is het risico op rentestijgingen zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan de gemeente voorkomen door het bedrag waarover bij herfinanciering of herziening van het rentepercentage risico wordt gelopen te beperken. Vanaf 2009 geldt een wettelijk minimum voor de renterisiconorm van € 2,5 miljoen. Voor Scherpenzeel mag niet meer dan voor € 2,5 miljoen aan schuld, het rentepercentage herzien of geherfinancierd worden. Er zijn op dit moment geen langlopende geldleningen.

De criteria van de renterisiconorm zullen worden toegepast bij de benodigde financieringen in de komende jaren.

Relatiebeheer

Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1.500.000.

De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,35%.

De overeenkomst met BNG Vermogensbeheer, voor transacties en advisering rond de beleggingsportefeuille, is beëindigd per ultimo 2014.

5. PARAGRAAF GRONDBELEID

Wettelijk kader

In deze paragraaf wordt ingegaan op de volgende onderwerpen, zoals voorgescreven in het Besluit Begroting en Verantwoording:

- een visie op het grondbeleid;
- de wijze waarop de gemeente het beleid uitvoert;
- een prognose van de verwachte resultaten;
- methode van winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken (in relatie tot de risico's)

Ontwikkeling Besluit Begroting en Verantwoording/VPB

Met ingang van 1 januari 2016 wordt de belastingplicht ingevoerd voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting. Momenteel worden voorbereidingen getroffen voor de implementatie in het gemeentelijk grondbedrijf. Recent heeft de commissie BBV ingrijpende voorgenomen wijzigingen gepubliceerd die aansluiten met de vennootschapsbelasting. Op het moment van opstellen van de begroting zijn deze wijzigingen nog niet definitief doorgevoerd. Bij definitieve regelgeving zal het college een separaat raadsvoorstel indienen met mogelijk een begrotingswijziging voor 2016. Vooruitlopend hierop is vast geïncventariseerd wat voor Scherpenzeel de belangrijkste wijzigingen betreffen:

- De rekenrente grondbedrijf moet worden gebaseerd op marktrente over het vreemd vermogen. Momenteel wordt een rekenrente van 3,5% toegepast. Aangezien er ook rekening moet worden gehouden met de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen, moeten we naar verwachting in Scherpenzeel een rekenrente toepassen van 0 tot 0,5 %. Dit betekent dat de grondexploitaties een positiever resultaat krijgen. Het dalen van rente inkomsten daarentegen zal nadelig werken op de meerjarenbegroting. Het bedrag ligt tussen de € 150.000,00 en € 200.000,00.
- Het begrip "niet in exploitatie genomen grond" wordt afgeschaft. Er mag geen toerekening meer plaatsvinden van rente en andere kosten omdat de gronden moeten worden opgenomen als "strategische gronden" onder de materiële vaste activa. De gronden moeten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De complexen 'Voort en Wetro zijn nu nog opgenomen onder de "niet in exploitatie genomen gronden". Ze kunnen in exploitatie worden genomen als vanaf dat moment de ontwikkeling binnen 10 jaar plaatsvindt. Gezien de woningbouwplanning is dit het geval en kan de huidige boekwaarde worden gehandhaafd in de exploitatie. Overigens mag vanaf 2016 tot het moment van "in exploitatie nemen" geen kosten of rente meer worden toegerekend.

Visie

Vanaf 2012 wordt gewerkt met de nota grondbeleid. Mede gezien de economische situatie is besloten dat per eigenaar, project of gebied wordt beoordeeld of, en in hoeverre een actief grondbeleid kan en zal worden toegepast. Het grondbedrijf is het instrument om actief grondbeleid te kunnen voeren. Daar waar al actieve grondpolitiek aan de orde is, zoals bij Heijhorst en de Akkerwindelaan, is het wenselijk dat er beleid wordt gevormd op de diverse onderdelen van het grondbeleid zoals grondprijzen, herziening exploitaties, kostenverhaal, resultaatbepaling en het afdekken van risico's.

Winst wordt in principe alleen genomen als deze is gerealiseerd. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Verwachte maar nog niet gerealiseerde positieve resultaten mogen tussentijds als winst worden genomen. In de Nota grondbeleid zijn de regels die hierbij worden toegepast verder uitgewerkt.

In 2013 is de structuurvisie opgesteld en in procedure gebracht. Hierin is de mogelijkheid tot het ontwikkelen van woningbouw op de gronden die in het bezit zijn van o.a. de gemeente voor de komende jaren vastgelegd.

Het Heijhorstterrein is in de structuurvisie als project benoemd. Dit terrein wordt momenteel ontwikkeld. Naast de structuurvisie is in 2013 ook de woonvisie vastgesteld, waarin de afzetmogelijkheid voor toekomstige woningbouw is onderbouwd. Deze visie vormt een belangrijk kader voor de woningbouwplanning.

Uitvoering grondbeleid

Ontwikkelen gemeentelijke gronden

De komende jaren worden op basis van de structuurvisie voornamelijk eigen gronden ontwikkeld. Hiervoor worden de nodige voorbereidingen getroffen op het gebied van financiële haalbaarheid, planning, procedures en het enthousiasmeren en betrekken van potentiële afnemers.

De raad wordt tijdens dit proces telkens betrokken in de resultaten hiervan. Uiteindelijk zal de exploitatie per project ter vaststelling worden aangeboden.

Instrumentarium gronden derden

Aangezien de gemeente de komende jaren voornamelijk eigen gronden wil ontwikkelen, zal naar verwachting een exploitatieplan niet aan de orde zijn. Mocht een ontwikkeling op gronden van derden zich voordoen, dan zal de gemeente dit mogelijk maken via een anterieure overeenkomst. Hierin worden afspraken gemaakt over o.a. kostenverhaal, planschade, en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied.

Financiële resultaten

Complex Heijhorst

In 2013 is het complex in exploitatie genomen. Een gedeelte van de woningen wordt ontwikkeld door de lokale ondernemersvereniging. Het 2^e gedeelte is door middel van een selectieleidraad aanbesteed (pilot 2). Dit geldt ook voor het 3^e en laatste gedeelte wat in 2015 wordt aanbesteed in het laatste kwartaal. De losse kavelverkoop zal naar verwachting in 2016 zijn afgerond. Op de zgn. paardenwei realiseert Woonstede huurwoningen waaronder twee huurwoningen voor de huidige "woonwagenbewoners". Op deze locatie worden ook 4 seniorenwoningen gerealiseerd. In 2013 is er een verliesvoorziening genomen, deze is in de jaarrekening 2014 geactualiseerd met het verwachte resultaat. Er is vooralsnog geen sprake van winstneming op dit complex. De woningbouw is naar verwachting in 2017 gerealiseerd.

Complex Akkerwindelaan

Het complex is in 2015 in exploitatie genomen. Op een deelcomplex wordt een school gerealiseerd en dit terrein wordt in 2016 opgeleverd. Momenteel worden de voorbereidingen getroffen voor woningbouw zoals het bestemmingsplan en stedenbouwkundige voorbereidingen. Er is een intentieovereenkomst gesloten met O-gen voor een perceel grond welke grenst aan de Akkerwindelaan. Woningbouw zal naar verwachting plaatsvinden vanaf 2017.

In 2013 is er een verliesvoorziening genomen, in de jaarrekening 2014 is de verliesvoorziening bijgesteld naar aanleiding van actualisatie.

Complex Wetrolaan

Het complex Wetrolaan is niet in exploitatie genomen. Er worden mogelijkheden verkend om het terrein te verkopen en niet zelf te gaan ontwikkelen. Indien mogelijk en haalbaar is het complex in 2015 verkocht. Er is in 2013 een verliesvoorziening genomen op dit complex. Na verkoop zal blijken of de verliesvoorziening toereikend is.

Complex 't Voort

Dit complex wordt naar verwachting in 2019 ontwikkeld. De prognoses van de woningbouwontwikkeling geven een klein negatief resultaat waarvoor een verliesvoorziening is gevormd. De prognoses worden jaarlijks geactualiseerd ten behoeve van de financiële haalbaarheid. Er vinden nog geen voorbereidingen plaats.

Schoollocaties Bruinhorst en Maatjes

Op dit moment vinden de voorbereidingen plaats voor het bouwen van een nieuwe school. Naar verwachting komt de schoollocatie Bruinhorst in 2016 vrij. De locatie Maatjes komt vrij nadat de nieuw te bouwen Glashorstschool wordt opgeleverd. Momenteel vinden voorbereidingen plaats voor mogelijke ontwikkeling van woningbouw op deze locaties. Zodra hiervoor kosten zullen worden gemaakt, zal een voorbereidingskrediet worden gevraagd.

Reserve grondexploitatie

Het uitgangspunt voor het instellen van de Reserve grondexploitatie is het opvangen van de financiële bedrijfsrisico's bij de grondexploitatie. Het gewenste niveau van de reserve is afhankelijk van de grootte van de risico's van de complexen die op dit moment lopen, de complexen die in de toekomst naar verwachting worden gestart alsmede de voorraad bouwgrond. De reserve grondexploitatie is nog niet voldoende om alle risico's te kunnen dragen. Er dient nog een deel te worden gekwantificeerd in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen.

Reserve Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid

In de structuurvisie staat beschreven dat alle bouwprojecten in het gebied ten zuiden van de centrale as gaan bijdragen aan het fonds. Met de grondverkoop in 2015 zijn afdrachten gedaan ten gunste van deze reserve. In de jaarrekening 2015 worden de inkomsten overgeboekt naar deze reserve. Naar verwachting zal er een bijdrage van ca. € 160.000,00 worden toegevoegd aan deze reserve. Bij het opstellen van de begroting is deze boeking nog niet verwerkt in de staat reserves.

6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Wat is een verbonden partij?

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de zogenoemde ‘verbonden partijen’ van de gemeente Scherpenzeel. Met verbonden partijen worden rechtspersonen bedoeld waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Onder *bestuurlijk* belang wordt bedoeld, een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht;
- met *financieel* belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Deelnemingen (aandelenbezit in NV en/of BV) vallen ook onder het criterium van verbonden partijen.

Waarom inzicht in verbonden partijen?

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Op de eerste plaats voeren de verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Helaas is dit niet altijd makkelijk, vooral niet als de overige verbonden partijen veel groter zijn. De eigen inbreng in dergelijke verbanden is dan soms erg moeilijk te realiseren. Op de tweede plaats zijn er kosten gemoeid met de deelname en zijn er financiële risico's die de gemeente met de deelname kan lopen. Indien er ten aanzien van verbonden partijen reële risico's worden gelopen, zijn deze benoemd in de paragraaf 'Weerstandsmogen'. Hier wordt in dat geval naar verwezen.

Verbonden partijen van Scherpenzeel

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij. Waar mogelijk zijn de cijfers van de verbonden partijen uit het begrotingsjaar 2016 weergegeven. In een aantal gevallen is dit echter niet mogelijk geweest, in dat geval zijn de meest recente cijfers opgenomen. De jaarlijkse bijdrage aan/van de verbonden partij is verwerkt in deze programmabegroting.

Verbonden partij	R ₁	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel Belang gemeente 2016	Verwacht financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Gemeenschappelijke regeling / stichting								
1. Regio De Vallei, Ede ²		Transport en verwerking GFT-afval	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	7.	€ 28.500	-€40.000	1-1-2014: € 753.000 1-1-2015: € 578.000	1-1-2014: € 3.720.000 1-1-2015: € 6.646.000
2. Regio FoodValley, Ede	*	Gemeentelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden	Burgemeester B. Visser	div	Inwonerbijdrage: € 17.105 Projectbijdragen: € 12.500 Stand reserve Foodvalley 1-1-2015: € 111.955	€ 0,-	1-1-2014: € 263.000 1-1-2015: € 581.000	1-1-2014: € 3.070.000 1-1-2015: € 6.109.000
3. VGGM, Arnhem	*	Veiligheids- en Gezondheids- regio Gelderland Midden (VGGM) organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardig	Wethouder H.J.C. Vreeswijk (volksgezondheid) Burgemeester B. Visser (regionale brandweer)	6. 8.	VGZ: € 121.000 Brandweer: € 452.000	€ 0,-	1-1-2014: € 3.723.000 1-1-2015: € 6.422.000	1-1-2014: € 48.810.000 1-1-2015: € 4.0118.000

¹ Voor de met * gemarkeerde verbonden partijen wordt een zeker risico gelopen en is een toelichting opgenomen bij de paragraaf 'Weerstandsvermogen'.

² Per 2011 is Regio De Vallei voor een deel overgegaan in de Gemeenschappelijke Regeling FoodValley, het transport en verwerking GFT-afval blijft onderdeel van Regio De Vallei.

Verbonden partij	R ₁	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel Belang gemeente 2016	Verwacht financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		ge hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.						
4. Permar, Ede	*	Het mogelijk maken dat mensen met een arbeids-handicap op een voor hen passende wijze aan het werk kunnen.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	6.	€ 256.000	€ - 2.347.000	1-1-2014: € 104.000 1-1-2015: - € 900.000	1-1-2014: € 14.104.000 1-1-2015: € 11.553.000
5. Eem Vallei Educatief, Barneveld		Voldoen aan de wettelijke verplichting in Scherpenzeel openbaar onderwijs aan te bieden. Met de deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	5.	Alleen bestuurlijk belang	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
6. IBMN, Vianen		Inkoop- bureau Midden Nederland is een samenwerking op het terrein van inkoop een aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	9.	€ 54.000	€ 10.500 (2014)	1-1-2014 € 70.000 1-1-2015 € 80.000	1-1-2014 € 242.000 1-1-2015 € 162.000
7. Kulturhus De Breehoek, Scherpenzeel	*	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'kulturhus gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in één gebouw zijn samengebracht.	Wethouder V.M. van de Fliert-Klein	2.	Exploitatie bijdrage: € 39.000 Onder voorwaarden aflossingsvrije lening	<i>Afhankelijk van gekozen scenario.</i>	31-7-2013: € 1.338.000 31-7-2014: € 1.269.000	31-7-2013: € 4.918.000 31-7-2014: € 4.875.000

Verbonden partij	R 1	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel Belang gemeente 2016	Verwacht financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		Jaarlijkse aflossing € 75.000 (dekking uit de reserve Lening De Breehoek)			(per 1/1/15): € 4.625.000			
8. OddV, Ede	*	Omgevingsdienst de Vallei (Oddv) is een samenwerking bij de uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht	Burgemeester B. Visser	1.	€ 346.000	€ 0,-	1-1-2014: € 1.477.000 1-1-2015 € 879.000	1-1-2014 € 1.860.000 1-1-2015 € 2.735.000
Deelnemingen								
9. O- gen, Scherpenzeel		O-gen is een samenwerking in het landelijk gebied van de Gelderse Vallei, Eemland, Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. Het betreft een lidmaatschap van deze gebiedscorporatie. De Gebiedscoöperatie kent een UA vorm (Uitgesloten Aansprakelijkheid), waardoor de gemeente uitgesloten is van financiële risico's.	Burgemeester B. Visser		Contributie: € 5.000 Projectgeld: € 10.864	€ 19.664 (2014)	1-1-2015: € 945.270	1-1-2015: € 4.737.951
10. Vitens, Zwolle		Als aandeelhouder invloed uitoefenen op drinkwatervoorziening. Aandelenbezit: € 7.746 (7.746 á € 1 nominaal). (Vaste jaarlijkse aflossing	Burgemeester B. Visser	3.	Achtergestelde lening 1-1-2015: € 49.495 Rente en aflossing:	€ 31,5 miljoen	1-1-2016: € 464,2 miljoen 1-1-2017: € 488,3 miljoen	1-1-2016: € 1.266,3 miljoen 1-1-2017: € 1.258,5 miljoen

Verbonden partij	R ₁	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel Belang gemeente 2016	Verwacht financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		van € 7.071 + rente 2016 € 1.952)			€ 9.023 Dividend: € 20.000			
11. BNG, Den Haag		Participeren in Bank Nederlandse Gemeenten, die gericht is op gemeenten. De aandeelhouders betreffen uitsluitend gemeenten en provincies.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	10.	Normale uitkering dividend: € 4.000	€ 126 miljoen (2014)	1-1-2015: € 3.582 miljoen 1-1-2014: € 3.430 miljoen	1-1-2015: € 149.891 miljoen 1-1-2014: € 127.721 mln.

7. PARAGRAAF BELASTINGEN EN TARIEVEN

7.1 Tarieven belastingen en heffingen

Algemeen

Bij de behandeling van de Kadernota 2016-2019 is besloten het indexcijfer 2016 voor de gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten vast te stellen op 0,9%. Dit komt overeen met het verwachte inflatiecijfer¹.

OZB

Het percentage voor de OZB woningen wordt op basis van het inflatiecijfer verhoogd met 0,9%.

De percentages voor de woningen en niet-woningen worden nog gecorrigeerd met de gemiddelde waardestijging en/of –daling op basis van de nieuwe WOZ-waarden met peildatum 1 januari 2015. De waardeontwikkeling is op dit moment nog niet bekend. Deze wordt pas bekend zodra het tarief berekend wordt voor 2015 en deze aangeboden op het moment dat de Verordening Onroerende Zaakbelasting 2016 in de gemeenteraad komt. Deze verordening zal in december aan de gemeenteraad aangeboden worden.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt is een kostendekkend tarief.

In de kadernota is afgesproken om de tarieven gelijk te houden en de indexering achterwege te laten. Om de tarieven voor 2016 op een gelijk niveau en kostendekkend te houden, is een onttrekking uit de Reserve Afvalstoffenheffing van € 21.000,00 nodig. Het saldo van de reserve per ultimo 2014 bedraagt ruim € 200.000,00. In de Nota reserves en voorzieningen is het minimale niveau van de reserve vastgesteld op € 120.000,00. De eventuele gevolgen van een in te voeren stortbelasting zijn hierin meegenomen. Dit maakt het mogelijk om de onttrekking te realiseren.

De kosten voor een extra kliko voor restafval en gft-afval bedragen respectievelijk 2/3^e en 1/3^e van het meerpersoonstarief.

Rioolheffing

Conform besluitvorming bij het Afvalwaterplan (AWP), uit 2013, wordt naast de inflatiecorrectie van 0,9% de rioolheffing met € 9,00 verhoogd.

In het jaarplan 2015 is opgenomen dat de rioolheffing wordt geëvalueerd. Samen met de Raad wordt bekeken welke heffingssystematiek er gehanteerd zal gaan worden. Waarbij gekeken wordt naar de verhouding tussen woningen vs. niet-woningen, naar de verhouding van grootverbruikers vs. kleinverbruikers en naar een reële heffing voor objecten zonder rioolaansluiting. Het uitgangspunt voor de opbrengst blijft ongewijzigd.

Hondenbelasting

De hondenbelasting stijgt met een inflatiecorrectie van 0,9%.

Daarnaast is in het kader van de bezuinigingen een voorstel neergelegd van € 8.000,00 aan meeropbrengst door het tarief van de eerste hond te verhogen naar € 65,00. Dit tarief is afgeleid van het huidige tarief van de gemeente Woudenberg. Dit tarief zal (afhankelijk van besluitvorming over de bezuinigingen) in de nieuwe verordening moeten worden vastgesteld in de raad van november/december 2015.

---

¹ De verwachte inflatie 2016 op peildatum 11 augustus bedraagt 1,1%. Dit verschil is verwaarloosbaar.

Toeristenbelasting

Voor de toeristenbelasting is bij de Kadernota 2016-2019 bepaald dat de opbrengst met € 15.000,00 zou stijgen. Daarnaast is er bij de bezuinigingen vastgesteld dat de tarieven gelijkgesteld worden aan de gemeente Woudenberg en komen hiermee dan op € 1,15 per persoon per overnachting.

De toeristenbelasting wordt opgelegd conform de gewijzigde verordening. De belastingplichtigen worden hiervan op de hoogte gesteld.

Leges

Conform de vastgestelde indexering bij de Kadernota 2016-2019 worden de leges, behoudens de wettelijk bepaalde tarieven, verhoogd met 0,9%.

Het onderzoek na de herijking van de leges die betrekking hebben op burgerzaken en de tarieven voor de omgevingsvergunning is momenteel nog bezig. Hierbij blijft het uitgangspunt dat de leges 100% kostendekkend dienen te zijn. De uitkomsten van dit onderzoek zullen nader toegelicht worden als de Legesverordening 2016 wordt aangeboden.

Marktgelden

De marktgelden zullen in 2016 verhoogd worden met de inflatiecorrectie van 0,9%.

Lijkbezorgingsrechten

De kostendekking van de lijkbezorgingsrechten loopt in het ritme zoals vastgesteld bij de Kadernota 2014-2017. Over 2016 en 2017 is nog een tariefstijging van € 5.000,00 en komt hiermee dan uit op een kostendekkendheid van 80%.

Het volgende overzicht zet de verschillende tarieven op een rij.

Tarief / belasting	Tarief 2015	Tarief 2016	Opbrengst 2016
Onroerend zaakbelasting			
Woningen			
- eigenarenheffing (tarief * WOZ-waarde)	0,1066%	n.b. *)	
Niet Woningen			
- eigenarenheffing (tarief * WOZ-waarde)	0,1611%	n.b. *)	
- gebruikerstarief (tarief * WOZ-waarde)	0,1300%	n.b. *)	
Afvalstoffenheffing			
- eenpersoonshuishouden	€ 168,50	€ 168,50	
- meerpersoonshuishoudens	€ 210,65	€ 210,65	
- extra container gft-afval	€ 70,20	€ 70,20	
- extra container restafval	€ 140,45	€ 140,45	
Rioolheffingen			
Woningen			
- per woning tot 500 m3	€ 242,40	€ 253,60	
- voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 48,50	50,70	

Tarief / belasting	Tarief 2015	Tarief 2016	Opbrengst 2016
Niet Woningen			
- per niet-woning tot 500 m ³	€ 424,80	€ 437,60	
- voor elke 100 m ³ of gedeelte ervan boven de 500 m ³	€ 84,95	€ 87,50	
- voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 50,00	€ 50,00	
Hondenbelasting			
- eerste hond	€ 50,70	€ 65,00	
- voor de volgende honden	€ 108,00	€ 109,00	
Toeristenbelasting			
- per persoon per overnachting	€ 0,91	€ 1,15	

*) De tarieven voor de OZB betreffende het jaar 2016 zijn verhoogd met 0,9%, zijnde de inflatiecorrectie. De tarieven voor de OZB kunnen momenteel nog niet berekend worden aangezien de WOZ waarden nog niet volledig gewaardeerd zijn voor 2016.

7.2 Lastenontwikkeling

Hieronder wordt de lastenontwikkeling weergegeven voor een drietal situaties.

Uitgangspunt:

1. Alleenstaand, waarde van de woning is € 200.000

2015				2016	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1066%	€ 200.000,00	€ 213,20	0,1076%	€ 215,10
Rioolheffing	€ 242,40		€ 242,40	€ 253,60	€ 253,60
Afvalstoffenheffing	€ 168,50	1 persoon	€ 168,50	€ 168,50	€ 168,50
Totaal:			€ 624,10		€ 637,20

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 13,10
2,1%

Uitgangspunt:

2. Gezin, waarde van de woning is € 250.000

2014				2015	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1066%	€ 250.000,00	€ 266,50	0,1076%	€ 268,90
Rioolheffing	€ 242,40		€ 242,40	€ 253,60	€ 253,60
Afvalstoffenheffing	€ 210,65	meerpersoons	€ 210,65	€ 210,65	€ 210,65
Totaal:			€ 719,55		€ 733,15

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 13,60
1,9%

Uitgangspunt:

3. Gezin, waarde van de woning is € 400.000

2014				2015	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1066%	€ 400.000,00	€ 426,40	0,1076%	€ 430,20
Rioolheffing	€ 242,40		€ 242,40	€ 253,60	€ 253,60
Afvalstoffenheffing	€ 210,65	meerpersoons	€ 210,65	€ 210,65	€ 210,65
Totaal:			€ 879,45		€ 894,45

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 15,00
1,7%

*) voorlopig tarief, zie boven.

7.3 Belastingopbrengst

De totale eigen opbrengsten voor Scherpenzeel in 2016 zijn:

Belastingen, heffingen en rechten	Opbrengst	Percentage
Onroerende Zaakbelastingen	1.422.307	34,32 %
Afvalstoffenheffing	728.729	17,58 %
Rioolheffing	1.173.196	28,31 %
Hondenbelasting	48.237	1,16 %
Toeristenbelasting	106.910	2,58 %
Leges burgerzaken	176.425	4,26 %
Leges omgevingsvergunning	323.006	7,79 %
Begraafrechten	134.269	3,24 %
Opbrengst marktgelden	27.141	0,65 %
Leges vergunningen APV etc.	3.865	0,09 %
Leges kopieën e.d.	500	0,01 %
Totaal	4.144.584	100,00 %

BIJLAGEN

1. Investerings- en financieringsstaat
2. Specificatie van het eigen vermogen
3. Specificatie van de voorzieningen
4. Specificatie van de voorziening groot onderhoud gemeente-eigendommen
5. Vervangingsinvesteringen
6. Overzicht van subsidies

1. Investerings- en financieringsstaat

=begrotingsjaar

	Boekwaarde begin 2016	Uitbreiding 2016	Vermindering 2016	Afschrijving of aflossing 2016	Boekwaarde einde 2016
A. VASTE ACTIVA					
<u>Immateriële vaste activa</u>	0	460.000	0	460.000	0
<u>Materiële vaste activa</u>					
a. Gronden en terreinen	1.837.394	0	0	82.643	1.754.751
b. Woonruimten	0	0	0	0	0
c. Bedrijfsgebouwen	7.625.459	2.223.705	0	214.145	9.635.020
d. Grond-, weg- en waterbouwk. werken	8.137.332	496.000	0	129.258	8.504.074
e. Vervoermiddelen	48.526	0	0	12.459	36.067
f. Machines, apparaten en installaties	315.850	30.000	0	38.867	306.983
g. Overige materiële activa	379.993	210.000	0	112.124	477.869
<u>Financiële vaste activa:</u>					
b. Overige langlopende geldleningen	5.065.037	0		92.071	4.972.966
d. Effecten	0				0
	23.409.592	3.419.705	0	1.141.567	25.687.729
B. VLOTTENDE ACTIVA					
<u>Grondexploitatie:</u>					
	6.496.285	1.462.181	0	0	7.958.466
<i>Totaal activa</i>	29.905.877	4.881.886	0	1.141.567	33.646.195
C. EIGEN VERMOGEN	23.153.635	710.402	1.017.879	0	22.846.158
D. OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLeningen	294.787	3.000.000		109.245	3.185.542
E. VOORZIENINGEN	2.118.642	190.303	176.270		2.132.676
<i>Totaal passiva</i>	25.567.065	3.900.705	1.194.149	109.245	28.164.376

2. Specificatie van het eigen vermogen

Naam reserve		2015 = Begrotingsjaar -1				2016 = Begrotingsjaar				
	Saldo 1/1 2015	Rente (over saldo 1/1)	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31/12 2015	Saldo 1/1 2016	Rente (over saldo 1/1)	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31/12 2016
Algemene reserve	6.793.138		0	1.024.054	5.769.084	5.769.084		0	46.000	5.723.084
Bestemmingsreserve ter egalisatie										
Reserve afvalstoffenheffing	212.396	7.434	0	39.734	180.096	180.096	6.303	0	20.735	165.664
Riolering	4.279.395	149.779	134.080	55.000	4.508.254	4.508.254	157.789	177.336	0	4.843.379
Overige bestemmingsre- serves										
Reserve grondexploitatie	1.020.587		0	0	1.020.587	1.020.587		0	0	1.020.587
Kwaliteitsreserve soc. Woningbouw	582.271		0	127.500	454.771	454.771	0	0	27.500	427.271
<u>Ver-/nieuwbouw onder- wijsgebouwen</u>	1.091.306	38.196	571.514	16.881	1.684.135	1.684.135	58.945	25.000	63.100	1.704.979
Subsidie monumenten	174.159	6.096	0	10.000	170.255	170.255	5.959	0	5.000	171.213
<u>Huisvesting</u>	1.231.654	43.108	0	110.058	1.164.704	1.164.704	40.765	0	82.380	1.123.088
Reserve onderhoud wegen	596.406	20.874	37.000	0	654.280	654.280	22.900	37.000	345.000	369.180

Reserve bodemsanering	129.540		0	129.540	0	0				0
Reserve Lening De Breehoek	4.625.000		0	75.000	4.550.000	4.550.000	0	0	75.000	4.475.000
Wet Werken naar Vermogen & Participatie	102.381		0	0	102.381	102.381		0	0	102.381
<u>Automatisering</u>	877.438	30.710	108.500	170.244	846.404	846.404	29.624	108.500	130.537	853.991
Reserve WMO	383.680		0	32.565	351.115	351.115	0	0	0	351.115
<u>Herinrichting sportpark De Bree</u>	1.207.933	42.278	0	99.322	1.150.888	1.150.888	40.281	0	97.326	1.093.844
Reserve JOS	41.318		0	10.300	31.018	31.018		0	10.300	20.718
Reserve GVVP	316.300		0	115.000	201.300	201.300		0	115.000	86.300
Reserve Food Valley	111.955		0	0	111.955	111.955		0	0	111.955
Reserve lichtmasten	147.050		0	0	147.050	147.050		0	0	147.050
Reserve leerlingenvervoer	55.359		0	0	55.359	55.359		0	0	55.359
Totaal	23.979.266	338.474	851.094	2.015.199	23.153.635	23.153.635	362.566	347.836	1.017.879	22.846.158

3. Specificatie van de voorzieningen

Naam voorziening	2015				2016			
	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12
Onderhoud gemeente-eigendommen	1.154.238	129.803	92.800	1.191.241	1.191.241	169.803	163.770	1.197.275
Wachtgeldverplichtingen personeel	29.809			29.809	29.809			29.809
Pensioen wethouders	682.482	20.500	12.500	690.482	690.482	20.500	12.500	698.482
Wachtgelden wethouders	131.666			131.666	131.666			131.666
Stimulering goedkope woningbouw	75.383		5.167	70.216	70.216			70.216
Reorganisatieplan Permar	5.228			5.228	5.228			5.228
Totaal	2.078.806	150.303	110.467	2.118.642	2.118.642	190.303	176.270	2.132.676

4. Specificatie van de voorziening groot onderhoud gemeente-eigendommen

Naam voorziening	2015				2016			
	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12
1. Ambtswoning	10.760		9.436	1.324	1.324			1.324
2. Brandweergarage/werkplaats	144.002	30.000	45.785	128.217	128.217	30.000	35.462	122.755
3. Onderhoud gebouw ¹	104.562		0	104.562	104.562		0	104.562
openbare basisscholen				0				0
buitenzijde				0				0
4. Onderhoud gebouwen ²	351.952		0	351.952	351.952		0	351.952
bijzondere basisscholen				0				0
buitenzijde				0				0
5. Sportvelden de Bree accomodaties	48.537	13.126		61.663	61.663	13.126		74.789
6. Sportvelden de Bree	242.130	40.340		282.470	282.470	80.340		362.810
7. Toren N.H.-kerk	41.381	6.337	1.058	46.660	46.660	6.337	1.100	51.897
8. Buitenplaats	61.683	18.000	25.733	53.950	53.950	18.000	52.793	19.157
9. Villa	149.231	22.000	10.788	160.443	160.443	22.000	74.414	108.029
Totaal	1.154.238	129.803	92.800	1.191.241	1.191.241	169.803	163.770	1.197.275

¹ Mutatie wordt verwerkt in de jaarrekening 2015

² Zie 1

5. Vervangingsinvesteringen 2016-2019

Volg- nr.	Afdeling	Project / Beleidsvoornemen	Aanv. jaar	Afschr. termijn	Krediet		Budget			
					2016	2017- 2019	2016	2017	2018	2019
1	Bedrijfsvoering	ICT Informatieplan t.l.v. Reserve automatisering	2016 2017 2018 2019		210.000	77.500 nnb nnb				
2	Ruimte & Groen	Uitvoering Afvalwaterplan 2013-2017 t.l.v. Reserve riolering	2016 2017 2018 2019		468.000	384.000 147.970 156.000				
3	Ruimte & Groen	Iveco bedrijfsauto buitendienst (7-VDP-13)	2018	8		31.000			543	4.960
4	Ruimte & Groen	Iveco bedrijfsauto buitendienst (6-VHG-86)	2018	8		31.000			543	4.960
5	Ruimte & Groen	Meubilair	2016 2017 2018 2019	10 10 10 10	35.000	35.000 35.000 -	613	4.725 613	4.603 4.725	4.480
6	Ruimte & Groen	Openbare verlichting	2016 2017 2018 2019	30 30 30 30		47.500 47.500 47.500 47.500	831	3.246 831	3.190 3.246 831	3.135 3.190 3.246 831
		Totaal			713.000	1.087.470	1.444	9.415	18.293	34.130

Bijlage 6. Jaarlijkse subsidieaanvragen Zorg en Welzijn

Tabel A: Programma 2 Sport en Sportterreinen en				
Nadere regels voor het subsidiëren van Sport en recreatie & toerisme				
Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2015	Bedrag 2016
1	Badmintonclub Badge	jaarlijks/staffel	€ 700	€ 350
2	Tafeltennisvereniging S'zeel	jaarlijks/staffel	€ 350	€ 350
3	Bridgeclub Scherpenzeel	jaarlijks/staffel	€ 700	€ 700
4	Judoschool Midio	jaarlijks/staffel	€ 700	€ 700
5	Gymnastiekvereniging Doto	jaarlijks/staffel	€ 925	€ 925
6	Volleybalver. Set Up'69	jaarlijks/staffel	€ 925	€ 925
7	Stichting Zaalvoetbal Scherpenzeel	jaarlijks/staffel	€ 1.150	€ 1.150
Nadere regels: Niet van toepassing, subsidie volgt op basis van Algemene subsidieverordening Scherpenzeel				
8	St. Zwembad 't Willaer Op basis van de algemene subsidieverordening	jaarlijks	€ 53.594	€ 53.594
		TOTAAL	€ 57.894	€ 58.694

Tabel B: Programma 4 Kunst, cultuur en recreatie				
Nadere regels: Nadere regels voor het subsidiëren van amateurkunst en culturele activiteiten				
Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2015	Bedrag 2016
1	Soli Deo Gloria	jaarlijks/staffel	€ 350	€ 350
2	Gospelkoor Masjiach	jaarlijks/staffel	€ 350	€ 350
3	ATS	jaarlijks/staffel	€ 350	€ 350
4	Caecilia	jaarlijks	€ 3.895	€ 3.895
5	KREK	jaarlijks	€ 1.500	€ 1.500

Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2015	Bedrag 2016
6	Stichting Sint Nicolaas	jaarlijks	€ 1.250	€ 1.250
7	Vereniging Oud Scherpenzeel	jaarlijks	€ 3.100	€ 3.100
8	Oranjevereniging Scherpenzeel	jaarlijks	€ 2.553	€ 2.553
Nadere regels voor het subsidiëren van Sport en recreatie & toerisme				
1	Platteland Anders en de werkgroep	jaarlijks	€ 2.000	€ 2.000
Nadere regels bibliotheekvoorziening				
1	De Bibliotheek Scherpenzeel	jaarlijks	€ 190.390	€ 190.220
Subsidie volgt op basis van de Mediawet 2008				
1	Midland FM	jaarlijks	€ 5.000	€ 5.000
Subsidie volgt op basis van Algemene subsidieverordening Scherpenzeel				
1	Weidevogelbescherming de Kiewiet	jaarlijks	€ 250	€ 250
2	VVV Scherpenzeel	jaarlijks	€ 15.703	€ 10.270
3	Vrijwilligerswerk		€ 8.567	€ 8.567
4	Stichting Kulturhus de Breehoek (raadsvoorstel 24-9-2015)	jaarlijks	€ 39.000	€ 120.000
		TOTAAL	€ 274.258	€ 349.655

Tabel C: Programma 5 Onderwijs en educatie

Nadere regels voor het subsidiëren van vervoer ten behoeve van gymnastiek op de basisscholen Bruinhorst en Glashorst

Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2015	Bedrag 2016
1	Basisschool Bruinhorst	jaarlijks	€ 4.000	€ 4.000
2	Basisschool de Glashorst	jaarlijks	€ 4.000	€ 4.000
		TOTAAL	€ 8.000	€ 8.000

Tabel D: Programma 6 Zorg en welzijn

Nadere regels voor het subsidiëren van activiteiten op het gebied van zorg en welzijn

Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2015	Bedrag 2016
1	De Zonnebloem, afd. RSW	jaarlijks	€ 200	€ 200
2	Stichting Slachtofferhulp	jaarlijks	€ 1.829	€ 1.829
3	Ned. Herv. Jeugdraad	jaarlijks/staffel	€ 700	€ 700
4	GGMD voorheen Bureau DDS	jaarlijks	€ 93	€ 93
5	Scouting de Valleigroep	jaarlijks/staffel	€ 700	€ 700
6	Scouting de Willaergroep	jaarlijks/staffel	€ 700	€ 700
7	Bureau Halt	jaarlijks	€ 1.610	€ 1.610
8	Speel-o-theek	jaarlijks	€ 1.800	€ 1.800
9	Iriszorg	jaarlijks	€ 4.500	€ 4.500
10	VGGM/Jeugdgezondheidszorg Exclusief extra kosten deelname ZAT's basisscholen	jaarlijks	€ 19.536	€ 19.536
11	St. Welzijn Ouderen Scherpen- zeel/Renswoude SWO (incl. inzet ouderenwerker)	jaarlijks	€ 91.137	€ 74.137
12	Vitras	jaarlijks	€ 133.619	€ 133.619
13	Jeugdgezondheidszorg / Icare	jaarlijks	€ 130.950	€ 130.950
14	St. Peuterspeelzalen	jaarlijks	€ 62.000	€ 50.000
15	De Schuilplaats (nieuw)	jaarlijks	€ 6.600	€ 6.600
		TOTAAL	€ 455.974	€ 426.974

